

confusa tamen nota, minusque explanata. A
His ferè rationibus quidam potissimum
crediderunt, semen à toto corpore pro-
ficisci.

CAPVT XVIII.

*Improbatio in eos qui dicunt semen ex omnibus
corporis partibus prouenire, semenque esse
excrementum.*

SED cùm scrutamur, & diligentius
rem discutimus, contrà potius esse vi-
detur. Nec suprâ dicta quatuor illa sol-
uere difficile est, & quædam alia se-
quuntur impossibilia ex ea ipsa opinione.
Primùm igitur similitudo nullum indi-
cium affert, vt semen genitale ex toto
corpore secedat: quandoquidem & vo-
ce, & vnguibus, & pilis, & motu simi-
los procreantur, ex quibus nihil proue-
niat. Nonnulla etiam nondum habent
cùm generant, vt canos, aut barbam.
Maioribus item suis plerumque similes
sunt, ex quibus nihil secessit. Redditur
enim post plura genera similitudo: vt in
Helide, quæ cum Æthiope concubue-
rat, non filia forma Æthiopsis peperit, sed
natus ex filia erat Æthiops. In stirpibus
etiam eadem ratio est: nam si hoc ita
esset, in iis quoque ab omnibus parti-
bus semen proculdubio proficisceretur.
At plerasque partes, aut illæ non ha-
bent, aut quisque abscindere potest,
aut postgenitas habent. Quinetiam ex
fructibus nihil secedit, & tamen ii quo-
que forma eadem proueniunt. Ad hæc,
vtrum ex vnaquaque similari parte tan-
tùm prodit, verbi gratia, carne, osse,
neruo: an etiam ex dissimilaribus, vt
facie, & manu? Nam si ex illis tantùm,
similes autem parentibus sunt, partium
potius dissimilariū forma, vt faciei, ma-
nuum, pedum; quidnam obstat, ne illæ
quoque similes sint secessu ex toto? Sed
alia causa, quando nec in ipsis quidem si-
militudo propterea sit, quia ex toto cor-
pore semen genitale secesserit. Sed si ex
dissimilaribus tantùm, ergo non ex toto,
& partibus omnibus. At ex similarib. ma-
gis conueniat: sunt enim priores, & dissimi-
lares ex similaribus constant. Et vt facie
ac manibus similes procreantur, sic & car-
ne, & vnguibus. At verò si ex vtrisque,
quisnam modus sit generationis? Constât
enim partes dissimilares ex similaribus.
Itaq; quod ex iis secedit, ex illis quoq; se-
cesserit, atq; ex ipsa compositione: perinde
quasi à nomine scripto, quippiam proficif-
catur, si à toto vel à quauis syllaba profi-
ciscitur: Quòd si à syllabis, ab elementis
compositioneque prodierit. Itaque si ex
igne, & reliquis eiusmodi, carnes ossæ
constant, ex elementis potius fuerint.

Χυμώδον μὲν τοι καὶ ἐδηρῶδες μόνον ὄρεσθαι.
ὄν μὲν οὐκ ἀπὸ πᾶντος ἐρχέσθαι τὸ σπέρμα,
κεδὸν οὐκ αὐτῶν μάλιστα πιστεύουσι τινές.

ΚΕΦΑΛ. ιη'.

Τί τὸ σπέρμα, καὶ πόθεν.

ΦΑίνεσθαι δὲ ἔξ ἐξ ἄλλοι τὸν λόγον πτωχὸν
πῶν μάλλον. Ἐὰ τέσσαρα δὲ τὰ εἰρημνῶν
λύειν, οὐ χαλεπὸν καὶ πρὸς τούτοις ἄλλα συμ-
βαίνει λέγειν ἀδιώατα. ὡς τὸν μὲν οὐκ ὄν
σῶδεν σημεῖον ἢ ὁμοιότης, τὰ ἀπέναι ἀπὸ
παντός, ὄν καὶ φωνῶν καὶ ὄνυχας καὶ τρίχας
ὁμοιοί γίνονται, καὶ τὴν κίνησιν, ἀφ' ὧν σῶδεν
ἀπὸρχέσθαι. ἕνα δὲ σῶν ἐρχοῖται πᾶν ὅτῳ γυ-
νάσιν, ὅτι τρίχων πολίων, ἢ γυναικῶν. ἐν τοῖς
δύοθεν γενέσθαι εὐκτασιν, ἀφ' ὧν σῶδεν ἀπὸ
γεν. ἀποδιδόσθαι γὰρ ἀπὸ πολλῶν γυναικῶν αἱ
ὁμοιοτήτες, ὅτι καὶ ἐν Ηλιδι ἢ τῶν Αἰθιοπι-
σουλῶν μόνον. οὐ γὰρ ἢ θυγάτηρ ἐγένετο, ἀλλ'
ὁ σῶν τῆς Αἰθιοπίου. καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν δὲ ὁ
αὐτὸς λόγος. δύναν γὰρ ὄν καὶ τούτοις ἀπὸ
πάντων ἀπὸ τῶν μερῶν τὸ σπέρμα γίνου-
ται. πολλὰ δὲ τὰ μὲν, σῶν ἔχει. Ἐὰ δὲ ἀφ' ἑ-
κάστου αὐτῶν πρὸςφύεσθαι. ἐν οὐκ ἀπὸ τῶν
περικαρπίων ἀπὸρχέσθαι. καὶ τοὶ καὶ τὰ αὐτὰ γὰρ
τὴν αὐτῶν ἐχρῶντα μορφῶν. ἐν δὲ πότερον ἀπὸ
τῶν ὁμοιομερῶν μόνον ἀπὸρχέσθαι ἀφ' ἑκάστου.
ὅτι ἀπὸ ἄρκου, καὶ ὄσου, ἐν βίβου. ἢ ἐν ἀπὸ τῶν
αὐμοιομερῶν, ὅτι πρὸς ὄπου καὶ χεῖρας; εἰ μὲν
γὰρ ἀπὸ σκείνων μόνων, εὐκτασιν ὅτι καὶ τὰ αὐτὰ
μάλλον τοῖς γενέσθαι, Ἐὰ αὐμοιομερῶν, ὅτι πρὸς-
σωπα, καὶ χεῖρας καὶ πόδας. εἴπερ οὐκ μηδὲ
τὰ αὐτὰ τὰ ἀπὸ παντὸς ἀπὸρχεῖν, τί καλῶς
μηδὲ σκείνα, τὰ ἀπὸ παντὸς ἀπὸρχεῖν ὁμοιο-
τή; ἀλλὰ δι' ἄλλω αἰτίας; εἰ δὲ ἀπὸ τῶν
αὐμοιομερῶν μόνων, σῶν δὲ ἀπὸ πάντων.
πρὸςφύεσθαι δὲ μάλλον αἰσὶ σκείνων. πρὸςφύεσθαι
γὰρ σκείνα, ἐν σὺγκείται τὰ αὐμοιομερῶν ὅτι
σκείνων. καὶ ὡς πρὸςφύεσθαι καὶ χεῖρας γί-
νεται εὐκτασιν, ὅτι καὶ ἄρκου καὶ ὄνυχας. εἰ δὲ
ἀπὸ ἀμφοτέρων, τίς ὁ ἔσθαι αὐτῶν τὴν γυναικῶν;
σὺγκεί) γὰρ οὐκ ἔστι ὁμοιομερῶν τὰ αὐμοιομε-
ρῶν. ὡς τὸ ἀπὸ τούτων ἀπέναι, τὸ ἀπὸ σκείνων
αὐτῶν ἀπέναι, ἐν τὴν σὺγκείσεως ὡς πρὸςφύεσθαι
τὴν γυναικῶν ὀνόματος. εἰ μὲν ἀπὸ παντός,
καὶ ἀπὸ τῶν συλλαβῶν ἐκάστου. εἰ δὲ ἀπὸ
τούτων, ἀπὸ τῶν σὺγκείων καὶ τὴν σὺγκείσεως. ὡς
εἴπερ ἐκ πρὸςφύεσθαι τῶν τριούτων ἄρκου καὶ ὄσα
σὺγκείσεσθαι; ἀπὸ τῶν σὺγκείων αὐτῶν εἴναι μάλλον.

Histot.
li. 7. ca. 6.

ἀπὸ γὰρ τῆς οὐκ ἐπιπέδου πῶς ἀνδέχεται; ἀλλὰ
 μὲν αὐτὸ γὰρ τῆς οὐκ ἀπὸ εἶν ὁμοία. τῶν-
 τῶν δ' εἴ τι δημιουργεῖ ἕτερον, τῶν αὖ εἴ τι
 τῆς ὁμοιότητος ἀπὸν, ἀλλ' οὐ τὸ ἀπελθεῖν
 ἀπὸ πῶτος. εἴ τι εἰ μὲν διεσπασμένα τὰ μέρη
 ἐν τῷ σώματι, πῶς ζῆ; εἰ δὲ οὐκ ἐστὶν, ζῶν
 αὐτὸ εἶν μικρόν. καὶ τὰ τῶν αἰθέρων πῶς; οὐ γὰρ
 ὁμοιοὶ τὸ ἀπὸν ἀπὸ τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θήλειων.
 εἴ τι εἰ ἀμφοτέρων ὁμοίως ἀπὸ πῶτων ἔρχεται,
 δύο ἐγένετο ζῶα. * ἐκαστέρων γὰρ ἀπὸ πῶτων ἔξεται.
 ὅς ἐστιν Ἐμπεδοκλῆς ἔοικεν, εἴτε οὕτω λεκτέον,
 μέγιστα λέγει ὁμοιογενήματα τούτων ὅτι λέγων,
 τὸ γὰρ ποσοῦτον. ἀλλ' εἴτε ἔτερά πη οὐ κελεύει.
 φησὶ γὰρ ἐν τῷ ἀρρένῳ καὶ ἐν τῷ θήλει ὅτι
 σύμβολον εἶναι, ὅλον δ' ἀπ' ἑστέρου
 ἀπέναι.

γ. ἰκαπερ

Ἀλλὰ διεσπασαί μνησίων φύσις, ἢ μὲν ἐν
ἀνδρῶν.

Ἄρα τὸ γὰρ αὐτὸ τὰ θήλεια ὅσα ἐγένετο ἐξ αὐτῶν,
 εἴτε ἀπὸ πῶτος τε ἀπὸν καὶ ἔχει ὑπο-
 δαχθῆναι; ἀλλ' ὡς ἔοικεν ἢ ὅσα ἀπὸν ἀπὸ
 πῶτος, ἢ οὕτως ὡς τῶν ἑστέρου λέγει, οὐ τῶν
 ἀπ' ἑκαστέρου. ὅς ἐστιν Ἐμπεδοκλῆς ἔοικεν,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδυνάτων. ὡς γὰρ καὶ με-
 γάλῃ ὄντ' ἀδυνάτων διεσπασμένα σώζεσθαι,
 καὶ ἐμψυχα εἶναι, καθάπερ Ἐμπεδοκλῆς γινώσκων,
 ὅτι τῆς φιλοτητος λέγων,

Ἡ μὲν πολλὰ κέρση αἰαύχενες ἐβλά-
στησθαι.

Εἴθ' οὕτως συμφύεσθαι φησὶ. τῶν δὲ φά-
 νερον ὅτι ἀδυνάτων. οὐτε γὰρ μὴ ψυχρῶ ἔχον-
 τα, οὐτε μὴ ζῶντα τίνα, δυνάμει αὐτῶν σώζεσθαι,
 οὐτε ὡς τῶν ζῶα ὄντα πλείω συμφύεσθαι, ὡς
 εἶναι πάλιν ἐν. ἀλλὰ μὲν τῶν τὸν ἔσπον
 συμβαίνει λέγειν τοῖς ἀπὸ πῶτος ἀπέναι φά-
 σκουσιν, ὡς τῶν τῶν τῆ γῆ ὅτι τῆς φιλοτη-
 τος, οὕτω τούτοις ἐν τῷ σώματι. ἀδυνά-
 τος γὰρ σιωεχῆ τὰ μέγιστα γίνεσθαι, καὶ
 ἀπέναι εἰς ἓνα τόπον οὐκ ἐπιπέδου. εἴτε πῶς

γρ. διὰ πῶ-
των

καὶ * διεσπασαί τὰ ἄνω καὶ κάτω, καὶ δε-
 ξιά καὶ δεξιέρα, καὶ πρῶτα καὶ ὀπίσθια;
 πῶτα γὰρ τῶντα ἄλογα ἔστιν. εἰ δὲ τὰ μέ-
 ρη, τὰ μὲν δυνάμει, τὰ δὲ πάθει διώει-
 σθαι. τὰ μὲν αὐτομοιομερῆ, τὰ δυνάσθαι ἢ
 ποιῆν, ὅτι γλαττία καὶ χεῖρ. τὰ δὲ ὁμοιομερῆ,
 σκληρότητα καὶ μαλακότητα, καὶ τοῖς ἄλλοις
 τοῖς τοιοῦτοις πάθεισιν. οὐ πῶτος οὖν ἔχον
 αἷμα ὅσα ἔξεται. δῆλον τοίνυν ὅτι ἀδυνάτων
 τὸ ἀπελθεῖν εἶναι σιωώνυμον πῶς μέρεσιν,
 ὅτι αἷμα ἀπὸ αἵματος, ἢ ἔξεται ἀπὸ ἑστέρου.

A nam ex compositione quonam pacto pos-
 sint? Atqui sine ea simile esse nihil pos-
 terit. Quod si quid eam postea creat,
 id causa similitudinis fuerit, non secessio
 ex toto. Item si partes distractæ in semi-
 ne sint quonam pacto vitat? Sed si con-
 iunctæ, paruum quoddam animal fue-
 rit. Genitales etiam partes quonam pa-
 cto consistant? Non enim simile est,
 quod à mare & fœmina secedit. Item
 si utriusque semen æquè ex toto venit,
 duo animalia generabuntur: utrumque
 enim omnia habebit. Quamobrem Em-
 pedocles maximè (si ita dicendum est)
 consentanea huic rationi scripsisse vide-
 tur hoc quidem loco: nam si alibi di-
 uersa, non bene. Dicit enim, maris
 ac fœminæ quasi symbolum esse, to-
 tum verò à neutro proficisci:

Sed discripta gerunt mas ipse & femina,
membra.

Cur enim fœmina non ex se ipsa gene-
 ret, si quidem semen ex toto secedit, &
 conceptaculum obrinet? Sed, ut vide-
 tur, aut non ex toto secedit, aut ita,
 ut ille ait, non ex utroque eadem sece-
 dunt: quapropter alterum alterius coi-
 tum desiderat. Sed impossibile illud quo-
 que occurrit: nec enim maiora possunt
 distracta seruari, animatâq; esse: quomodo
 Empedocles generat amore, cum dicit:

Multiâque ponuntur capita absque sua cer-
uice.

mox enim coalescere coagmentarique
 ait. Quod fieri non posse, apertum
 est, quando nec anima vitâque om-
 ni vacua seruari possent, neque vel-
 uti plura animalia coalescere in vnum.
 Et iis qui ex toto secedere aiunt, ac-
 cidit, ut eodem modo quo ille,
 dicant. Nam ut tum amore in terra,
 sic iis in corpore agitur. Non enim
 fieri potest ut partes coniungantur,
 commeandôque eodẽm deueniant. Tum
 etiam quonam pacto dirimantur supe-
 riora, inferiora, dextra, sinistra, prio-
 ra, posteriora? Hæc enim omnia carent
 ratione. Item cum partium aliarum facul-
 tate, aliarum affectibus distinguantur, vi-
 delicet dissimilares eo quod efficere ali-
 quid possint, ut lingua, ut manus: si-
 milares, duritia, mollitia, & reliquis
 eiusmodi affectionibus, (non enim ut-
 cumque se habet, sanguis est, aut ca-
 ro,) constat, ob eam rem fieri non
 posse, ut quod secesserit, uniuocum
 sit cum partibus corporis: verbi gratia, ut
 sanguis à sanguine, caro à carne proueniat.

B

C

D

E

At si ex diuerso quodam sanguis fiat, non ea causa similitudinis fuerit, quod ex omnibus partibus decesserit; vt aiunt qui ita opinantur. Satis est enim ex vna tantum secedere, quandoquidem non sanguis ex sanguine gignitur. Cur enim non omnia vel ex vno gignantur? Hæc enim sententia eadem esse videtur, atque illa Anaxagoræ, vt nullum simile gignatur: nisi quod ille commune id de omnibus asserit, hi verò generationi tantum animalium tribuunt. Ad hæc quonam pacto ista augeantur, cum ex toto secesserint? Anaxagoras enim probè ait, carnes ex alimento carni accedere: sed iis qui eadem non dicunt, & tamen secedere ex toto pronuntiant, quonam pacto alio accedente magis quicquam efficietur, si, quod accesserit, maneat? At si mutari, quod accesserit, potest, cur non iam inde ab initio semè sit tale, vt gigni ex eo possit sanguis & caro, non ipsum sit sanguis & caro? Nec verò dici potest, temperatione post augeri perinde, vt vinum aqua adiecta. Ita enim principio maximè syncerum meracumque esset vnumquodque. Nunc verò & caro, & os, & quæuis alia pars, quod dicitur, id postmodum magis est. Seminis autem partem aliquam dici neruum esse, aut os, longè plus est quam vt noster sensus assequi possit. Ad hæc, si fœmina & mas differunt inter se vteri ratione, vt Empedocles ait

Funditur in puris mas, fœmina frigore misto.

mutari videmus tam viros quam mulieres; vt quemadmodum ex infœcundis fœcundi, sic ex habilibus fœminæ procreandæ, ad maris procreationem propensi euadant, quasi non sit causa in secedendo ex toto, necne, sed in moderatione immoderationeuecius, quod ex muliere viroque secedat, aut ob aliquam eiusmodi causam. Si hoc, inquam, ita esse ponamus, constat non propterea esse fœminam, quia ex quodam secesserit. Itaque nec partem quidem, quam propriam habet mas, aut fœmina, secessu consistere. Siquidem semen idem & mas effici potest, & fœmina, tanquam nõ alterutra pars in semine sit. Quid igitur referat, de hac parte ita dicatur, an de cæteris? Nam si semen ab vtero non provenit: eadem cæteris quoque partibus ratio seruanda est. Item nonnulla animalia oriuntur ex nullis, vel eiusdem, vel diuersi generis animalibus: vt muscæ, & genera papilionum, ex quib. gignantur quidè animalia, sed non similis naturæ; sed genus quoddã vermiculi. Patet igitur, non semine, quod ex cunctis partibus secesserit, generari quæcumque diuersi generis sunt;

A ἄλλὰ μὲν εἴ γε ἐξ ἑτέρου πίνος ὄντος αἵματι, οὐδὲ δὴ τὸ ὁμοιότητος αἰτίον εἴη, ὡς λέγουσιν οἱ Φάσχαντες, οὕτω τὸ ἀπελθεῖν ἀπὸ πρῶτων τῶν μορίων ἰσχυρὸν γὰρ ἀφ' ἐνὸς ἀπιέναι μόνον εἴ ποτε μὴ ἐξ αἵματος αἵμα γίγνηται. Διὰ τί γὰρ ἔκαστὸν καὶ ἀπὸ τῶν ἐξ ἐνὸς γίγνοιτο; ὁ αὐτὸς γὰρ λόγος εἰσὶν ἐστὶν ὡς ἂν ἀναζαχρόρου, ὃ μὴ γένεσθαι τῶν ὁμοιομερῶν. πλὴν ἐκείνος μὲν ὅτι πάντων, οὕτω δὲ ὅτι τὸ γινέσθαι τῶν ζώων τῶν ποιοῦσιν. ἔπειτα τίνα ἔσπον αὐξήσῃ; ταῦτα τὰ ἀπελθόντα ἀπὸ πρῶτος; ἀναζαχρόρου μὲν γὰρ φησὶν ἀλόγως ἄρχας ἐκ τῆς ἔσφης παροσιέναι τῆς ἔσφης. τοῖς ὅ μὴ ταῦτα μὲν λέγουσιν, ἀπὸ πρῶτος ὅ ἀπιέναι φάσκει, πῶς ἑτέρω * παροσιέναι νομίζουσι εἶσαι μείζον, εἰ μὴ τὸ παροσιέναι; ἀλλὰ μὲν εἴ γε διώεται μετὰ βάλαντον τὸ παροσιέναι, διὰ τί ἔκαστος ἐξ ἀρχῆς τὸ σπέρμα τοιοῦτόν ἐστιν, ὡς τὸ ἐξ αὐτῆς διωατὸν εἶναι γίνεσθαι αἷμα καὶ ἄρχας, ἀλλὰ μὴ αὐτὸ εἶναι ἐκείνο αἷμα καὶ ἄρχας; οὐ γὰρ δὴ ἐστὶ τῶν ἐκείνου λέγειν, ὡς τῆς κατὰ κερασίαν αὐξήσεται ὑπερῶν, οἷον οἶνος ὑδατος πρὸς χυμῶντος ἰὺ γὰρ δὴ παροσιέναι μέλισσας μὲν ἕκαστον, ἀρχαίον ὄν. νῦν ὅ ὑπερῶν μᾶλλον καὶ ἄρχας ὅσοι, ὡς τῶν ἄλλων ἕκαστον ἐστὶ μορίων. τῶν δὲ σπέρματος φάσματι τὸ ὑπερῶν εἶναι καὶ ὅσοι, λίαν ἐστὶν ὑπερῶν ἡμᾶς τὸ λεγόμενον. παρὰ δὲ τούτοις εἴ ποτε θῆλυ καὶ ἀρρεν τῆς κησῆς διαφέρῃ. κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλῆος λόγον.

Εν δ' ἐχθρῶν κατὰ τοῖσι: τὰ ὅ τῆς θῆλοισι γυναικῶν, τύχεος ἀντιπάρουσα.

φαίνονται δὲ οὕτω μετὰ βάλαντον γυναικῶν, καὶ ἀρρεν, ὡς παρὰ ἀρρενῶν γῆμοι, ἔτω καὶ ἐκ θηλυτόκων ἀρρενοτόκων, ὡς ἐστὶν ἐκ τῶν ἀπελθεῖν ἀπὸ πάντων ἢ μὴ τῆς αἰτίας οὐσίας, ἀλλ' ἐκ τῶν συμμέτρων ἢ ἀσύμμετρων εἶναι τὸ ἀπὸ τῆς γυναικῶς καὶ ἀρρενῶς ἀπὸ τῆς ἢ καὶ δι' ἄλλου τίνα τοιαύτην αἰτίαν. δῆλον τοίνυν εἰ τῶν θηλυτόκων ἔσται, ὅτι οὐ τὰ ἀπελθεῖν ἀπὸ λίανος τῶν θηλυτῶν, ὡς τὸ ἔκαστος ὁ ἕκαστος ἴδεν τὸ ἀρρεν καὶ τὸ θῆλυ, εἴ ποτε τὸ αὐτὸ σπέρμα καὶ θῆλυ καὶ ἀρρεν διώεται γίνεσθαι, ὡς ἐστὶν ὄντος ὅμοιος ἐκ τῶν σπέρματος.

Εἰ οὖν διαφέρῃ ὅτι τοῦτου λέγειν, ἢ ὅτι τῶν ἄλλων μορίων; εἰ γὰρ μὴ δὴ ἀπὸ τῆς ὑπερῶς σπέρματος γὰρ, ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ὅτι τῶν ἄλλων αἰμορίων εἶναι ἔσται τῶν ζώων οὐτ' ὅμοιομερῶν, οὕτω τὰ γὰρ ἀρρενῶν. * οἷον αἱ μῦσαι καὶ τὰ θῆλυ τῶν καλυμμένων ψυχῶν. ἐκ δὲ τούτων γίνονται μὲν ζῶα, ἐκείναι δὲ ὁμοία τῆ φύσιν, ἀλλὰ θῆλος τῆ σαρκῶν. δῆλον οὖν ὅτι ἐστὶν ἀπὸ πρῶτος μέγιστος ἀπὸ τῶν γίγνηται, ὅσα ἑτέρω θῆλυ.

lib. 5. c. 11

Histor. r. 1017

χ. γυίσιως
Fort. κω
σιως

ὁμοια γὰρ δὴ ἴσως, εἴτε τῆ ἀπὸ πῶτος ἀπιέναι
 σημεῖόν ἐστιν ἢ ὁμοιότης. ἐπὶ ἀπὸ μίας σίμου-
 σίας, καὶ τῆ ζώων ἕνια ἡμῶν πολλὰ, καὶ ἡ φυ-
 τὰ καὶ πῶτα πασι. δὴλον γὰρ ὅτι ἀπὸ μίας* κε-
 νήσεως ἢ ἐπέτειον πῶτα φέρει καρπὸν. καὶ
 τοὶ πῶς διωατὸν, εἰ ἀπὸ πῶτος ἀπεκρίνετο ὁ
 σπέρμα; μίας γὰρ ἀπὸ κρισιν ἀπὸ μίας ἀναγ-
 χῆμον γίνεσθαι σίμοσιαι, καὶ μίας ἀφκρι-
 σεως. ἐν ἧ ἢ ὑτέρας χωρίζεται ἀδιωατὸν ἢ δὴ
 γὰρ ὡσπερ ἀπὸ νέου φυτῆ ἢ ζώου, οὐ σπέρματος
 εἶη ἢ ἀφκρισεως. ἐπὶ δὲ τὰ ἀπὸ φυτεῦ ὄνυμα, B
 ἀπὸ αὐτῆ φέρει σπέρμα. δὴλον οὖν ὅτι καὶ τῶν
 ἀπὸ φυτῶν πῶτα ἀπὸ τῆ αὐτῆ μεγέθους ἐφερε-
 τὸν καρπὸν, καὶ οὐκ ἀπὸ πῶτος τῆ φυτῆ ἀπὸ
 ὁ σπέρμα. μέγιστον δὲ τούτων τεκμηρίων τε-
 θεωρήκαμεν ἰσχυρῶς ὅτι τῶν ἐντόμων. εἰ γὰρ μὴ
 ἐν ἀπασιν, ἀλλ' ὅτι τῶν πλείστον, ἐν τῇ ὀχέαι
 τῆ θήλυ ὅτι τὸ ἀρρέν μέγιστον αὐτῆ ἀπὸ τῆ
 δὲ καὶ πῶ ὀχέαι, κατὰ τὸ εἶπομεν πρῶτον
 ὅτι, οὕτω ποιοῦνται. τὰ γὰρ κατὰ τὸν ὅτι τῆ
 δὴ ὡς φαίνεται ἐναφίεντα, οὐκ ἐν πᾶσιν, ἀλλ' C
 ἐν τοῖς πλείστοις τῶν τε θεωρημάτων. ὡς φημε-
 ρὸν αὖ εἶη ὅτι οὐδ' ὅσα πρῶτα γινώσκονται τῶν
 ἀρρένων, οὐ τὸ ἀπὸ πῶτος ἀπιέναι τῆς ἡμέ-
 σεως ἀπὸν ἐστιν, ἀλλὰ ἄλλον τῶν ἔσπον, ὡς
 οὐ σκεπτόμεν ὑστερον. καὶ γὰρ, εἴτε τὸ ἀπὸ πῶτος
 ἀπιέναι σίμοσθαι, ὡς φησὶ φασι, οὐδὲν ἔδδ
 ἀπὸ πῶτων ἀξιουῶ ἀπιέναι, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ
 τῆ δημιουργημάτων, ὅτι ἀπὸ τῆ τέκνονος, ἀλλὰ
 μὴ ἀπὸ τῆς ὕλης. καὶ οὐδ' ὁμοιον λέγουσιν, ὡς
 φησὶ καὶ εἰ ἀπὸ τῆ ὑποδημάτων. ἡ δὲ γὰρ
 ὁμοιός τις ὡς τὰ πατεῖ ὁμοια φησὶ. ὅτι οὐ
 ἡδονὴ σφοδρῶτα γὰρ ἐν τῇ ὁμίλια τῆ τῶ
 ἀφροδισίων, οὐ τὸ ἀπὸ πῶτος ἀπιέναι ἀπὸν,
 ἀλλὰ δὲ τὸ κρισμός ἐστιν ἰσχυρός. δὲ καὶ εἰ πολ-
 λάκις συμβαίνει ἢ ὁμίλια αὐτῆ, ἢ τῶν γὰρ
 τὸ χαίρειν τοῖς πλησιάζουσιν. ἐπὶ πρῶτον ὅτι τῆ
 λῆ ἢ γὰρ. ἔδδ δὲ ἐν ἑκάστῳ τῶν μορίων, καὶ
 μὴ ἀπὸ, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς, πρῶτον ὅτι δὲ
 τοῖς, ὑστερον. τῆ ἢ ἐκ κολοσῶν γίνεσθαι κολοσῶν,
 ἢ αὐτῆ αἰτία, καὶ ἀπὸ ἢ ὁμοια [γίνονται] τοῖς E
 γινώσκονται. γὰρ ἢ καὶ οὐ κολοσῶν ἐκ κολοσῶν, ὡς φησὶ
 καὶ ἀπὸ μορια τοῖς τεκνώσασαι. ὡς φησὶ ὡν ὑστερον ἢ
 αἰτίαν θεωρητέον. τὸ γὰρ πρῶτον τῆ τῆ ἐκεί-
 νοις τῶν ὅτι. ὅτι εἰ τὸ θήλυ μὴ πρῶτα
 σπέρμα, τῆ αὐτῆ λόγου μὴ δὲ ἀπὸ πῶτος
 ἀπιέναι. καὶ εἰ μὴ ἀπὸ πῶτος ἀπὸ χεται,
 οὐδὲν ἀλογον, τὸ μὴ δὲ ἀπὸ τῆ θήλεως, ἀλλὰ
 ἄλλον τῶν ἔσπον ἀπὸν εἶη ὁ θήλυ τῆς ἡμέ-
 σεως. ὡς φησὶ οὐδὲν ἢ ἐκ μὲν ὅτι ἐπισημασθαι

A nam similia essent. Siquidem similitu-
 do indicio esset, quod ex cunctis secesse-
 rit. Quaedam etiam animalia vno coitu
 plura generant : plantas vero omnino
 motu eodem omnem annum fructum
 afferre, certum est. Quod fieri non pos-
 set, si ex cunctis partibus semen secer-
 neretur. Singulas enim e singulis vel coi-
 tibus, vel secessibus, fieri secretiones
 necesse est : nec vero fieri potest ut in
 vtero diuidatur : iam enim tanquam a
 planta nouella, aut animali nuper edito,
 non semine separaretur. Item quae auul-
 sione seruntur, semen afferunt. Ergo &
 prius quam auulsa sererentur, ex eadem
 sui magnitudine fructificasse, non ex
 tota planta destriictum semen tulisse cer-
 tum est. Omnium vero maximum ar-
 gumentum in genere insectorum, ani-
 maduertimus satis, quod etsi non om-
 nium, tamen plurimorum, faemina per
 coitum particulam quandam suam in-
 ferit in marem. Et quidem coitum ita
 agunt : quod antea dictum est. Subiecta
 enim in supera indere visuntur, quan-
 quam non omnia, sed plurima ex iis
 quae explorata habemus. Itaque in iis
 etiam maribus qui semen emittunt,
 non causa generationis est, quod ex
 toto secesserit, sed alio quodam mo-
 do, de quo postea videbimus. Nam si
 causa esset secessus, ut putant, non
 ex cunctis secedere partibus censendum
 esset, sed ab agente creatricaque tan-
 tum virtute, velut a fabro, non a
 materia. Sed hi simile aiunt, ut si vel
 a calceis proficisci dicant. Filius enim
 qui patri similis est, simili ferè cultu
 corporis vitur. Causa autem ut volu-
 ptas rei Venerae vehementior sit, non
 quod ex toto secesserit, est, sed quia
 prurigo vehemens accedit. Quamobrem
 si quis frequenter ea re vitur, minus
 afficitur voluptate. Item voluptas Ve-
 neris in fine coitus potissimum est : at
 si ex toto secerneretur, non simul, sed
 singulis partibus, aliis prius, aliis post
 exultaret. Causa vero quamobrem ex
 mancis manca proueniunt, eadem est,
 & cur filij similes parentibus prouent.
 Sed non manca etiam ex mancis gi-
 gnuntur, ut & dissimiles suis paren-
 tibus : quorum causam postea con-
 siderabimus : eadem enim quaestio est.
 Item si semen non a faemina emitti-
 tur, eadem ratione profecto, nec ex
 toto secedere probati potest. Et si non
 ex toto secedit, nihil rationi repugnat,
 si a faemina quoque non secedere,
 sed alio quodam modo causam gene-
 rationis praestari a faemina statuemus.
 Qua de re ut differamus, proximum est,

cum semen non ex cunctis fecerni partibus apertum iam sit. Initium vero tum eius ipsius propositi tum etiam sequentis totius disputationis, ut primum de semine quidnam sit, accipiamus. Ita enim & officia ipsa, & quae officiis accidunt, facilius considerare poterimus. Tale autem sua natura semen esse requirit, ut ex eo primo orientur ea quae secundum naturam constituentur: non quod ex illo (verbigratia) homine aliquid sit, quod agat. Fit enim aliquid ex hoc, quia semen eius est. Sed cum multifariam aliud ex alio fiat: (alio enim modo, cum ex die noctem fieri dicimus, aut ex puero virum, quonia hoc post hoc: alio, cum ex aere statuum, aut ex ligno lectum, & quaecumque ex materia fieri dicimus, ut ex aliquo, quod insit, & formetur, totum sit: alio cum ex musico immusicum, aut ex sano agrum, & omnino contrarium ex contrario. Praeterea, ut Epicharmus facit suam exaggerationem, Ex calumniis maledicta, ex maledictis pugna. Quae omnia eo referuntur unde principium motus. Quale id quoque, quod modo diximus, est. Pars enim quaedam totius discordiae calumnia est: sed aliquorum extra, quod mouerit, est: ut ars extra suum opus est, & lucerna extra domus incendium) Cum itaque tot modis aliud ex alio fiat, semen in altero de duobus his esse, apertum est. Aut enim ex eo ut materia, aut ut ex primo, quod mouerit, est quod gignitur. Non enim ut hoc, quomodo ex Panathenais nauigatio, neque ut ex contrario contrarium. Gignitur enim contrarium ex contrario, quod corrumpitur: & aliud quippiam subijci oportet, ex quo primo immanente sit. Igitur in utronam de duobus illis constituendum sit semen, considerandum est: utrum ut materia & patiens, an ut forma & agens, an etiam ut utrumque. Vna enim cum iis fortasse declarabitur, & quonam pacto ex contrariis generatio sit omnibus iis quae ex femine oriuntur. Nam ea quoque generatio, quae ex contrariis fit, naturalis est. Alia enim ex contrariis oriuntur, mare dico & foemina: alia ex vno tantum, ut plantae omnes, & animalium nonnulla, in quibus non distinctus seorsumque constitutus est sexus maris & foeminae. Genitura igitur id vocatur quod a generante proueniens causa est, quae prima obtineat principium generationis: videlicet in iis quae coire Natura voluit. Semen autem est, quod ex ambobus coeuntibus illis originem trahit: quale semen plantarum omnium est, & animalium nonnullorum, in quibus sexus distinctus non est: velut id quod ex mare ac foemina primum miscetur, quasi conceptus promiscuus quidam, aut animal.

A ὅτι φανερόν ὅτι οὐκ ἀπὸ πάντων ἀποκρίνετο πρῶτον τὸ σπέρμα τῶν μορίων. ἀρχὴ δὲ καὶ αὐτῆς τῆς σκέψης καὶ τῆς ἐπινοίας, ὡς ἔστιν ἐπινοία, ὡς ἔστιν ἀπέρματος τί ἐστίν. οὕτω γὰρ καὶ πρὸς τὰ ἔργα αὐτῆς, καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ συμβαλλόντων ἔστι μάλλον διθεώρητον. βούλεται δὲ ποιῆσαι τὴν φύσιν αὐτῆς τὸ σπέρμα, ὃς οὐ τὰ καὶ τὴν φύσιν πᾶσι σώματα γὰρ πρῶτον, οὐδὲ ὅτι ἐκείνου τίνος τί ἐστίν τὸ ποιῶν, οἷον ἐκ τῆς ἀνδρῶν γένεσός γὰρ ἐκ τούτου ἀλλ' ὅτι τούτου τί ἐστίν τὸ σπέρμα. ὅτι δὲ πολλὰ γὰρ γίνεται ἄλλο ἐξ ἄλλου (ἐτερον γὰρ ἔσπον, ὃς ἡμέρας φαμὲν νύξ γίνεσθαι, καὶ ἐκ παιδὸς ἀνὴρ, ὅτι τὸδε μὲν τὸδε ἄλλον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάς, καὶ ἐκ ξύλου κλίης, καὶ πάλιν ὅσα δὲ ὑλῆς γίνεσθαι τὰ γινόμενα λέγουμεν, ἐκ ἕως ἐπιπύχοντος καὶ σχηματίζοντος, ὅ ὅλον ἐστίν. ἐτερον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ μουσικῶν ἀμυσοῦς, καὶ ὡς δὲ ὑγιῶν καμῶν, καὶ ὅλων ὡς τὸ ἐνδύητον ἐκ τῆς ἐνδύητος. ἔτι δὲ πρὸς αὐτὰ, ὡς ὅτι- Rhet. II. I. cap. 7. memini eius Epicharmi dicti. Ph. variis locis, ut Metaph. I. 5. ca. 1. & 24, & alibi.

B ὅτι γὰρ ἡ φύσις αὐτῆς ἐστὶν ἐπινοία, ὡς ἔστιν ἀπέρματος τί ἐστίν. οὕτω γὰρ καὶ πρὸς τὰ ἔργα αὐτῆς, καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ συμβαλλόντων ἔστι μάλλον διθεώρητον. βούλεται δὲ ποιῆσαι τὴν φύσιν αὐτῆς τὸ σπέρμα, ὃς οὐ τὰ καὶ τὴν φύσιν πᾶσι σώματα γὰρ πρῶτον, οὐδὲ ὅτι ἐκείνου τίνος τί ἐστίν τὸ ποιῶν, οἷον ἐκ τῆς ἀνδρῶν γένεσός γὰρ ἐκ τούτου ἀλλ' ὅτι τούτου τί ἐστίν τὸ σπέρμα. ὅτι δὲ πολλὰ γὰρ γίνεται ἄλλο ἐξ ἄλλου (ἐτερον γὰρ ἔσπον, ὃς ἡμέρας φαμὲν νύξ γίνεσθαι, καὶ ἐκ παιδὸς ἀνὴρ, ὅτι τὸδε μὲν τὸδε ἄλλον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάς, καὶ ἐκ ξύλου κλίης, καὶ πάλιν ὅσα δὲ ὑλῆς γίνεσθαι τὰ γινόμενα λέγουμεν, ἐκ ἕως ἐπιπύχοντος καὶ σχηματίζοντος, ὅ ὅλον ἐστίν. ἐτερον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ μουσικῶν ἀμυσοῦς, καὶ ὡς δὲ ὑγιῶν καμῶν, καὶ ὅλων ὡς τὸ ἐνδύητον ἐκ τῆς ἐνδύητος. ἔτι δὲ πρὸς αὐτὰ, ὡς ὅτι- Rhet. II. I. cap. 7. memini eius Epicharmi dicti. Ph. variis locis, ut Metaph. I. 5. ca. 1. & 24, & alibi.

C ὅτι γὰρ ἡ φύσις αὐτῆς ἐστὶν ἐπινοία, ὡς ἔστιν ἀπέρματος τί ἐστίν. οὕτω γὰρ καὶ πρὸς τὰ ἔργα αὐτῆς, καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ συμβαλλόντων ἔστι μάλλον διθεώρητον. βούλεται δὲ ποιῆσαι τὴν φύσιν αὐτῆς τὸ σπέρμα, ὃς οὐ τὰ καὶ τὴν φύσιν πᾶσι σώματα γὰρ πρῶτον, οὐδὲ ὅτι ἐκείνου τίνος τί ἐστίν τὸ ποιῶν, οἷον ἐκ τῆς ἀνδρῶν γένεσός γὰρ ἐκ τούτου ἀλλ' ὅτι τούτου τί ἐστίν τὸ σπέρμα. ὅτι δὲ πολλὰ γὰρ γίνεται ἄλλο ἐξ ἄλλου (ἐτερον γὰρ ἔσπον, ὃς ἡμέρας φαμὲν νύξ γίνεσθαι, καὶ ἐκ παιδὸς ἀνὴρ, ὅτι τὸδε μὲν τὸδε ἄλλον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάς, καὶ ἐκ ξύλου κλίης, καὶ πάλιν ὅσα δὲ ὑλῆς γίνεσθαι τὰ γινόμενα λέγουμεν, ἐκ ἕως ἐπιπύχοντος καὶ σχηματίζοντος, ὅ ὅλον ἐστίν. ἐτερον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ μουσικῶν ἀμυσοῦς, καὶ ὡς δὲ ὑγιῶν καμῶν, καὶ ὅλων ὡς τὸ ἐνδύητον ἐκ τῆς ἐνδύητος. ἔτι δὲ πρὸς αὐτὰ, ὡς ὅτι- Rhet. II. I. cap. 7. memini eius Epicharmi dicti. Ph. variis locis, ut Metaph. I. 5. ca. 1. & 24, & alibi.

D ὅτι γὰρ ἡ φύσις αὐτῆς ἐστὶν ἐπινοία, ὡς ἔστιν ἀπέρματος τί ἐστίν. οὕτω γὰρ καὶ πρὸς τὰ ἔργα αὐτῆς, καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ συμβαλλόντων ἔστι μάλλον διθεώρητον. βούλεται δὲ ποιῆσαι τὴν φύσιν αὐτῆς τὸ σπέρμα, ὃς οὐ τὰ καὶ τὴν φύσιν πᾶσι σώματα γὰρ πρῶτον, οὐδὲ ὅτι ἐκείνου τίνος τί ἐστίν τὸ ποιῶν, οἷον ἐκ τῆς ἀνδρῶν γένεσός γὰρ ἐκ τούτου ἀλλ' ὅτι τούτου τί ἐστίν τὸ σπέρμα. ὅτι δὲ πολλὰ γὰρ γίνεται ἄλλο ἐξ ἄλλου (ἐτερον γὰρ ἔσπον, ὃς ἡμέρας φαμὲν νύξ γίνεσθαι, καὶ ἐκ παιδὸς ἀνὴρ, ὅτι τὸδε μὲν τὸδε ἄλλον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάς, καὶ ἐκ ξύλου κλίης, καὶ πάλιν ὅσα δὲ ὑλῆς γίνεσθαι τὰ γινόμενα λέγουμεν, ἐκ ἕως ἐπιπύχοντος καὶ σχηματίζοντος, ὅ ὅλον ἐστίν. ἐτερον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ μουσικῶν ἀμυσοῦς, καὶ ὡς δὲ ὑγιῶν καμῶν, καὶ ὅλων ὡς τὸ ἐνδύητον ἐκ τῆς ἐνδύητος. ἔτι δὲ πρὸς αὐτὰ, ὡς ὅτι- Rhet. II. I. cap. 7. memini eius Epicharmi dicti. Ph. variis locis, ut Metaph. I. 5. ca. 1. & 24, & alibi.

E ὅτι γὰρ ἡ φύσις αὐτῆς ἐστὶν ἐπινοία, ὡς ἔστιν ἀπέρματος τί ἐστίν. οὕτω γὰρ καὶ πρὸς τὰ ἔργα αὐτῆς, καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ συμβαλλόντων ἔστι μάλλον διθεώρητον. βούλεται δὲ ποιῆσαι τὴν φύσιν αὐτῆς τὸ σπέρμα, ὃς οὐ τὰ καὶ τὴν φύσιν πᾶσι σώματα γὰρ πρῶτον, οὐδὲ ὅτι ἐκείνου τίνος τί ἐστίν τὸ ποιῶν, οἷον ἐκ τῆς ἀνδρῶν γένεσός γὰρ ἐκ τούτου ἀλλ' ὅτι τούτου τί ἐστίν τὸ σπέρμα. ὅτι δὲ πολλὰ γὰρ γίνεται ἄλλο ἐξ ἄλλου (ἐτερον γὰρ ἔσπον, ὃς ἡμέρας φαμὲν νύξ γίνεσθαι, καὶ ἐκ παιδὸς ἀνὴρ, ὅτι τὸδε μὲν τὸδε ἄλλον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάς, καὶ ἐκ ξύλου κλίης, καὶ πάλιν ὅσα δὲ ὑλῆς γίνεσθαι τὰ γινόμενα λέγουμεν, ἐκ ἕως ἐπιπύχοντος καὶ σχηματίζοντος, ὅ ὅλον ἐστίν. ἐτερον ἢ ἔσπον, ὡς ἐκ μουσικῶν ἀμυσοῦς, καὶ ὡς δὲ ὑγιῶν καμῶν, καὶ ὅλων ὡς τὸ ἐνδύητον ἐκ τῆς ἐνδύητος. ἔτι δὲ πρὸς αὐτὰ, ὡς ὅτι- Rhet. II. I. cap. 7. memini eius Epicharmi dicti. Ph. variis locis, ut Metaph. I. 5. ca. 1. & 24, & alibi.

α. π. ε. α.
γρ. π. ο. κ. τ.
ε.

καὶ γὰρ ταῦτα ἤδη ἔχθ' τὸ δὲ ἀμφοῖν. σπέρμα
 δὲ καὶ καρπὸς ἀμφότερα, τὰ ὑπερὸν καὶ ὑπὸ
 τερῶν. καρπὸς μὲν γὰρ, * τὰ δὲ ἄλλου εἶναι
 σπέρμα δὲ, * ὅ ἐκ τούτου ἄλλο. ὅτι [ἀλ-
 λως] ἀμφὸς ταῦτόν ἐστιν. ἢ δὲ τὰ λεγόμενα
 σπέρματος φύσις, ἢ ὑπερῶν, πάλιν λεκτέα τίς
 ἐστίν. ἀνάγκη δὲ πρῶτον, ὅ ἐκ λαμβανόμενον ἐσ-
 τὶ σπέρματι, ἢ μέρος ἐστὶ τῆς φύσεως, καὶ
 τὸ ἢ τῆς ὁμοιομερείου, ἢ τῆς ἀνομοιομερείου.
 ἢ τῆς ὑπερῶν φύσιν. ἢ ἢ φύσις, ἢ περιήτω-
 μα, ἢ σιύτηγμα, ἢ Ἐσφῆ. λέγω δὲ περιήτω-
 μα μὲν, τὸ τῆς Ἐσφῆς ὑπόλημμα. σιύ-
 τηγμα δὲ, τὸ ἀποκριθὲν ἐκ τῆς αὐξήματος,
 ὑπὸ τῆς ὑπερῶν φύσιν ἀναλύσεως. ὅτι μὲν οὖν
 οὐκ αὐτὸ εἶναι μέρος, φανερόν. ὁμοιομερὲς γὰρ
 ἐστίν. ἐκ δὲ τούτου οὐδὲν σύγκριται, ὡς περὶ ἐκ
 νεύρου καὶ ἄρκου. ἐπὶ δὲ οὐδὲ κεχωρισμένον
 τὰ δὲ ἄλλα πρῶτα μέρη κεχωρισμένα. ἀλλὰ
 μὲν οὐδὲ ὑπερῶν φύσιν, οὐδὲ πῆρωμα. ἐν
 ἀπασί τε γὰρ ὑπερῶν, καὶ ἢ φύσις ἐκ
 τούτου γίνεται. ἢ δὲ Ἐσφῆ, φανερόν ἐπει-
 σακτον. ὡς τὸ ἀνάγκη ἢ σιύτηγμα, ἢ περιήτω-
 μα ἐστὶ. οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι εἰκόασιν οἰο-
 μένοις εἶναι σιύτηγμα. τὸ γὰρ ἀπὸ πρῶτος
 ἀπείνας φάσαι, ἀπὸ τῆς θερμότητος τῆς ἀπὸ
 τῆς κινήσεως, σιύτηματος ἔχθ' δυνάμειν. τὰ
 δὲ σιύτηματα, τῆς ὑπερῶν φύσιν. ἐκ δὲ τῆς
 ὑπερῶν φύσιν, οὐδὲν γίνεται τῆς φύσιν. ἀνάγκη
 ἀρχὴ περιήτωμα ἐστὶ. ἀλλὰ μὲν περιήτω-
 μα γὰρ πρῶτον, ἢ ἀρχῆς Ἐσφῆς ἐστίν, ἢ
 χρῆσιμης. ἀρχῆς μὲν οὖν λέγω, ἀφ' ἧς
 μήτηρ ἐπὶ σιύτελεσται ὅτι τῆς φύσιν, ἀλλ'
 ἀναλισκόμενον πλείονος, μέγιστα κακοῦται.
 τῆς δὲ χρῆσιμῆς, τῆς ἐνδονίας. ὅτι μὲν δὲ
 τοιοῦτον περιήτωμα οὐκ αὐτὸ εἶναι, φανερόν. τοῖς
 γὰρ κακίστα ἀφαιρέται δι' ἡλικίας ἢ νόσον,
 πλῆστον ὑπερῶν τοιοῦτον, σπέρμα δὲ ἡκίστα.
 ἢ γὰρ ὅλως οὐκ ἔχουσιν, ἢ οὐ γόνιμον, ἀπὸ τὸ
 μίγνυσθαι ἀρχῆς περιήτωμα καὶ νοσηματι-
 κόν. χρῆσιμον ἀρχὴ περιήτωμα καὶ μέρος τί ἐστὶ
 τὸ σπέρμα. χρῆσιμώτατον δὲ τὸ ἔσχατον καὶ
 εἰς οὐ ἤδη γίνεται ἕκαστον τῆς μερίων. ἐστὶ γὰρ
 τὸ μὲν, ὑπερῶν. τὸ δὲ, ὑπερῶν. τῆς μὲν οὖν
 ὑπερῶν Ἐσφῆς περιήτωμα, φλέγμα, καὶ εἰ-
 ἢ ἄλλο τοιοῦτον. καὶ γὰρ τὸ φλέγμα τῆς χρῆ-
 σίμου Ἐσφῆς περιήτωμα ἐστὶ. σημεῖον δὲ, ὅτι
 μίγνυμένων Ἐσφῆ καθαρά, πρῶτον, καὶ ποιοῦσι
 κατὰ μαλίσκιστα. τὸ δὲ πλεονάζον, ἐκ πλείους
 Ἐσφῆς ὀλιγοῦν. ἐνοῦν δὲ δεῖ, ὅτι μίχρῳ αὐ-
 ξάνεται τὸ ζῷον, καὶ τὰ φυτὰ τὸ κατ' ἡμέραν πάν.

A Hæc enim iam habent, quod ex am-
 bobus requiritur. Semen & fructus in-
 ter se differunt, prioris posteriorisque
 ratione: fructus enim, quod ex alio
 est: semen, ex quo aliud: nam aliàs am-
 bo idem sunt. Natura autem prima eius,
 quod semen vocatur, quænam sit, ex-
 ponenda latiùs est: Quodcumque in cor-
 pore accipimus, aut partem esse secun-
 dum naturam, vel dissimilarem, vel
 similarem, necesse est: aut præter natu-
 ram, vt vel papulam, vel excrementum,
 vel colliquamentum, vel alimentum. Ex-
 crementum appello reliquias alimenti:
 colliquamentum, quod ex incremento
 fecernitur resolutione præter naturam:
 sed nullam id esse partem vel similarem,
 vel dissimilarem, apertum est. Nihil e-
 nim ex eo, quamuis similari, constitui-
 tur, vt ex neruo, aut carne. Quoniam
 etiam cum cæteræ omnes partes separatæ
 sint, ipsum separatum non est. Nec ve-
 rò præter naturam est, neque naturæ
 oblatæ vitium, cum in omnibus insit,
 & natura ex eo ipso oriatur: alimentum
 planè res aduentitia est. Itaque aut col-
 liquamentum, aut excrementum esse,
 necesse est. Veteres quidem authores
 opinari videntur id esse colliquamentum.
 Quod enim ex toto secedere propter
 motus calorem dicunt, vim habet colli-
 quamenti. Colliquamenta autem præter
 naturam sunt, nec quicquam secun-
 dum naturam oriri potest ex iis quæ
 præter naturam sunt. Excrementum igitur
 esse necesse est. At omne excremen-
 tum, aut alimenti inutilis est, aut vti-
 lis. Inutile dico, à quo nihil prætereana-
 turæ suppediteretur, sed quo plus absumi-
 tur, eo magis natura vitatur: vtile con-
 tra. Sed enim non tale excrementum id
 esse constat, eo quòd iis qui vel ætate,
 vel morbo pessimè se habent, genus
 hoc excrementi plurimum inest, semen
 minimè. Aut enim nullum omnino, aut
 non prolificum, propter inutilis ac mor-
 bidi excrementi permissionem. Ergo
 vtilis excrementi pars aliqua semen est.
 Vtilissimum autem, quod vltimum est,
 & ex quo iam vnumquodque gignitur
 membrum: est enim tum prius tum po-
 sterior. Primi igitur alimenti excremen-
 tum pituita est, & si quid aliud eius-
 modi est. Pituita enim alimenti vtilis
 excrementum est. Cuius rei indicium,
 quòd permixtum cum cibo puro alere
 potest, & labore absumitur. Vlti-
 mum autem paruum admodum ex plu-
 rimo relinquitur alimento, sed in-
 telligendum perexiguo augeri quo-
 tidie animalia & plantas: nam nisi ita

B

C

D

E

esset, additione pluris eadem vel minima modum excederent magnitudinis. Igitur contra quam veteres putarunt, dicendum est. Cum enim illi quod ex toto secedat, semen esse fateantur, nos quod ad totum suapte natura faciat, semen esse fatebimur. cumque illi colliquamentum dicant, nos excrementum potius esse statuimus. Quod enim vltimum accedat, & excrementum vltimi sit, id simile esse probabilius est. Perinde vt pictoribus sæpenumero aliquid andriceli, id est, purpurissi, remanet, simile eius quod cōsumpserint: tabescens autem quodque & colliquescens corrumpitur, & degenerat. Argumentum, nō colliquamentum, sed excrementū potius esse, illud est, quod animalia magni incrementi minūs fœcunda, parua fœcundissima sunt. Plus enim colliquamenti esse in magnis, necesse est, sed minus excrementi: quippe cum in corpus magnum copia absumitur alimenti: itaque parum fit excrementi. Item locus secundum naturam nullus colliquamento datus est, sed fluit quocumque facilius ferri potest: at naturalibus excrementis omnib. locus præscriptus est: verbi gratia, alimentī sicci excrementis, aluus; humidī, vesica; vtīlis, ventriculus; seminalis, vterus, genitale, mamma. In ea enim loca se colligūt, atque confluūt. Testimonium etiam faciunt ea quæ euepiunt, vt semen, quod diximus, id sit: quæ ideo accidunt, quia talis excrementi natura est. Dissolutio enim & imbecillitas manifesta cōsequitur, vbi vel minimum id secesserit, vt quasi corpus eo sine priuētur, qui demū ab alimento afferatur. Pauci verò quidam, & breuī tempore per etatem leuantur, cum id secedit: videlicet vbi copia superarit. Quomodo alimentum primum, si, vbi modum excesserit, emittitur, melius corpori cedit. Leuat etiam cum secum alia trahit excrementa. Non enim solum semen est, quod exit, sed etiam aliæ permixtæ facultates cum eo secedunt, quæ insalubres sunt. Quamobrem nonnullis improprie aliquando est, quod emittitur; quia parum seminis habet. Sed enim plurimis & magna ex parte ita accidit, vt Venere exoluantur debilitenturque, ob eam, quam diximus, causam. Adhæc, semen nec in prima ætate, neque in senectute, neque in mōrbis est. Carent hęc ægri propter imbecillitatem: senes, quia non satis eorum natura potest concoquere: pueri, propter incrementum. Absumitur enim totum alimentū in corpōris desiderium priūs quam aliquid excrementi remaneat. Quinquennio namque ferè corpus in homine quidem dimidium capere videtur omnis magnitudinis, quæ reliquo toto tempore comparetur.

A μικρῶ γὰρ αὐτῶν ἐπιτελεῖται, ὅτι αὐτῶν ὑπερβάλλη τὸ μέγεθος. τοῦ ἀνθρώπου ἀρετῆς, ἢ οἱ ζῴων ἐλέγρον, λεκτέον. οἱ μὲν γὰρ, τὸ ἀπὸ πλῆθους ἀπιόν· ἡμεῖς δὲ, τὸ ἀπὸ πάντων πεφυκῆς, σπέρμα ἐρῶμεν. καὶ οἱ μὲν, σπύτηγμα· φαίνετο δὲ περὶ τῶμα μάλλον. διὰ λογώτερον γὰρ ὁμοίον εἶναι τὸ ποροσιν ἐσχάτον, καὶ τὸ περὶ τὸν γινόμενον τῶν τῶν· οἷον τοῖς γρασφύσι τῶν ἀδρῆχέλου πολλάκις περὶ γίνεται ὁμοίον τῶν ἀναλωθέντι. σπύτηγμῶν δὲ φθίρεται πᾶσι, ὅτι ὁμοίον τῶν φύσεως.

B τεκμήριον δὲ τῆς μὴ σπύτηγμα εἶναι, ἀλλὰ περὶ τῶμα μάλλον, τὸ τὰ μεγάλα τῶν ζῴων, ὀλίγητόν τε εἶναι. τὰ δὲ μικρὰ, πολύηρα, σπύτηγμα μὲν γὰρ πλεονάζον, ἀναγκασθὲν εἶναι τοῖς μεγάλοις, περὶ τῶμα δὲ ἐλαττον· εἰς γὰρ τὸ σῶμα μέγα ὄν, ἀναλίσκεται τὸ πλεονάζον τῶν ἑσφῆς. ὡς ὁ ὀλίγον γίνετο τὸ περὶ τῶμα. ἐπὶ τόπος μὲν οὐδὲς ἀπὸ δέδοται σπύτηγμα καὶ φύσιν, ἀλλὰ ῥῆ ὅπου δὴ ἐβόδηση τῶν σῶματος. τῆς δὲ καὶ φύσιν περὶ τῶμασι πᾶσιν, οἷον τῆς ἑσφῆς τῆς ἑσφῆς, ἢ καὶ τῶν κοιλίας· καὶ τῆς ὑγρῆς, ἢ κύστες· καὶ τῆς χροσῆς, ἢ ἀνω κοιλίας· καὶ τῆς σπέρματικῆς, ὑπερῶ καὶ ἀδιδία καὶ μεσῶι· εἰς τούτοις γὰρ ἀδιδίεσθαι καὶ συρρῆ. καὶ μὲν τῶμα τὰ συμβαίνοντα, ὅτι τὸ μὲν εἰρημῶν σπέρμα ἐστὶ. ταῦτα δὲ συμβαίνεσθαι τῶν φύσιν εἶναι τὸ περὶ τῶμα τὸς ποιαύτων. ἢ τε γὰρ ἐκλεισῶν ἐλαττον ἀπελθόντος τούτου γὰρ ἐπιδηλοῦς, ὡς ἐρεισκέμενα τὰ σῶμα τῶν ἐκ τῶν ἑσφῆς γινόμενα τέλει. ὀλίγη δὲ πῶσιν ἐν μικρῶ χροσῆ καὶ τῶν ἡλικίας.

D κυρτίζει τῶν ἀπιόν, ὅταν πλεονάζῃ, καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τῶμα ἑσφῆ, αὐτῶν ὑπερβάλλη [ὅτι πλεονάζει]. καὶ γὰρ ταύτης ἀπιούσης, τὰ σῶμα τῶν ἐν μερῶν μάλλον ἐπὶ ὅταν ἐπιβαίρη ἀλλὰ περὶ τῶμα τῶν. οὐ γὰρ μόνον σπέρμα τὸ ἀπιόν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρας μεμιγμένας διωάμεις τούτοις σπύτηγμῶνται· αὐταὶ δὲ εἰσὶ νοσῶδες. δὲ ἐπίων καὶ ἀγρόν ποτε γὰρ τὸ ἀποχωροῦν, ἀλλὰ τὸ ὀλίγον ἐχθὲν τὸ σπέρματικόν. ἀλλὰ τοῖς πλείστοις, καὶ ὡς ὅτι τοπολὺ εἶπειν, συμβαίνεσθαι τῶν ἀφροδισιασμῶν.

E ἐκλεισῶν καὶ ἀδυναμία μάλλον ἀλλὰ τῶν εἰρημῶν αἰτίας. ἐπὶ τῶν ἐν σπύτη καὶ σπέρμα ἐπὶ ἐπὶ τῶν περὶ τῶμα ἡλικίας, οὐτε ἐπὶ τῶν γήρα, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀρρώστιας. ἐν μὲν τῶν καμῶν, ἀλλὰ τῶν ἀδυναμίας ἐν δὲ τῶν γήρα, ἀλλὰ τὸ μὴ πέπειν τὸ ἰχθὺν τῶν φύσιν· νεοῖς δὲ οὐσι, ἀλλὰ τῶν αὐξήσιν. φαίνεται γὰρ ἀναλισκέμενον πᾶσι. ἐπὶ ἑτέροις γὰρ πέντε χροσῶν, ὅτι γὰρ τῶν ἀδιδίεσθαι, ἢ μῖσου καμῶν δὲ καὶ τὸ σῶμα τῶν μεγέθους τῶν ἐπὶ τῶν ἄλλω χροσῶν γινόμενον ἀπαντος.

πολλοῖς δὲ συμβαίνει καὶ ζώοις καὶ φυτοῖς, καὶ
 γίνεσι πρὸς γῆν ἀναφορὰ πρὸς τὰ ὕδατα, καὶ
 τὰ γῆν αἰτὰ τοῖς ὁμοειδέσι πρὸς ἀλλήλα, οἷον
 ἀνδρῶν πρὸς ἀνδρῶν, καὶ ἀμπελῶν πρὸς
 ἀμπελων. τὰ μὲν γὰρ, πολὺσπερμα· τὰ δὲ
 ὀλιγόσπερμα ἔστι * πᾶμπαν· οὐ δὲ ἀσθενέαν,
 ἀλλ' εἰσὶ γὰρ τοῦ αἰσθητοῦ. κατὰ μαλίσκεται γὰρ
 ἔπι τὸ σῶμα· οἷον τῶν ἀνδρῶν εἰσὶ. διέ-
 κτικοὶ γὰρ ὄντες καὶ γινόμενοι πολὺσπερμα, ἢ πτό-
 πατοὶ μέλλον, ἢ τῶν πρὸς ἐνταῖ σπέρμα, καὶ
 ἢ τῶν ἐπιθυμοῦσι τῶ ἀφροδισιάζειν. ὁμοιον
 δὲ καὶ τὸ πρὸς τὰς πράγους ἀμπελοῖς πά-
 ρος, αἱ δὲ πρὸς τῶν ἑσθίων δὲ ὑβρίζουσιν. ἐπεὶ
 καὶ οἱ πρᾶγοι, πίνοντες ὄντες, ἢ τῶν ἔχουσιν.
 δὲ καὶ πρὸς ἀναπνοῦσιν αὐτοῖς, καὶ τὰς ἀμ-
 πέλοισι πρᾶγαν (ἀπὸ τῶ παρῶν τῶν πρᾶγων)
 καλοῦσι. καὶ οἱ πίνοντες ἢ ἀγνώστοι φαίνονται
 οἷον τῶν μὴ πίνων, ἔτι γυναικες καὶ ἄνδρες, ἀφ' ἃ
 τὸ πρὸς ἀναπνοῦσιν πεπλοῦσιν τὸ πρὸς τῶμα γί-
 νεσθαι πρὸς τῶμα. ἔστι γὰρ καὶ ἡ πρὸς τῶμα
 δι' οὐσίας ὑγιάνον. ἔνια δὲ οὐ φέρει σπέρμα.
 οἷον ἰτία καὶ αἰγῶν. εἰσὶ μὲν οὖν καὶ ἔτερα αἰ-
 τῶν τῶ παρῶν τούτων. ἔτι δὲ ἀδυναμίαν οὐ
 πέποισι, καὶ ἀφ' ἃ δυνάμιν ἀναλίσκουσιν, ὡσπερ
 εἰρήνη. ὁμοίως δὲ καὶ * πολυχρόνια ἔστι καὶ
 πολὺσπερμα, τὰ μὲν, ἀφ' ἃ δυνάμιν. τὰ δὲ,
 δι' ἀδυναμίαν. πολὺ γὰρ ἔτι ἀχρησθῶν πρὸς τῶμα
 συμμίνυθαι ὡστ' εἰσὶ γίνεσθαι ἔτι ἀρ-
 ρώσημα, ὅταν αὐτῶν μὴ βροδῶσιν ἢ ἀποκεί-
 θασιν. καὶ ἔνια μὲν ὑγιάνονται, οἱ δὲ καὶ αἰμα-
 ροῦται. σπυρτήχονται γὰρ αὐτῶν ὡσπερ ἔπι τὸ
 οὐρον. ἢ δὲ γὰρ καὶ τῶ ἀσθενήμα σπυρτήχονται.
 ἔπι ὁ πρὸς ὁ αὐτὸς τῶ πρὸς τῶμα καὶ τῶ
 σπέρματι. καὶ ὅσοις μὲν ἀμφοῖν γίνεσθαι πε-
 εἰτῶμα, καὶ τῆς ὑγρᾶς καὶ τῆς ξηρᾶς ἑσθῆς,
 ἢ πρὸς ἢ τῶ ὑγρῶ, τῶ τῆ καὶ ἢ τῆς ξηρᾶς γίνε-
 σθαι ἀποκρίσις. (ὑγρῶ γὰρ πρὸς τῶμα ἔστιν. ἢ
 γὰρ ἑσθῆ πρᾶτων, ὑγρᾶ μέλλον) οἷς δὲ μὴ
 ἔστιν αὐτῆ, καὶ τῶ τῆς ξηρᾶς ὑποστάσεως
 ὑποχώρησιν. ἔπι, ἢ μὲν σπυρτήχονται, αἰεὶ νοσώ-
 δης. ἢ δὲ τῶ πρὸς τῶματος ἀφαιρέσις, ὡσπερ
 λυμός. ἢ δὲ τὸ σπέρματος ἀποχώρησις, ἐπαμ-
 φοτεῖται, ἀφ' ἃ πρὸς ἀναπνοῦσιν τῶ μὴ χρη-
 σίμης ἑσθῆς. εἰ δὲ γὰρ ἡ σπυρτήχονται, αἰεὶ ἐπέ-
 βλαπέναι αὐτῶν οὐ ποῖς τῶ. οἷον μὲν οὖν
 πρὸς τῶμα ἔστι τὸ σπέρμα χηρᾶς ἑσθῆς
 καὶ τῆς ἐσχάτης, εἴτε πρᾶτα πρὸς τῶ σπέρ-
 μα, εἴτε μὴ [πρᾶτα,] ἐν τῶ πρὸς τῶμα
 νοῖς φάμεθον.

γρ. τὰ δ' αἰσθητοῦ

Histor. l. 1. c. 14.

Σα. πολυ- γρ.

A Multis autem & animalibus & plantis e-
 uenit differentia in iis ipsis, tum generi cum
 genere, tum etiā in eodem genere confor-
 tibus speciei inter se, ut homini cū hirci-
 ne, & viti cum vite. Alia enim multum
 feminis edunt, alia parum, alia nihil om-
 nino: idque non prae imbecillitate, sed
 contra nonnullis euenit. Absumitur enim
 in corpus, ut hominum nonnullis, qui vi-
 bi per habitum corporis bonum carnu-
 lenti, aut pinguiore euaserint, minus
 semen emittunt, minusque rem Vene-
 ream expetunt. Similis & vitibus affectio
B incidit, quae nimia alimenti copia luxu-
 riant, & hirci tantisper dicuntur: nam
 & hirci pinguescentes minus feminis ha-
 bent. Quamobrem eos solent ante exte-
 quare. Et vites hirci ab ea ipsa hirci-
 rum affectione dixerunt. Viri etiam mu-
 lieresque pingues minus foecundae esse
 quam non pingues, videntur: quoniam
 in vegetioribus excrementum concoctum
 transit in pingue: nam & pinguedo ex-
 crementum est bonitate substantiae salu-
 bre. Sunt quae nullum afferant semen,
 ut salix, ut populus. Itaque aliae quo-
 que eius affectionis causae reddi possunt.
C Nam & per imbecillitatem non conco-
 quant, & per virium bonitatem absumunt,
 ut dictum est. Simili modo foecundissima
 quoque & fertilissima sunt, alia propter vires,
 alia propter imbecillitatem. Multum enim atque inutile ex-
 crementum permiscetur, ut vel morbi
 nonnullis contrahantur, cum non bene
 purgatio cessit, & alij euadunt, alij o-
 beunt mortem. Tabescunt enim eo mo-
 do quo per vrinae profluuium: nam id
 quoque visum iam aliquibus accidisse
 certum est. Item meatus idem excre-
 menti & feminis est: quibusque excre-
 mentum amborum tam sicci quam hu-
 midi alimenti, si quod humidum, eodem se-
 minis quoque secretio agitur: humidum enim
 excrementum est. Namque omnium
 alimentum humidum potius est. At ve-
 ro quibus hoc deest, iis ea parte qua ci-
 bi sicci sedimentum tendit, semen quo-
 que secernitur. Adde etiam quod colli-
 quatio & tabes semper morhosa est: ex-
 crementi emissio semper utilis est: semi-
 nis secessio in ancipiti versatur, quoniam
 aliquid alimenti inutilis assumit. At si
 colliquatio esset, semper noceret: quod
 non facit. Semen igitur excrementum
 esse alimenti utilis, atque vltimi, siue
 omnia semen emittunt, siue non: in
 iis tamen quae emittunt, ita esse apertum
 iam est.

A

Κ Ε Φ Α Λ. 18.

CAPVT XIX.

Menstrua esse excrementa, omniaque sanguinea ea ipsa emittere.

Post hæc, cuiusnam alimenti sit excrementum, & de menstruis differendum est. Fiunt enim in nonnullis viuiparis menstrua: nam his declaratis apertum erit, & utrùm femina semen emittat, ut mas, fiatque vnum ex ambobus feminibus mistum, an nullum semen à femina secernatur: & si nullum, utrùm aliud quippiam non conferat scæmina ad generationem, sed locum tantummodo præbeat: an aliquid conferat, idque quonam pacto, & quomodo. Sed enim sanguinem esse vltimum alimentum in sanguinario genere animalium, proportionale autem in exanguis, dictum antea est. Verùm cum semen quoque excrementum sit alimenti, eiusque vltimi, aut sanguis, proportionalis est, aut ex iis aliquid. Sed cum ex sanguine concocto, digestoque modo quodam pars quæque gignatur, semen autem concoctum diuersum à sanguine secernatur, (nam inconcoctum, aut per vim emissum, videlicet cum ultra modum quis re Venerea vitur, cruentum iam aliquibus prodiit,) constat semen esse excrementum alimenti sanguinei, quod vltimum in membra digeritur. Et quidem vim magnam ob eam rem obtinet. Sanguinis enim synceri salubrisque secessio resoluerè potest. utque similes parentibus sint, ratio exigit. Simile est enim quod ad partes accesserit, ei quod remanet. Itaque semen manus aut faciei, aut totius animalis, est manus indefinita, aut facies, aut animal totum indefinitum. Et quale quodcumque illorum est actu, tale semen potentia est aut corpulentia sua, aut facultate, siue virtute, quam in se ipso contineat. Id enim nondum ex iis quæ exposuimus, patet, utrùm feminis corpus causa sit generationis, an habitum aliquem & principium motus genitale obtineat: neque enim manus, neque aliud quoduis membrum, sine anima aut alia facultate est manus, aut quodlibet membrum, sed æquiuocè tantum. Constat etiam, colligationem quoque seminariam, vbi accidit, excrementum esse. Quod vitium euenit, cum resoluitur in id quod accesserit: quomodo cum protinus decidit, quod tectorij operis modo illitum fuerit.

Ὅτι τὰ καθαρμύια, περιήματα· καὶ ὅτι τὸ θῆλυ εἰσπέρμα εἰς τὴν γένεσιν, ἀλλὰ τὸ ὑλίω μόνω συμβάλλεται. καὶ τὸ τὸ συλλήψως ἔσπου καὶ χρόνου.

B

C

D

E

Μετὰ τὰ ταῦτα δεξιτέρον περιήματα τὴν ποίας ἔσφης, καὶ καὶ καθαρμύιων. γινεσθαι γὰρ τῶν καθαρμύιων τῆν ζωοποικωτων. δεξι τούτων γὰρ φάμεθ' ἵστα καὶ καὶ τὸ θήλεος, πότερον περιήται σπέρμα ὡσπερ τὸ ἀρρεν· ἔστι ἐν μίγμα τὸ γινόμενον ἐκ δυῶν σπερμάτων, ἢ οὐδὲν σπέρμα ἀποκρίνεται ἀπὸ τῆς θήλεος· καὶ εἰ μήτεν, πότερον εἰς ἄλλο οὐδὲν συμβάλλεται εἰς τὴν γένεσιν, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὸν τόπον· ἢ συμβάλλεται τι, ἔτι τὸ πῶς, καὶ τίνα ἔσπον. ὅτι μὲν οὖν ἐσχάτη ἔστι ἔσφη τὸ αἷμα τοῖς αἰμαῖσι, τοῖς δὲ αἰμαῖσι τὸ ἀδελον, εἴρηται πρὸς τὸν ἐπεὶ δὲ τὸ ἡγεῖν περιήματα ἔστι ἔσφης καὶ τῆς ἐσχάτης, ἢ τοῦ αἵματος ἀεὶ εἶναι, ἢ τὸ ἀδελον, ἢ ἐκ τούτων τί. ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς αἵματος πρῶτον δὲ μερῶν δὲ πῶς, ἢ τῆς μορίων ἕκαστον· τὸ δὲ σπέρμα, πεφθῆναι μὲν, ἀλλοιότερον ἀποκρίνεται τῷ αἵματι· ἀπεπθῆναι δὲ ὄν, ἔτι ὅταν τις περιήται ζηται πλεονακίς χρώματος τῶν ἀφροδισιάζων, τοῖσι αἰματώδεσι ἢ δὴ περιήλυθε· φάμεθ' ὅτι τῆς αἱματικῆς ἀεὶ εἶναι περιήματα ἔσφης τὸ σπέρμα, τῆς ὅτι τὰ μέρη ἀφροδισιατικῆς τελευταίας· καὶ ἀπὸ τῶν μεγάλων ἔχει δυνάμιν. καὶ γὰρ ἢ τῶν καθαρμύιων καὶ ὑγιεινοῦ αἵματος ἀποχρήσις, λυτικόν· καὶ τὸ ὅμοια γινεσθαι τοῖς γυνήσασιν τὰ ἔκγονα, ἀδελον. ὅμοιον γὰρ τὸ περιήλον πρὸς τὰ μέρη, τῶν ὑπολειφθέντων. ὡς τὸ σπέρμα ἔστι τὸ τῆς χερός, ἢ τὸ τῆς προσώπου, ἢ ὅλον τῶν ζώων, ἀδελος χεῖρ, ἢ προσώπον, ἢ ὅλον ζῶον· καὶ οἱ ἐκείνων ἕκαστον ἀνεργεία, τοιοῦτον τὸ σπέρμα δυνάμει, ἢ τῆς τὸν ὄγκον τῆς αἰσῆς, ἢ ἔχει τίνα δυνάμιν ἐν ἑαυτῷ. τὸ γὰρ οὐκ ἂν δύλον ἡμῖν ἐκ τῶν διωρισμένων, πότερον τὸ σῶμα τῶν σπερμάτων, ἔστι τὸ αἴτιον τῆς γένεσεως, ἢ ἔχει τίνα ἐξίν καὶ ἀρχὴν κινήσεως γυναικικῆς· εἰ δὲ γὰρ ἢ χεῖρ, ἢ ἄλλο τι τῶν μορίων εἰς τὸν αἰσῆ ψυχῆς, ἢ ἄλλης τινος δυνάμεως ἔστι χεῖρ, εἰ δὲ μόνον οὐδὲν, ἀλλὰ μόνον ὁμαίνουμεν. φάμεθ' ὅτι καὶ ὅσοις σιωτήσις ἢ σπέρματικῆ, καὶ τὸ τὸ περιήματα ἔστι. συμβαίνει δὲ τῶν, ὅταν ἀαλύηται εἰς τὸ περιήλον, ὡς περὶ ὅταν ἀποπέσῃ τὸ ἀδελφθῆν τῶν κενάματος διήθη.

ταύτων γὰρ ἔστι τὸ τελευταῖον περίτρωμα ὃ
 πρῶτον ἀετρώματι. καὶ ἀεὶ μὲν πύτων
 διωρίσθαι τὸν ἔσπον τῆτον. ἐπεὶ δὲ ἀγαθόν
 καὶ ὃ ἀσθενέστερον γίγνεται ἀετρώμα πλεον
 καὶ ἡττον πεπεμμένον τοιοῦτον δὲ ὄν, ἀναγ-
 γάγον εἶ) αἵματάδους ὑγρότητος πλήθος. ἀσθε-
 νέστερον δέ, ὃ ἐλαττοτος θερμότητος κρινωνοῦ
 καὶ φύσιν. τὸ δὲ θῆλυ ὅτι τοιοῦτον, εἴρηται
 πρῶτον. ἀναγγάγον καὶ τὴν ἐν τῷ θήλει γι-
 νομιῶν αἵματάδην ἀποκρίσιν, ἀετρώμα εἶ-
 ναι γίνεται δὲ φαιῦται, ἢ τῶν καλουμένων κα-
 ταμνῶν ἐκκρίσις. ὅτι μὲν οὖν ἔστι τὰ κα-
 ταμνῶν περίτρωμα, ἔστι δὲ ἀνάλογον ὡς τοῖς
 ἀρρέσιν ἢ γυνῇ, οὕτω τῶς θήλεσι τὰ κατὰ μῆ-
 νια, φανερόν. ὅτι δὲ ὁρθῶς εἴρηται, σημεῖα τὰ
 συμβαίνοντα * ἀεὶ αὐτῶν. καὶ γὰρ τὴν αὐτῶν
 ἡλικίας, τῶς μὲν ἀρρέσιν ἀρχεῖται εἰ γίγνεται γυ-
 νῆ, καὶ ἀποκρίνεται) τοῖς ὃ θήλεσι ῥήγνεται τὰ κα-
 ταμνῶν, καὶ φωνῶν τε μετεβάλλοις, καὶ ση-
 μεῖα τὰ ἀεὶ τοῖς μαρτοῖς. ἔπαύεται τὴν ἡλι-
 κίας ληρούσης, τοῖς μὲν, ὃ διώμαται θῆλυαν.
 τῶς ὃ, τὰ κατὰ μῆνια. ἐπὶ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ση-
 μεῖα, ὅτι περίτρωμα ἔστιν αὐτῆ ἔκκρίσις τοῖς
 θήλεσι. ὡς γὰρ ἔστι τοιοῦτον οὐτε αἱμορροϊδὲς γί-
 νον) τὴν γυναιξίν, οὐτε ἐκ τῶν ῥιζῶν ῥύσις αἵμα-
 τος, ἔτε τι ἄλλο, μὴ τὴν κατὰ μῆνιων ἰσαμνῶν.
 ἀλλὰ τε συμβῆναι πύτων, γίγνεται χεῖρες αἱ κα-
 τὰ ῥύσις, ὡς αἰαλιασθῶν εἰς ταῦτα τὴν ἀποκρί-
 σιως. ἐπὶ δὲ οὐτε φλεβῶν ὁμοίως, γλαφυρῶ-
 τερα τε ἔλαττορα τὰ θήλεα τὴν ἀρρέων ἔστι,
 ὅρα τὸ σπινθηκρίσθαι τὴν εἰς ταῦτα περίτρωσιν
 ἐν τοῖς κατὰ μῆνιόις. τὸ ὃ αὐτὸ τῆτο δεῖ νομί-
 ζεῖν αἴτιον εἶ) καὶ τῶν τοῖς ὄγκους ἐλαττοῖς εἶ)
 [τῶν σωματίων] τοῖς θήλεσι, ἢ τοῖς ἀρρέ-
 σιν, ἐν τῶς ζωοτοκῶσιν. ἐν τῶν τοῖς γὰρ ἢ τῶν
 κατὰ μῆνιων γίνεται ῥύσις θῆλυα μόνους, καὶ
 πύτων ὅτι πλεονάτα ἐν τῶς γυναιξί. πλεί-
 στω γὰρ ἀποκρίσιν ἀφίσι γυνῆ τῶν ζώων.
 ὅρα τὸ ὅτι πλεονάτα αἰεὶ ὡχρόν τε ἔστι καὶ
 ἀδνηλοφλεβόν, καὶ τὴν ἑλλήψιν πρὸς τοῖς ἀρ-
 ρένας ἔχει τῶν σώματος φανερόν. ἐπεὶ δὲ τῶν
 ἔστιν ὃ γίγνεται τῶς θήλεσι, ὡς ἢ γυνῆ τοῖς
 ἀρρέσιν. ἀμα δὲ δύο ἀπερματικῆς ἀποκρί-
 σις ἐκ ἐπιχέται γίνεσθαι. φανερόν οὖν ὃ
 θῆλυ οὐ συμβάλλεται ἀπέρμα εἰς τὴν γυ-
 σιν. εἶ μὲν γὰρ ἀπέρμα ἔστι, τὰ κατὰ μῆνια
 ἐκ αἵματος. νῦν δὲ ὅρα τὸ ταῦτα γίγνεσθαι,
 ἐκ εἴπο ἐκ ἔστι ὅρα μὲν οὖν, ὡς ἀπέρμα
 ἀπέρμα, καὶ τὰ κατὰ μῆνια περίτρωμα ἔστιν, εἴρηται. ἄλλοι δὲ ἀμύσις εἰς τῶν μῆνιων, εἶνα τὴν συμ-
 βαίνοντων τοῖς ζώοις. τὰ τε γὰρ πρῶτα, ἢ τῶν ἔστι ἀπερματικῆς τὴν ἀπέρματων, ὡς ἀπέρμα πρῶτον.
 Cuius

A Idem enim ultimum excrementum cum
 primo excremento est. Atque de his
 ad hunc modum differuisse satis sit.
 Sed cum infirmioris plus excrementi
 minusque concoctum fieri, idque co-
 piam cruenti humoris esse necesse sit,
 infirmius autem secundum naturam est,
 quod minus caloris adipiscitur, tale-
 que femina sit, ut antea dictum est,
 hinc secretionem quoque illam sangui-
 neam feminae excrementum esse ne-
 cesse est. Talis autem eiectio est eo-
 rum quae menstrua appellantur. Men-
 strua igitur excrementum esse, & pro-
 portione, ut matibus genituram, sic
 feminis menstrua provenire, apertum
 est. Recte autem ita dici indicant ea quae
 in iis ipsis eveniunt: eadem enim aetate
 matibus genitura fieri incipit, & secer-
 ni: feminis autem menstrua erumpunt:
 vox etiam mutatur, & mammae intum-
 mescunt. Necnon desinente aetate abo-
 letur matibus generandi facultas: fe-
 minis menstruorum confluuium. Ad haec,
 indicium illa faciunt: ut excrementum
 sit haec secretio feminarum, quod non
 profluuium est matibus, sanguinis, non
 varices, non tale quid mulieribus ma-
 gna ex parte accidere solet, quandiu
 menstrua profluunt: & si quid tale ac-
 cidit, deteriores fiunt purgationes, qua-
 si huc materia menstrua consumpta in
 ea fuerit. Minus etiam venosae sunt fe-
 minae, quam mares: & lautiores lax-
 uioresque sunt, quoniam excrementum,
 quod eò tendat, confluere in menstrua
 solet. Hanc eandem causam esse putan-
 dum, & ut corpora minora sint fe-
 minarum, quam matium, in viuirparo ge-
 nere. In hoc enim vno menstrua pro-
 fluunt, & omnium apertissime in mu-
 liere. Plurimum namque menstrui ex-
 crementi mulier emittit: ex quo fit ut
 evidentissime palleat, & obscuriores
 habeat venas, & corpore planè ad ma-
 rem deficiat. Sed cum menstrua sint
 quod feminis fiat perinde ut matibus
 genitura, nec fieri possiat ut duae simul
 secretiones seminales agantur, ideo se-
 men à femina non conferri ad gene-
 rationem apertum est. Nam si semen
 esset, menstrua non essent: nunc ideo
 illud deest, quia haec sunt. Sed men-
 strua esse excrementum, ut semen,
 explicatum iam est. Testimonio au-
 tem eodem accipi possunt aliqua ex
 iis quae animalibus accidunt. Pin-
 guia enim minus feminis habent,
 quam macilenta, ut antea dictum est.

γ. ἀεὶ
 αὐτῶν.

Cuius

Cuius rei causa est, quod & pinguedo excrementum, ut semen, & sanguis concoctus est: quanquam non eodem modo quo semen. Itaque ratione optima fit ut cum materia superuacua consumpta in pinguedinem sit, deficiat genitura. Generis etiam exanguis mollia & crustata optima sunt, cum utero gerant. Quod enim sanguine carent, nec pinguedo in iis consistit, hinc proportionale pinguedinis fecernitur in seminale excrementum. Indicio autem est non tale semen à femina emitti, quale à mare, nec amborum mixtura generari, ut aliqui volunt, quod sæpenumero fœminæ concipiant sine ea quæ per coitum fit, voluptate. Rursusque cum ea ipsa voluptate, parique concursu profusionis utriusque nihilo magis concipitur, nisi menstruorum humor sit modicè temperatus. Quamobrem nec nullis omnino vicibus menstruorum fœmina generat, neque cum effluunt, magna ex parte, sed à purgatione. Vis enim quæ in maris genitura continetur, aut caret alimento, & materia, ex qua instituat: aut nimia copia semen cum humore eluitur: sed ubi effluxerint satis, quod remanet, consistit. Quæ autem nullis menstruorum vicibus concipiunt, aut interea dum agitantur, & effluunt, non potest, eorum alterius causa est, quod tantum humoris continent, quantum prolificis remanet à purgatione: quamquam non ita suppetat, ut effluere possit: alteris quod à purgatione os uteri comprimatur. Cum igitur multum quidem effluxit, sed adhuc effluit, tamen non tantum ut semen elaboratur, tunc concipiunt. Nec verò absurdum quicquam, si à conceptu item effluunt menstrua: nam vel potest aliquandiu prodeunt, quamquam parcè: nec semper: sed id morbidum est: quamobrem paucis & rarè accidit. Quæ autem magna ex parte fiunt, ea maximè secundum naturam sunt. A fœmina igitur conceptri ad generationem materiam, quæ in menstruorum constitutione sit, menstrua autem ipsa esse excrementum, apertum iam est.

A αίτιον δὲ, ὅτι καὶ ἡ περιττὴ ἀεὶ πῶμα ἐστὶ, καὶ θάλασσα τὸ σπέρμα, καὶ πεπεμμένον αἷμα. ἄλλ' οὐ τὸν αὐτὸν ἔσπονται σπέρματι· ὡς τ' ἐν λόγῳ εἰς τὴν περιττὴν ἀνθρωπίνης τ' ἀεὶ πῶσιος, ἐλλείπει τὰ ἀεὶ τ' ἡνίκω· οἷον τῶν τε ἀρσένων καὶ μαλακία, ἔτα μαλακίαν, ἀεὶ τ' κύνσιν ἐστὶν ἄριστα. ἀλλὰ τὸ ἀνάμα γὰρ εἶναι καὶ μὴ γινεσθαι περιττὴν ἐν αἰσίοις, τὸ ἀνάλογον αἰσίοις τῆς περιττῆς, ἀποκρίνεσθαι εἰς τὸ ἀεὶ πῶμα τὸ σπέρματικόν· σημεῖον δὲ ὅτι ἔστι τοῦτο σπέρμα.

B ἀεὶ πῶμα τὸ θῆλυ οἷον ἄρρην, ὅσπερ μίγνυται ἀμφοῖν γὰρ, ὡς περὶ τῶν φασιν, ὅτι πολλάκις τὸ θῆλυ συλλαμβάνει τὸν ἀρσένου αὐτῆς τῆς ἐν τῇ ἐπιλείᾳ ἡδονῆς· ἔτι γινόμενης πάλιν, ὅσπερ ἡπτόν, καὶ ἰσοδρομησάντων ἀλλὰ τὰ ἀρρῆνος καὶ τὰ θῆλεος, ἔτι γινέσθαι, ἀλλ' ἢ τὸ κελευμένον κατὰ μίαν ἰκμάδα ὑπερῆχον σύμμετρος. ἀλλ' ἔτε ὅλως μὴ γινόμενον αὐτῶν ἡνίκω τὸ θῆλυ ἔτε γινόμενον, ὅταν ἐξικμάσῃ, ὡς ἔπιτοπολὺ, ἀλλὰ μὴ τὸ ἀποκρίνεσθαι.

C ὅσα ἔτι ἐξ ἑσφίω ἐδ' ἔλλω, ἐξ ἧς διωθήσεται συστήσασθαι τὸ ζῶον ἢ ἀπὸ τῶν ἀρρῆνος ἐν ὑπερῆχον τῆς ἡνίκω διωθίμης· ὅτε ἡ σίμωκα κλύεσθαι ἀλλὰ τὸ πληθὺς· ὅταν δὲ γινόμενον ἀπέλθῃ, τὸ ὑπολείπεται σίμωκασθαι. ὅσα δὲ μὴ γινόμενον τῶν κατὰ μίαν ἰκμάδα συλλαμβάνοισιν, ἢ μεταξὺ γινόμενον, ὑπερῆχον δὲ μὴ, αἴτιον ὅτι ταῖς μὲν ἴσασθαι γὰρ ἰκμάδα, ὅση μὴ τὸ ἀποκρίνεσθαι ὑπολείπεται τῶν ἡνίκω· πλείων δὲ ἔτι γινέσθαι ἀεὶ πῶσιος, ὡς ἔτι ἡνίκω ἀπέλθῃ.

D ταῖς δὲ μὴ τὸ ἀποκρίνεσθαι συμμετρὸς τὸ ζῶμα τῶν ὑπερῆχον. ὅταν οὖν πολὺ μὲν τὸ ἀπεληλυθὸς ἢ, ἐπὶ δὲ γίνηται μὲν ἀποκρίνεσθαι, μὴ ἴσασθαι δὲ ὡς ἐξικμάσῃ τὸ σπέρμα, τότε πλησιάζουσα συλλαμβάνοισι [πάλιν·] ὅσπερ δὲ ἀποπῶν τὸ σπέρμα φέρεται ἐπὶ γινέσθαι· καὶ γὰρ ὑπερῆχον μέγιστον φερέτωσι τὰ κατὰ μίαν ἰκμάδα· ὀλίγα δὲ, καὶ ἔτι ἀποκρίνεσθαι· ἀλλὰ τὸ μὲν ἰσοματῶδες· ἀλλὰ [ὀλίγας καὶ] ὀλίγας συλλαμβάνει.

E τὰ δ' ὡς ἔπιτοπολὺ γινόμενα, μέγιστα καὶ φύσιν ἐστὶν· ὅτι μὲν οὖν συμβάλλεται τὸ θῆλυ εἰς πῶν ἡμέσιν τὸ ἔλλω, τῶν δ' ἐστὶν ἐν τῇ τῶν κατὰ μίαν ἰκμάδα συστάσθαι, τὰ δὲ κατὰ μίαν ἰκμάδα ἀποκρίνεσθαι, δηλον.

Επι τῷ τῷ ἡλίω σπέρμα μὴ συμβάλλεσθαι ὡς τῇ σπυροσίᾳ· τῷ καταμύλων, καὶ πάλιν ἰδίᾳ τῷ σπέρματος ἀποθέσθαι. Ἐπάλιν ὅτι οὐκ ἀπὸ πύματος τῷ σώματος ἔρχεται ἢ γυνή, καὶ πῶς πλείω γυνᾶσθαι συμβαίνει.

Ο Δ' οἰονταί τινες σπέρμα συμβάλλεσθαι ἐν τῇ σπυροσίᾳ τῷ ἡλίω, ὅθεν τὸ γίνεσθαι πρῶτα πλησίον τε γὰρ δὴ εἴοτε αὐταῖς τῆ τ' ἀρρένων, καὶ ἅμα ὑγρὰ ἀποκρίσιν, οὐκ ἔστι ἢ ὑγρασία αὐτῆ σπέρματι καὶ, ἀλλὰ τὸ πῶς ἰδίως ἐκασταῖς. ἔστι γὰρ τὸ ὑπερῶν ἐκκρίσις, ἔστι μὲν γυνή, τὸ δὲ ἄλλο γίνεσθαι μὲν, τὸ λυκοχρόσις ἔστι ἡλυχίας, ὡς ἔπειτα πολὺ εἰπεῖν ἢ γίνεσθαι καὶ ταῖς μολύβδαισι καὶ ἀρρένωποις. τὸ δὲ πλῆθος αἰς γίνεσθαι, εἴοτε ἢ τὸ σπέρματος παρῶν ὅστιν, ὅθεν πολὺ ὑπερβάλλει. ἐπὶ τῷ καὶ ἐδέσματα ἔτερον ἑτέρων ποιεῖ πολλὰ ὁμοφροῦν ἢ γίνεσθαι τὸ ἐκκρίσιν ἢ ἐλάττω, ἢ πλείω τὸ τοιαύτω· οἷον ἔνια τὸ δριμέων, ἔπειτα δὴ πολλοὶ εἰς πλῆθος τὸ ἀποκρίσιν. τὸ δὲ συμβαίνειν ἢ δὴ τῷ σπυροσίᾳ, οὐ μόνον τὸ σπέρματος παρῶν ὅστιν, ἀλλὰ καὶ πνύματι, ὅθεν οὐ σπυροσίᾳ, ἀποσπέρματι δὲ δὴ τῷ ὅθεν τῷ παιδῶν τὸ μήπω διωαμένων παρῶν, εἰς τὸ ἡλικίας ὄντων. ἔστι τῷ ἀρρένων ἀδύνατον. γὰρ γὰρ πᾶσι τοῖς ἡδὴ ξυμῶν. ἔστι τῷ διεφθαρμένοις τὸ γυνέσθαι, ἔστι ὅτε ἀναλύονται αἱ κοιλίαι, ὅθεν τὸ ἀποκρίεσθαι παρῶν εἰς τὴν κοιλίαν, ἢ διωαμένον πεφύλακα καὶ γυνέσθαι σπέρμα. εἴοτε δὲ καὶ τὸ μορφωτὴν καὶ πᾶσι, ἔστι ἢ γυνή ὡς παρῶν ἀρρένων ἀδύνατον. γὰρ πῶς τὸ ἡλίω ὅστιν, ὅθεν μὴ διωασθαι πέπεισται οὐκ ἔστι τῷ σπέρματι τῷ ὑστάτης. τῷ δὲ ὅστιν αἴμα, ἢ τὸ ἀδύνατον ἐν τοῖς αἰμαίνουσιν ὅθεν ψυχρότητα τῷ φύσει. ὡς παρῶν οὐκ ἐν τῷ κοιλίαις ὅθεν πᾶσι ἀπεψίαν γὰρ ὅθεν ἄρροια, οὕτως ἐν τῷ φλεβῶν αἱ τε ἄλλαι αἱμορροΐδες, καὶ ἢ τῷ καταμύλων [ρύσις.] καὶ γὰρ αὐτῆ αἱμορροΐς ὅστιν· ἀλλ' οὐκ εἶναι μὲν, ὅθεν νόσον· αὐτῶν δὲ, φρεσῶν. ὡς φανερόν ὅτι βιολόγως γὰρ οὐκ οὐκ τῷ γυνέσθαι. ἔστι γὰρ τὰ καταμύλων σπέρμα ἢ καθαρόν, ἀλλὰ δεόμενον ἐργασίας· ὡς παρῶν τῷ τῷ καρποῖς γυνέσθαι, ὅθεν ἢ μήπω διητημένη, ἔνεστι μὲν ἢ τῷ, δεῖται δὲ ἐργασίας παρῶν πᾶσι καθαροῖν. ὅθεν ἔστι μίσηται οὐκ εἶναι μὲν τῷ γυνή, αὐτῆ δὲ καθαροῖς τῷ, ἢ μὲν γυνή, ἢ δὲ τῷ. σημεῖον δὲ τῷ τῷ ἡλίω μὴ παρῶν σπέρμα, καὶ τὸ γίνεσθαι ἐν τῷ ὁμίλια πᾶσι ἡδὴ τῷ αἴφῃ, καὶ τὸν αὐτὸν τόπον τοῖς ἀρρέσι.

Contra eos qui credunt, feminas, ut mas, semen genitale emittere, argumento quod pari ferè voluptate afficiantur.

Quod autem semen conferri à femina per coitum nonnulli existimant, propterea quod interdum simili voluptate afficiatur, ut mas, simulque aliquid humoris secernat: id non humor feminalis est, sed loci proprius. Veteri enim excretio est, quæ aliis evenit, aliis non. Euenit (quod plurimum dixerim) iis quæ nitidæ fœminalésque sunt: non euenit iis quæ fuscæ atque viragines. Copia verò quibus euenit, non pro seminis emissionem interdum est, sed multo excedit: tum etiam ciborum diuersa ratio plurimum facit, ut plus minusve huius humoris excernatur: ut quædam acris saporis augment planè excernendi modum. Voluptas autem quæ per coitum sentitur, non solum femine exeunte accidit, sed etiam spiritu, ex quo consistente semen emittitur. Quod patet tum in adolescentulis, qui nondum emittere queunt, propè que ætate sunt: tum in viris genituræ expertibus. Voluptas enim iis omnibus scalpando excitatur: & quorum deprauata est generatio, alius interdum soluitur, propterea quod excrementum eò secedit, quod concoqui atque effici semen non possit. Forma etiam similis mulieris, & adolescentuli est, & mulier quasi mas infemina est. Impotentia enim quadam fœmina est, eo quod semen ex ultimo alimento concoquere nequeat: quod alimentum aut sanguis est, aut sanguinis proportionale in iis quæ sanguine carent, propter naturæ frigiditatem. Ut igitur in alio profluuium accidit cruditate, sic in venis, tum cætera profluua sanguinis, tum menstrua veniunt: nam ea quoque sanguinis profluuium sunt. sed illa morbo citantur, hoc naturale est. Sunt enim menstrua semen non purum, sed indigens confectiois: quomodo in fructuum generatione adhuc imperfecta inest quidem alimentum, sed confectioem ad puritatem desiderat. Quamobrem ut menstrua genituræ admista generant, sic alimentum in fructibus gignendis mistum alimentum sincero alit. Indicio etiam est semen non emitti à fœmina, quod cum per coitum fœminis voluptas contrectatione loci eiusdem atque maribus veniat,

tamen humor ille non hac emittitur. Item non omnibus fœminis id excernitur, sed sanguineis tantum: iisque non omnibus, sed quibus uterus non ad septum transfersum est, nec partus ex ovo. Ad hæc, iis quæ non sanguinem, sed proportionale sanguinis habent, non emittitur ille humor. Ut enim in aliis sanguis, sic in his alla inest miscella. Causa autem ne aut his aut suprâ dictis sanguineis fiat purgatio, siccitas corporis est, quæ parum excrementi relinquit, quantumque satis dumtaxat ad generationem fit, non ut etiam aliquid foras mittatur. At verò quæ vivipara sunt, sine oui partione, ut homo, & quadrupedum, quæ suffragines intus flectunt, (hæc enim omnia animal procreant sine ovo,) iis omnibus ea purgatio fit, nisi quid læsum per generationem fit, ut mula. Tamen nullis tam purgationes redundant, quàm homini. Sed quemadmodum cuique animali hæc eueniant, in libris de historiis animalium scriptum est. Plurima ex omnibus animalibus purgatio mulieribus fit. Maribus etiam plurimum emittitur seminis, magnitudinis ratione. Cuius rei causa est, constitutio corporis, quæ humida & calida est. Plurimum enim excrementi fieri in eiusmodi corpore necesse est. Carent etiam partibus iis in quas vertitur excrementum in cæteris animalibus. Non enim nilorum copiam gerunt per corpus, non ossium, aut cornuum, aut dentium excretiones. Indicium, semen esse in menstruis, quoddam simul, ut antè dixi, maribus semen fieri incipit, & fœminis menstrua innotescunt eadem ætate, tanquam simul ea loca distendantur, quæ utrumque recipiant excrementum. Cumque tempus distendendi instat, loca intumescunt à spiritu. Quod marium testes apertius ostendunt, quamquam & mammæ: sed fœminarum mammæ potius indicant. Cum enim bino digito extolluntur, tunc plurimis incipiunt menstrua. Igitur in quibus vita præditis sexus maris ac fœminæ distinctus non est, in iis semen veluti conceptus iam est. Conceptum appello primam ex mare ac fœmina misturam. Quamobrem ex vno semine vnum gignitur corpus: verbigratia, ex vno tritici grano vnus fundus, ut ex vno ovo vnum animal: geminum enim ouum, duo est oua. At in quibus generibus mas & fœmina distinguitur,

A καίτοι ἔσπερον) πλὴν ἰκμάδα αὐτὴν ἐν τῷ
 γεν. Ἐπι δὲ ἔσπερον γὰρ τοῖς θήλεσιν αὐτὴν ἰ-
 ἔκκρισις, ἀλλὰ τοῖς ἀιματικαῖς, καὶ ἐσθὲ τοῦ-
 τοῖς πᾶσιν, ἀλλ' ὅσων αἰὺς ἐστὶν μὴ πρὸς τὸ ὑ-
 πιζώματι εἶσι, μηδ' ὠλοκεδοῖν. Ἐπὶ δὲ ἐσθὲ
 τοῖς αἵμα μὴ ἔχουσιν, ἀλλὰ τὸ αἰάλαζον. ὅσων
 γὰρ ἐσθὲ τὸ αἷμα, ἐν τούτοις ἐτέρα ὑπάρχει
 σύγκρισις. τῆ δὲ μήτε τοῦτο [γίγνεσθαι] καὶ ταρ-
 σιν,] μήτε τ' αἷμα ἔχοντων τοῖς εἰρηκτοῖς, [αἰ-
 νια ἢ ξηρότης, τοῖς κατω ἔχουσιν, καὶ μὴ ὠλο-
 κεδῶν,] αἷμα ἢ ξηρότης τ' ἄμα τῶν, ὀλίγων
 λείπουσα τὸ πρὸς τὴν αἷμα, καὶ τοσοῦτον, ὅσοι εἰς
 πλὴν ἡντιοῦτον μόνον, ἔξω δὲ μὴ πρὸς τὸ
 ὅσα δὲ ζωοτοκία, αἰὺς ὠλοκίας. (αὐτὰ δὲ ἐστὶν
 αἰθροποι, καὶ τῶν τετραπόδων ὅσα καμπίει
 πὰ ὀπίσθια σκέλη ἐν τῷ αἵμα μὴ γὰρ πρὸς τὸ
 ζωοτοκίαν αἰὺς ὠλοκίας.) τοῖς δὲ γίγνεσθαι μὴ
 πᾶσι. πλὴν εἴ τι πεπρωμένον ἐν τῇ γυναικί, οἷον
 ὀρθύς. ἔμην ὀπιπολάζουσι γὰρ ἀκαθάρτης,
 ὡς ἄρ' αἰθροποι. δι' ἀκρίβειας δὲ πᾶς συμ-
 βαίνει αὐτὰ πρὸς ἕκαστον τῶν ζώων, γέγραπται
 ἐν τῷ πρὸς ζώωνιστορίας. πλείστη δὲ καθαρά-
 σις γὰρ τῶν ζώων ἔσθ' ἡ γυναικί, καὶ τοῖς ἄρρεσι
 πλείστη τῶ ἀσπέρματος πρὸς τὸν ἄρρα τῶ
 μεγέθους. αἰπὸν δὲ, ἢ τῶ σώματος σύστασις, ὑ-
 γρὰ καὶ θερμύουσα. ἀναγκασίον γὰρ ἐν τῷ τοιοῦ-
 τῶ γίνεσθαι πλείω πρὸς τὴν αἷμα. Ἐπὶ δὲ ἐσθὲ
 τὰ τοιαῦτα ἔχει ἐν τῷ σώματι μέρη, εἰς α' ἔβ-
 πέσει ἢ πρὸς τὴν αἷμα, ὡς ἄρ' ἐν τοῖς ἄλλοις. ἔσθ' γὰρ
 ἔχει οὐτὲ πρὸς τὴν πλείω καὶ τὸ σῶμα, οὐτὲ ὀ-
 ρθῶν, ἔσθ' ἄμα τῶν ὀδοῦτων ἐκκρίσις. σιμῶν
 δὲ, ὅτι ἐν τοῖς καταμύωσις τὸ ἀσπέρμα ἐστὶν.
 D αἷμα γὰρ, ὡς ἄρ' εἴρηται πρὸς τὸν ἄρρα, τοῖς ἄρρεσι
 γίνεσθαι τὸ πρὸς τὴν αἷμα τῶ, καὶ τοῖς θήλεσι
 τὰ καταμύωια ὀπισημαίνει ἐν τῇ αὐτῇ ἡλι-
 κία, ὡς καὶ αἷμα διίστασθαι τῶν ἔσθ' ἄμα τῶν δε-
 κτικῶν ἕκαστον τῶ πρὸς τὴν αἷμα τῶ. ἔσθ' ἄμα
 μὴ ἔσθ' ἕκαστον τῶ πλείω τῶ, ἔσθ' ἄμα τῶ
 τῆς ἡβης πρὸς τὴν αἷμα. μελλόντων δὲ διίστασθαι,
 οἱ τόποι ἀποδοῦσιν ὑπὸ πνύματος. τοῖς μὴ
 ἄρρεσιν, ὅτι πλείω πρὸς τοῖς ὄρχεις. ὀπι-
 σημαίνει δὲ καὶ πρὸς τοῖς μαστοῖς. τοῖς δὲ θή-
 λεσι πρὸς τοῖς μαστοῖς μάλλον. ὅτι γὰρ δύο
 δακτύλις ἀρῶσι, ἔσθ' γὰρ τὰ καταμύωια
 πλείω. ἐν ὅσοις μὴ οὖν τῶν ζώων ἔχοντων
 μὴ κατὰ τὸ θῆλυ ἔσθ' ἄρρα, τοῖς μὴ
 τὸ ἀσπέρμα, οἷον κύημα ἐστὶν. λέγω δὲ κύημα, τὸ
 πρὸς τὸν μίγμα καὶ θήλεος ἔσθ' ἄρρατος. δὲ καὶ

ἐστὶν ἀσπέρματος ἐν σῶμα γίνεσθαι. οἷον ἐνός πρὸς εἰς πνύματι, ὡς ἄρ' ἐνός ὡς ἐν ζῶον. αἰ-
 γὰρ διδυμα τῶ ὡς, δύο ὡς ἐστὶν. ἐν ὅσοις δὲ τῶν ζώων διώσεται τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρατον.

εἰρησται

ἐν δὲ τοῖσις ἀφ' ἐνὸς σπέρματος ἐνδέχεται
 πολλὰ γίνεσθαι ζῶα, ὡς ἀφ' ἐνὸς τῆ
 φύσιν τῆ σπέρματος ἐν τοῖσις φυτοῖσι καὶ ζῴοις.
 σημεῖον δὲ. ἀπὸ μιᾶς γὰρ ὀχθείας, πλείω * δύ-
 ναται ἐν τοῖσις πλείω διωαυτοῖσι γινῆναι ἐνός.
 ἢ καὶ δὴλον ὅτι οὐκ ἀπὸ πῶτος ἔρχεται ἡ γονή.
 οὔτε γὰρ κεχωρισμένα ἀπὸ τῆ αὐτῆς μέρους
 αὐτῆς ἀπεκρίνεται. οὔτε ἅμα ἐλθόντες εἰς τὰς
 ἐστέρας, οὐκ διεχωρίζετο. ἀλλὰ συμβαίνει
 ὡς ἐφ' ὄψον ὅτι τὸ μὲν ἄρρην, πρῶτον
 τὸ, τε εἶδος ἔτι τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως. τὸ δὲ
 θῆλυ, τὸ σῶμα ἔτι τὴν ὕλην. οἷον ἐν τῆ γὰρ
 λακτος πήξι, τὸ μὲν σῶμα, τὸ γὰρ ὅτιν οὐ
 δὲ ὄπος, ἢ πιτύα, τὸ δὲ ἀρχὴν ἔχον τὴ σπι-
 σῶσιν. οὔτω δὲ ἀπὸ τῆ ἀρρένος ἐν τῇ θήλει
 μερίζονται. δι' ἧν δὲ αἰτίας μερίζεται ἐντα
 μὲν εἰς πλείω, ἐντα δὲ εἰς ἑκάστην, ἐντα δὲ μο-
 ναχῶς, ἑτέρας ἑστέρας. ἀλλὰ ἀφ' ὅτι μη-
 γέν γε ἀφ' ἐνός ἐφ' εἶδει, ἀλλ' ἐὰν μόνον σύμ-
 μετροῖ τὸ ἀφ' ἐνός μερὸς πῶτος ὕλην, καὶ
 μήτε ἑκάστην, ὡς τε μηδὲ σπινθηρίων μήτε
 πύλων, ὡς τε ξηραίων, πλείω οὔτω γινῆσθαι.
 οὐκ δὲ τῆ σπινθηρίων πύλων, ὅτι ἐνός ἢ δὴ ἐν
 γὰρ μόνον. ὅτι μὲν οὖν τὸ θῆλυ εἰς τὴν γῆσιν γο-
 νῶν μὲν ἔσθ' συμβάλλεται, συμβάλλεται δὲ τί, ἔ
 τῆτ' ἐστὶν ἢ τὴ καταμυώων σύστασις, ἔ ἢ τὸ ἀ-
 νάλον ἐν τοῖσις αἰμαῖσι, ἔκ τε τῆ εἰρημῶων
 δὴλον, ἔ τῆ τὸ λόγον καὶ ῥόλου σκεπυμῶων.
 αἰάγκη γὰρ εἶναι τὸ θῆλυ, ἔ δὲ οὐ. ἔ τῆτ', αὐ
 καὶ ἐν ἡ, ἔ τῆ ἀφ' ἐνός ἀφ' ἐνός, ἔ τῆ τὸν λόγον αὐτῆ
 εἶναι ἑτέρον. ἐν δὲ τοῖσις κεχωρισμένας ἔχουσι τὰς
 διωαυτοῖσι, ἔ τὰ σῶματι, καὶ τὴ φύσιν ἐτέ-
 ρον εἶναι τῆ τε ποιωῶτος καὶ τῆ πάροντος. εἰ
 οὖν τὸ ἀρρην ἔστιν ὡς κινῶν καὶ ποιῶν, τὸ δὲ
 θῆλυ, [ἢ θῆλυ,] ὡς παθητικόν, εἰς πῶτος τῆ ἀρ-
 ρένος γονῶν τὸ θῆλυ συμβάλλεται ἔ γονῶν,
 ἀλλ' ὕλην. ὅτι καὶ φαίνεται συμβαίνει τῆ
 γὰρ τῆ πῶτος ὕλην ἔστιν ἢ τὴ καταμυώων
 φύσις.

Κ Ε Φ Α Λ. κα'.

Πῶς αἰθίον ἔστι τῆ γονῶν τὸ σπέρμα τὸ
 ἀπὸ τῆ ἀρρένος.

Κ ΑΙ τῆ μὲν τούτων διωραῖον τὸν ἔσ-
 ποι τῆσιν. ἅμα δὲ ἐκ τούτων φανερόν,
 τῆ εἰν ἔχουμῶν ἔστι σκέψασθαι. πῶς
 ποτε συμβάλλεται εἰς πῶτος γῆσιν τὸ ἀρ-
 ρέν, καὶ πῶς αἰθίον ἔστι τῆ γονῶν τὸ
 σπέρμα τὸ ἀπὸ τῆ ἀρρένος, ποτερον ὡς
 ἐνὸς πῶτος ἔσθ' ἰσοποῶν αὐτῆς τῆ γονῶν τὸ σῶ-
 ματι, μὲν μὲν τῆ ὕλην τῆ πῶτος θήλειος.
 εἰ τὸ μὲν σῶμα ἔσθ' ἐν κοινῶν τῆ σπέρματος,

A in iis plura animalia ex eodem semine gi-
 gni possunt, quasi natura differat semen
 in plantarum & animalium genere. in-
 ducium est, quod vno initu plura gi-
 gnuntur in iis que plura, quam vnum, pos-
 sunt generare. Quo argumento constat
 etiam, non omni ex parte corporis ge-
 nituram provenire. Neque enim distan-
 ta statim inde ex eadem parte secerneren-
 tur, neque postquam simul ad utrum-
 devenissent, ibi distinguerentur. Sed
 euenit porro quod ex recta ratione est,
B ut cum mas formam & principium mo-
 tus præbeat, femina corpus atque mate-
 riam, (quemadmodum in lactis concrecio-
 ne corpus lac ipsum est, succus, aut coa-
 gulum principium spissandi cogendique
 obtinet,) sic quod a mate in femina di-
 stinguitur, intelligi debeat. Cur in plu-
 ra pauciorave partiatur, aut singulare in-
 stituat, alia ratio est. Sed quia non diff-
 rat forma quod diuiditur, si modò se ha-
 beat modicè ad materiam, ut neque minus
 sit, ut concoquere, densareque nequeat,
 neque amplius, ut exiccare possit, sic ob
 eam rem ut plura generentur. Cæterum ex
 eo quod primum constitit, ex vno iam v-
 num tantum procreatur. Sed genitu-
 ram a femina non conferri ad generan-
 dum, tamen aliquid conferri, idque esse
 menstruorum constitutionem, aut pro-
 portionale in genere exanguis, tum ex su-
 præ dictis, tum etiam ratione, vniuersali-
 que indagatione constat. Esse enim quod
 generet, & ex quo generet, necesse est.
 Idque quamuis vnum, forma quidem
 differre, & rationis diuersitate oportet.
 At verò in iis quæ distinctas eas potentias
 obtinent, corpus etiam, & naturam di-
 uersam esse agentis & patientis. Quòd
D si mas est ut mouens & agens; femina,
 quæ femina, ut patiens, sequitur ut ad
 matis genituram femina non genituram,
 sed materiam conferat. Quod & fieri ita
 videtur: natura enim menstruorum pro
 prima materia est.

CAPVT XXI.

E Quonam modo maris semen gignendi format-
 dique fetus causa sit.

A Tque de his ita docuisse satis sit. A-
 pertum vna cum iis est, de quo disse-
 rendum deinceps sit, quemadmodum
 scilicet ad generationem mas conferat, &
 quonam pacto semē maris causa eius quod
 gignitur, sit: vtrum ut insitum, & protin-
 us inde pars corporis gignendi, mistum
 cum materia femina: an semen nihil
 commune cum corpore habeat, sed motus,

visque in eo contenta sit, quæ commu-
nicet? Hæc est enim quæ agat. Quod
autem consistat, & formam recipiat, re-
liquum excrementi fœminæ est. Atque
vt ratione, sic effectis quoque probari
videtur. Nam cum in vniuersum animo
complectimur, non ita effici vnum ex
patiente agentæque videtur, vt quod
agit, in eo quod efficitur, insit: nec
omnino ex eo quod mouet, & quod mo-
uetur, quicquam constitui. At fœmi-
na quidem, quâ fœmina, patiens est:
mas quâ mas, agens, & vnde mouen-
di principium est. Itaque si extrema v-
triusque sumantur, quâ alterum agens
& mouens, alterum patiens & quod
mouetur, sit, non ex iis vnum quod
gignitur, est, sed ita vt ex fabro, &
ligno lectus, aut ex cera & forma glo-
bus est. Patet igitur, nihil secerni à
maris semine esse necesse: neque si quid
accedit, idcirco ex eo vt insito esse quod
gignitur, sed vt ex eo quod mouerit, &
forma, vtque à medicina qui sanatus est.
Facta etiam rationi consentiunt: hinc
enim mares nonnulli per coitum nec
membrum quidem vllum in fœminam
indere visuntur, sed contra fœmina in
marem, vt in quibusdam insectis fit. Quod
enim in iis quæ indunt, efficitur semine in
fœmina, idem in mare ipso vapor virtuf-
que efficit, fœmina ad mouente suam par-
ticulam, quæ feminis capax est. Vnde fit,
vt genus id animalium diu coëat, absolu-
tümque breui generet. Coniuncta igitur
manent, quousque constituent perinde
vt genitura constituit: sed abiuncta citò
edunt conceptum, quoniam & imperfe-
ctum, quod pariunt, est: quippe quæ ver-
miculum omnia id genus progenerent.
Maximo sanè indicio est, quod auibus &
piscibus ouiparis euenit, semen nec omni
ex parte corporis venire, neque tale quid
immittere à mare, quod insit in eo quod geni-
tum est: sed virtute tantùm contenta in ge-
nitura viuificari, vt modò diximus de inse-
ctis, quorum fœmina transigit in marem.
Nam siue accidit vt auis hypenemia, id est,
subuentanea, oua ferat, si postea coit non-
dum mutato ouo ex luteo in album, fœ-
cunda ex subuentitiis redduntur: siue con-
cepta ex coitu, si adhuc luteis, cum alio
mare coiuit, simile eius quo cū postea coi-
uit, prouenit omnè genus pullorum. Qua-
propter nonnulli ex iis qui vt gallinæ gene-
rosæ procreetur, operâ dāt, ita mutatis ad-
missariis faciunt, tanquam non misceatur,
constitutionemque subeat semen, neque
omni ex parte venerit. ex ambobus enim
venisset: itaque bis partes easdem haberet:

A *λι' η' ε' αιτα κινησις, ε' δυνάμεις. αυτη μὲν γὰρ ἐστιν ἡ ποιοῦσα. ὁ δὲ σπυρισμακρον ε' λαμβάνων πτω' αρχῆν, ὁ δ' ε' ε' θηλει' αρετι- τώματος λοιπόν. κατὰ γε δὴ τ' λόγον ἔτω φαίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων. κατὰ τοῦ τε γὰρ ὅτι σπυρισμακρον ε' φαίνεται γὰρ ἰσχυρόν ἐν ἐκ τῶ παθητικῶν καὶ τῶ ποιουῶτος, ὡς εἰς ὑπερ' ἰσχυρῶτος ἐν τῶ γινόμενῳ τῶ ποιουῶτος. ἐδ' ὁλως δὴ ἐκ τῶ κινητικῶν καὶ κινουῶτος. ἀλλὰ μὲν τότε θηλυ, ἢ θηλυ, παθητικόν. ὁ δὲ ἀρρεν, ἢ ἀρρεν, ποιητικόν, ε' ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως. ὡς τε αὐ' ληφθῆ' τῶ ἀρετῶν ἑκατέρων, ἢ ὁ μὲν, ποιητικόν, καὶ κινουῶν, ὁ δὲ, παθητικόν, ε' κινητικόν, οὐκ ἐστὶν ἐκ τούτων ὁ γινόμενον ἐν, ἀλλ' ἡ ἔτις ὡς ἐκ τῶ τέκτορος ε' ξύλων ἢ κλίμα, ἢ ὡς ἐκ τῶ κρητῶ ε' τῶ εἶδος ἢ σφαιρα. δὴλον ἀρετῶν ὅτι οὐκ ἀνάγκη ἀποκρίνεσθαι τι ἀπὸ τῶ ἀρρενῶτος. ἔκ' εἰς πρῶ- χεσθαι, ἀρετῶν τῶ ἐκ τούτων, ὡς εἰς ὑπερ' ἰσχυρῶτος, ὁ γινόμενον ἐστὶν, ἀλλ' ὡς ἐκ κινήσεως ε' ε' εἰ- δους, καὶ ἀπὸ τῶ ἰατρικῆς ὁ ὑμαθεῖς. συμβαίνει δὲ ὁμοιογενήματα ε' λόγον καὶ ἐπὶ τῶ ἔργων. ἀρετῶν τῶ γὰρ εἰς τῶ ἀρρενῶτος καὶ σπυρισμακρον τῶ θηλεισιν, ὁ δὲ μέριον ἔθεν φαίνεται αρετι- μακρον εἰς ὁ θηλυ. ἀλλὰ τῶ ἀρρενῶτος, ὁ θηλυ εἰς ὁ ἀρρεν ὁ συμβαίνει εἰς τῶ εἰσπόμενον ὁ γὰρ εἰς τῶ αρετιμακρον ἀρετῶν ε' ὁ ἀρρεν, ὁ ἀρρεν εἰς ὁ θηλυ, τῶ εἰς ὁ ζω' αὐτῶν ὑγρότης καὶ δυνάμεις, εἰς- φέροντος τῶ θηλειος ὁ δεικτικόν τῶ ἀρρενῶτος. ὅθεν καὶ ἀρετῶν τῶ τῶ αὐτῶν τῶ ζω'ων συμ- πλέκεται μὲν πολὺ χρόνον, ἀρετῶν δὲ θηλυ ἀρετῶν. σπυρισμακρον μὲν οὐ μέρη δὲ συστῆ, ὡς ἀρετῶν ἢ γνή. ἀρετῶν δὲ ἀρετῶν, ἀρετῶν ὁ κίνημα ἀρετῶν. θηλυ γὰρ ἀτελές. σκωληκο- τρετῶν γὰρ πῶντα τῶ αὐτῶν. μέριον ὁ σημεῖον, ὁ συμβαίνει αρετῶν ὁρμητας, καὶ ὁ τῶ ἰσχυρῶν γέ- νος τῶ ὡτόκων, τῶ μήτε ἀπὸ πῶντων εἰ) ὁ ἀρρεν τῶ μέρων, μήτε ἀρετῶν * ἀρρεν πὶ μέριον τῶ εἰσπόμενον, ὁ ἔσαι εἰς ὑπερ' ἰσχυρῶ τῶ θηλητικῶν, ἀλλὰ μόνον τῶ δυνάμεις τῶ εἰ τῶ γνή ζωοποιεῖν, ὡς ἀρετῶν εἰσπόμενον ἐπὶ τῶ εἰσπόμενον, εἰς οἷς ὁ θηλυ αρετῶν εἰς ὁ ἀρρεν. ἐδὲ τε γὰρ ὑπηνεμία τῶ κῶσα ἢ ὀρνις, ἐδὲ μὲν τῶ αὐτῶν ὀχλήται, μετα- βεβληκῶτος ὁ ὡς ἐκ τῶ ὡχρόν ὄλον εἰ), εἰς ὁ λουκῶν εἰ, γνήμα γὰρ αὐτῶν ὑπηνεμίων. εἰ) τε ὑφ' ἑτέρων ὡχρόν, καὶ ἐπὶ ὡχρόν ὄντος, καὶ τῶ ὑ- φέρον ὡχρόν τῶ γῆμος ἀποβαίνει πῶν ὁ τῶ νεοπῶν. δὲ εἰνοι τῶ τῶ εἰσπόμενον τῶ αρετῶν ὀρμη- τας τῶ θηλειας σπυρισμακρον τῶ ποιοῦσι, με- ταβάλλοντες τῶ αρετῶν ὡχρόν καὶ τῶ ὑφέρον, ὡς οὐ συμμιγνυμένων καὶ εἰς ὑπερ' ἰσχυρῶτος, οὐδὲ*

ἀπὸ πῶντος ἔλθον ὁ ἀρρεν. ἀπ' ἀμφοῖν γὰρ αὐ' ἦλθεν. ὡς τε εἶχεν αὐ' δις αὐτῶν μέριον
Tom. II. Ecc iiij

ἀλλὰ τῆ δυνάμει τὸ τῶ ἀρρένος σπέρμα ἢ ἐν
 τῷ θήλει ὕλει καὶ Ἐσφῆν ποιαί τινα κερασκυλάξ.
 τῶ τὸ γὰρ εἰδῆχε) ποιῆσαι πρότερον ἐπειπελθόν
 ἐκ τῆ θερμάται ἢ πέλαι λαμβανῆ γὰρ Ἐσφῆν τὸ
 ὠνέως αὐ αὐξήσῃ) τὸ δὲ αὐτὸ συμβαίνει καὶ
 παρὰ τῆ ἰσθμῶν ἡμεσιν τῶ ὠστοκοιμῶν. ὅταν
 γὰρ ἀποτεχῆ τὰ ὠα ἢ θήλαι, ὁ ἀρρέν ὄπισθραίνῃ
 τῶ σπέρμα καὶ ὠν κινῆσῃ φάσῃ), γονίμα αὐτὰ γὰρ
 τῶ ὠα. ὠν δὲ ἄσκη, ἀσκη αὐτὸς εἰς τὸ πο-
 σὶν συμβαλλομένου τοῖς ζώοις ἀρρένος, ἀλλ' εἰς
 τὸ ποιοῦν. ὅτι ὠν δὲν οὐτ' ἀπὸ πύρτος ἀπερχῆ) B
 τὸ σπέρμα τοῖς παρῶν κινῶσι σπέρμα τῶ ζώων, ἔ-
 τε τὸ θήλυ πρὸς τῆ ἡμεσιν οὐτὰ συμβαίνει) τῶ
 σπέρμα κινῶσι ὡς τὸ ἀρρέν, ἀλλὰ τὸ κινῶν ἀρρέν
 ἀρχῆ κινήσεως, τὸ δὲ θήλυ τῶ ὕλει, δῆλον ἐστὶ
 τῆ εἰρημῶν. ἀφ' ἧ γὰρ τῶ τῶ, οὐτ' αὐτὸ καθ' αὐ-
 τὸ ἡμεσιν τὸ θήλυ δεῖται γὰρ ἀρχῆς ἢ τῶ κινή-
 σεως καὶ ἀσκησῶν. ἀλλ' εἰς τοῖς γὰρ τῶ ζώων, οἷ
 τοῖς ὄρσι, μέλει πίνος ἢ φύσις δυνάται ἡμε-
 ρῶν. αὐτὰ γὰρ σπέρμασι κινῶν, ἀτελῆ δὲ σπέρμασι
 τὰ κελεύμενα ὀπνηρία ὠα.

ΚΕΦΑΛ. κβ'

Ὅτι ἡ ἡμεσιν ἐν τῶ θήλει συμβαίνει εἰς ἐν
 τῶ ἀρρένι.

ΗΤΕ ἡμεσιν ἐν τῶ θήλει συμβαίνει τῶ
 γονίμων, ἀλλ' εἰς τὸ ἀρρέν. οὐτε
 αὐτὸ ἀρρέν παρῶν) τῶ γονίω, οὐτε τὸ θήλυ, ἀλλ'
 ἀμφω εἰς τὸ θήλυ συμβαλλονται τὸ πρὸ αὐτῶ
 γονίμων, ἀφ' ἧ τὸ εἰδῆσθαι) τῶ ὕλει, ἔξ
 ἧς ἐστὶ τὸ δημιουργοῦ κινῶν καὶ ὠν τῶ μὲ ἀσκησῶν
 ὠν τῶ ἀνακταῶν) τὸ κινῶν τῶ
 παρῶν, τῶ δὲ εἰ γίνεσθαι αἰετῶ ὕλης, * εἰ τῶ
 παρῶν) καὶ δυνάται τὸ κινῶν. ὡς ἀνάγκη ἐν τῶ θή-
 λει ἐν τῶ γονίω τὸν τόκον. καὶ γὰρ παρῶν τῶ ξύλω
 ὁ τέκτων, καὶ παρῶν τῶ πηλῶ ὁ κεραμεύς. καὶ
 ὅλως πᾶσιν ἢ ἐργασία, καὶ ἢ κινήσις ἢ ἐσχά-
 τη, παρῶν τῶ ὕλη. οἷ ἢ οἰκοδομησις ἐν τοῖς
 οἰκοδομοῦ κινῶν. ἀφ' ἧ δὲ ἡμεσιν ἐκ τούτων
 καὶ τὸ ἀρρέν πῶς συμβαλλεται εἰς τῶ γέ-
 νεσιν. εἰδῆσθαι γὰρ τὸ ἀρρέν ἀπὸν παρῶν
 σπέρμα. ὅσα τε παρῶν τῶ ἀρρένων, αὐ-
 γέν μόνον τῶ εἰς τῶ γονίω κινήσεως.
 ὡς παρῶν οὐδὲ ἀπὸ τέκτονος παρῶν τῶ ξύ-
 λων ὕλει, οὐτ' ἀφ' ἧσιν εἰδῆσθαι, οὐτε μόνον
 εἰδῆσθαι ἐστὶ ἐν τῶ γονίω τῶς τεκτο-
 νικῆς, ἀλλ' ἢ μορφή καὶ τὸ εἶδος τὸ ἀπὸ
 ἐκείνου ἐγίνεσθαι ἀφ' ἧ τῶς κινήσεως ἐν τῶ
 ὕλει. καὶ ἢ κινῶν ψυχή ἐν ἧ τῶ εἶδος, καὶ ἢ ὄπισθραίνῃ, κινῶσι τῶς χήρας, ἢ τῶ μόνον ἔτερον,
 ποιαί τινα κινήσις. ἔτερον κινῶν, ἀφ' ἧ τῶ γονίω κινῶν ἔτερον. τῶ αὐτῶ δὲ, ἀφ' ἧ τῶ αὐτῶ.

Gaz. ἢ τῶ
 παρῶν) καὶ
 αὐξήσῃ τὸ
 κινῶν.

A sed sua facultate semē maris materiā cō-
 tentam in fœmina, & cibū qualitate qua-
 dō afficiat. Id enim efficere potest, vbi se-
 cundū prœuenit tepesciendo & conco-
 quēdo. cibus enim ab ovo absumitur, quā-
 diu crescit. Hoc idem in generatione
 quoque ouiparorum piscium euenit. Vbi
 enim fœmina oua ediderit, mas semen
 aspergit: & quæcūque attigit, fœcunda
 efficiuntur: quæ non attigit, remanent
 infœcunda, quasi non ad quantitatem
 mas conferat, sed ad qualitatem. Parce
 igitur ex iis, nec omni ex parte semen
 B secedere, neque fœminam ita vt matrem
 conferte ad generationem, sed matrem,
 principium motus; fœminam, materiam
 prœstare. Hac enim causa, nec per se
 ipsa fœmina generat: principium enim,
 & id quod moueat discernatque, de-
 siderat. Sed nonnullis, vt auibus, ali-
 quatenus natura gignere potest. A-
 ues enim constituunt quidem oua,
 sed imperfecta, quæ subuentanea vo-
 cantur.

CAPVT XII.

Eius, quod generatur, ortum non in matre
 sed fœmina agi.

ET ortus eius, quod generatur, infœ-
 mina agitur. Nec in matrem semen
 emittit aut mas, aut fœmina, sed am-
 bo in fœminam conferunt quod suum
 vtrique sit: quoniam in fœmina mate-
 ria est, ex qua constat quod creatur. Ac
 protinus partim haberi paratam mate-
 riam necesse est, ex qua primus conceptus
 consistat: partim subinde accedere, qua
 nutriatur, & crescat. Itaque partum in
 fœmina contineri necesse est. Nam &
 faber adest ligno, & figulus limo. De-
 nique omnis actio & motio vltima iuxta
 materiam est, vt ædificatio in iis quæ
 ædificantur. Hinc etiam quemadmo-
 dum mas conferat ad generationem,
 acceperis: nec enim mas omnis se-
 men emittit, & quibus emittitur ma-
 ribus, nulla pars fœtus hoc est: si-
 cut nec à fabro quicquam secedit
 ad lignorum materiam, neque pars
 vlla artis fabrilis in eo quod efficitur
 est, sed forma, & species ad illo per
 motum in materia existit. Atque ani-
 ma, in qua forma, & scientia est, mo-
 uet manus, aut aliud membrum, motu
 certæ qualitatis, vel diuerso, à quib. effi-
 citur diuersum, vel eodem, à quib. idem:

manus autem instrumentaque materiam mouent. Ita natura etiam maris semen emittentis vitur eo semine quasi instrumento & actu habente motum : vt in operibus artium instrumenta mouentur: in illis enim quodam modo motio artis est. Quæ igitur semen emittunt, hoc modo ad generationem conferunt : quæ autem non emittunt, sed fœmina particulam sui quandam inserit in marem, hæc simile facere videntur, quasi quis materiam ad opificem afferat. Nam ob imbecillitatem eorum marium, nihil per aliud natura efficere potest : sed vix assidente ipsa motus valent, & similis fingenti, non fabricanti est : quippe quæ non per aliud attingens, sed ipsa suis membris rem condat constituendam.

A αὐτὸν χεῖρες καὶ τὰ ὄργανα, τὸ ὕλιν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ φύσις, ἢ ἐν τῷ ἄρρηνι τῆν σπέρμα περιεκλυμένων, χεῖται ὡς σπέρμα ὡς ὄργανον, καὶ ἐχοντὶ κίνησιν ἐνεργείαν, ὡς περὶ ἐν τοῖς καὶ τῶν γινόμενοις τὰ ὄργανα κινεῖται. ἐν ἐκείνοις γὰρ πῶς ἢ κίνησις τῆς τέχνης. ὅσα μὲν οὖν περιεῖται σπέρμα, συμβαλλεῖται τῶν τῶν ἔσπονεις τῶν γένεσιν. ὅσα δὲ μὴ περιεῖται [σπέρμα,] ἀλλ' ἐναφίησι τὸ θῆλυ ἐν τῷ ἄρρηνι τῶν αὐτῶν ἡμερίων, ὁμοίον ἔοικε ποιῆν τι, ὡς περὶ αὐτῶν τῶν ὕλιν χεῖται ὡς πρὸς τὸ δημίργον. δι' ἀδένειαν γὰρ τῶν ἄρρηνων ἄρρηνων, οὐδὲν δι' ἐτέρων εἶα τε ποιῆν ἢ φύσις, ἀλλὰ μόλις αὐτοῖς περιεκλυομένης, ἰσχυροῦσι αἱ κινήσεις, καὶ ἔοικε πῶς πλάθουσι, οὐ τοῖς τεκτανομένοις. οὐ γὰρ δι' ἐτέρων διηκλυοῦσα δημίργει τὸ σπέρμα μόνον, ἀλλ' αὐτῆ τοῖς αὐτῆς μερίοις.

CAPVT XXIII.

ΚΕΦΑΛ. κγ'.

Maris & fœmina conuenientia & differentia in plantis & animalibus.

Τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ περὶ τῶν ἄρρηνων καὶ θήλειων φύσιν καὶ γένεσιν, τί κινῶν καὶ τί ἀφ' ὧν ἐξέρχεται.

SEXUS igitur maris & fœminæ distinctus in genere omnium animalium gressilium est. Et quanquam diuersa sunt animalia mas & fœmina, tamen specie idem sunt : verbi gratia, homo vtrumque. At in plantis facultates istæ miscentur, nec mas à fœmina separatur : quamobrem ex se ipsæ progenerant, nec genituram emittunt, sed conceptum, quod semen vocatur, afferunt. Idque Empedocles bene retulit suo carmine:

C ΕΝ μὲν οὖν τοῖς ζῶοις πᾶσι τοῖς πορθλιχοῖς, κεχῶριται τὸ θῆλυ τῶν ἄρρηνων, καὶ ἐστὶν ἐτέρων ζῶων θῆλυ, καὶ ἐτέρων ἄρρηνων, τὰ δὲ εἶδη ταῦτον. οἷον ἀνδρῶν ἀμφοτέρω. ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς μεμῖγμένα αὐτὰ αἱ δυνάμεις εἰσὶ, καὶ οὐ κεχῶριται τὸ θῆλυ τῶν ἄρρηνων. δεῖ καὶ γινεῖσθαι αὐτὰ δὲ αὐτῶν, καὶ οὐ περιεῖται γινεῖσθαι, ἀλλὰ κῆμα τὰ καλούμενα σπέρματα. καὶ τῶν καλῶς λέγει Εμπεδοκλῆς ποιήσας.

Deinde etiam ouiparo genus arboreum tulit ortu.

D Οὕτω δ' ὡποκεῖ μικρὰ δένδρεα. περὶ τὸν ἐλαίαν.

Ouum enim, conceptus est, & animal ex parte eius creatur : reliquum alimentum est. Animalis feminis etiam aliqua ex parte consistit quod oritur : reliquum alimentum germini radicique primæ est. Hoc idem quodam modo in ijs quoque euenit animalibus quæ sexu distinguuntur. Cum enim vniuntur, & generant, inseparata redduntur, vt plantæ : idque natura eorum nititur, vt vnum fiant ; quod cum coeunt & coniunguntur, conspicitur vnum effici animal ex ambobus. Atque ea quæ semen emittunt, diu complexa funguntur Venere, dum conceptum constituent : vt insecta, quæ solent coire. Alia tandiu exigunt, donec partem aduentitiam quandam mittant, quæ conceptum constituat spatio temporis longiore, quàm in sanguineo genere agatur. Hæc enim parte quadam diei cohærent : genitura intrâ plures dies constituitur:

E τὸ, τὸ γὰρ ὡν, κῆμα ἔστι, καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς γίνεσθαι τὸ ζῶον. [τὸ δὲ λοιπὸν, ἔσφην τῶν σπέρματος, καὶ ἐκ μερίων γίνεσθαι τὸ φύλον.] τὸ δὲ λοιπὸν, ἔσφην γίνεσθαι τὰ βλαστὰ καὶ τῆ ρίζῃ τῆ περὶ τῆ. ἔσπον δὲ ἵνα ταῦτα συμβαίνει καὶ ἐν τοῖς κεχῶριμένοις ἐξέρχεται ζῶοις τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρην. ὅτῳ γὰρ ἐν γένεσιν καὶ γινεῖσθαι, γὰρ ἀχῶριτον, ὡς περὶ ἐν τοῖς φυτοῖς, καὶ βούλεται ἢ φύσις αὐτῶν ἐν γινεῖσθαι, ὅσφ ἐμφανεῖται καὶ τῶν ὄψιν μιγνυμένων καὶ σπυδουζομένων, ἐν τῷ ζῶον γίνεσθαι δὲ ἀμφοῖν καὶ τὰ μὲν μὴ περιεκλυομένα σπέρμα, πολλὴν χρόνον συμπεπλέχεται πεφυκεν, ἕως αὐτοσυστή τὸ κῆμα, οἷον τὰ σπυδουζομένα τῶν ἐντόμων. τὰ δὲ, ἕως αὐτῶν ἀποπέμψῃ τῆ ἐπέστακτων αὐτῶν μερίων, ὁ συστή τὸ κῆμα ἐν πλείονι χρόνῳ τῶν ἀνάμων. τὰ μὲν γὰρ, ἡμέρας ἢ μόλιον σπυδουζομένη, καὶ δὲ γρηθὲ ἐν ἡμέραις σπυδουζομένη πλείοσι.

περιέμνημα δὲ τὸ τοιοῦτον ἀπολύεται, καὶ ἀπε-
 χνάσκει τὰ ζῶα ὡς περὶ φυτὰ εἶναι διηρημέ-
 να· οἷον εἴ τις κἀκεῖνα, ὅταν σπέρμα ὄξενέγ-
 χη, ἀφαιλύσκει καὶ χωρίζεται εἰς τὸ ἀνυπέρχον
 θῆλυ καὶ ἄρρεν, καὶ ταῦτα πάλιν ἢ φύσις δι-
 λόγως δημιουργεῖ. τῆς μὲν γὰρ τῆς φυτῆς
 οὐσίας οὐθέν ἐστιν ἄλλο ἔργον, ὅσπερ περὶ ζῴων
 ὁσδεμίνα, πλὴν ἢ τῶ σπέρματος γένεσις, ὡς τὸ
 ἐπεὶ τῆτο ἀφ' τῆ θήλεος γίνεται καὶ τῶ ἄρ-
 ρένος σπυδεδυασμένων, μίξασα ταῦτα διέ-
 σπασε μετ' ἀλλήλων. δὲ ἐν τοῖς φυτοῖς ἀρ-
 ρεῖσιν τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν. ἀλλὰ περὶ μὲν τού-
 των ἐν ἑτέροις ἐπέσκεπται. τῶ δὲ ζώου, οὐ
 μόνον τὸ γινῆσθαι ἔργον, (τῆτο μὲν γὰρ κοι-
 νὸν τῆς ζῴωντων πάλιν,) ἀλλὰ καὶ γνώσεως
 ἕνεκα πάλιν μετέχουσι· τὰ μὲν, πλείονος· τὰ
 δὲ, ἐλάττωτος· τὰ δὲ, πᾶμπαν μικράς.
 αἰσθησὶν γὰρ ἔχουσιν. ἡ δ' αἰσθησις,
 γνώσις τις. ταύτης δὲ τὸ τίμιον καὶ ἀπί-
 μον πολὺ ἀφαιφέρει σκοποῦσι πρὸς φρο-
 νησὶν καὶ πρὸς τὸ τῆς ἀψύχων γένος. πρὸς
 μὲν γὰρ φρονησὶν, ὡς περὶ οὐδὲν εἶναι δοκεῖ τὸ
 κρινωτέον ἀφῆς καὶ γνώσεως μόνον· πρὸς δὲ
 ἀνασθησὶν, βέλτερον. ἀγαπητὸν γὰρ ἀν-
 ἔξῃ τὸ ταύτης τυχεῖν τῆς γνώσεως, ἀλλὰ μὴ
 κείσθαι τεθνεώσως καὶ μὴ ὄν. ἀφαιφέρει δὲ αἰ-
 σθησὶν τὰ ζῶα τῆς ζῴωντων μόνον. ἐπεὶ δὲ
 ἀνάγκη καὶ ζῆν, ἐὰν ἢ ζῶον, ὅταν δεήσει
 ἀποτελεῖν τὸ τῆς ζῴωντος ἔργον, τότε σπυδεδυ-
 αζέσθαι καὶ μίγνυσθαι καὶ γίνεσθαι ὡς περὶ φυ-
 τῶν, κατὰ τὸ εἶπομεν. τὰ δὲ ὄσπραχόδεσμα
 τῆς ζῴων, μετὰ τὸ ὄντα τῆς ζῴων καὶ τῆς φυ-
 τῆς, ὡς ἐν ἀμφοτέροις ὄντα τοῖς γένεσιν, ὁσδε-
 τέρων ποιεῖ τὸ ἔργον. ὡς μὲν γὰρ φυτὸν ὄν, οἷον
 ἔχει τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν, καὶ οὐ γινῆσθαι εἰς τὸ
 ἕτερον· ὡς δὲ ζῶον, οὐ φέρει ὄξεν αὐτὸ καρ-
 πὸν ὡς περὶ τὰ φυτὰ, ἀλλὰ σπυδεδυασθαι καὶ γιν-
 νῆσθαι ἐκ τίνος συστάσεως γεοειδοῦς καὶ ὑγρῆς.
 ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τούτων γένεσεως ὑπερὸν
 λεκτέον.

A mox ubi eam emiserunt partem, absoluuntur. Profecto animalia tanquam plantæ diuisæ esse videntur, perinde quasi illas quoque, postquam semen attulere, dissoluas, & separes in sexum insitum maris ac fœminæ. Atque hæc omnia rectè ita à natura condita sunt. Plantarum enim substantiæ non aliud munus, nulla actio, nisi generatio feminis est. Quod cum maris ac fœminæ coitu efficiatur, miscuit ea natura, indiscretumque sexum maris & fœminæ plantarum generi tribuit. Sed de his alibi disputatum à nobis est. At animalis munus non solum generare, quod commune omnium uiuentium est; sed etiam cognitionis alicuius particeps unumquodque est, aliud maioris, aliud minoris, aliud minimæ: sensum etenim habent. Sensus autem, cognitio quædam est: cuius siue nobilis siue ignobilis nota plurimum referet ad hominisne prudentiam, an ad genus inanimatum, consideretur. Nam ad prudentiam nihil esse videbitur, tactum gustumque tantum adipisci: at ad sensus vacuitatem summum id esse putabitur. Charum enim censueris compotem eius esse cognitionis, nec emortuum, expertumque essentia omnis iacere. Sensu autem animalia differunt ab iis quæ tantum uiuunt. Sed cum uiuat etiam, quod animal est, necesse sit, cum fungi uiuentis munere opus est, tunc coeunt, & miscentur, & quasi plantæ efficiuntur, ut dictum est. Cæterum genus animalium testa intectum, quoniam inter animalia & plantas ambiguum est, ut in ambobus constitutum generibus, munere neutrius fungitur: nam ut planta, sexu maris & fœminæ caret, nec in altero generat: ut autem animal, nullum ex se fructum affert modo plantæ, sed consistunt, & generantur ex terrena & humida quadam concretionem. Sed de eorum generatione postea disceremus.

πρῶτων δὲ σχεδὸν ἐν πᾶσι τοῖς πορδυλικῶς κεχῶ-
 ρισται τὸ θήλυ καὶ τὸ ἄρρεν, ἔχει τὰς εἰρημνύσας
 αἰτίας· καὶ τοῦτων τὰ μὲν ὡς τὰρ ἐλέγθη, ὡς ἐ-
 ἴσθαι σπέρμα· τὰ δὲ ὅσα παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν
 αἰτίων· οὗτου δὲ αἰτίων, ὅτι τὰ πρῶτα, καὶ
 αὐτὰρχεσθαι τὴν φύσιν ἐστίν, ὡς τε μεγάλους με-
 τελευθῆναι. τῶν δὲ οὐκ αὐτὸν θερμότητος ψυ-
 χικῆς. ἀνάγκη γὰρ τὸ μέγιστον ἐκ πλείους κινή-
 σθαι διωάμεως· ὅτι θερμὸν, κινητικόν. ἔστι δὲ
 ὡς ὅτι τὸ πρῶτον βλέψασθαι εἰπεῖν, τὰ ἐνάμμα
 μείζω τῆν αἰαίμων· καὶ τὰ πορδυλικὰ ζῶα, τῆν
 μονίμω ζῶων· ἄρα παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν σπέρμα, ἔχει τὴν
 θερμότητα καὶ τὸ μέγιστον. καὶ ὡς μὲν ἄρρενος
 καὶ θήλεος, διὸ ἐκάτερον αἰτία, εἴρηται. τῆν
 δὲ ζῶων τὰ μὲν τελεσιουργοῖ, καὶ ἐκπέμπει θύ-
 ραζεῖ ὁμοίον ἑαυτῶν, οἷον ὅσα ζωοποιεῖ εἰς τοῦ μ-
 φαιές· τὰ δὲ ἄλλα ἄρρενος ἐκτίκτει καὶ οὐκ ἀ-
 πειληφὸς τὴν αὐτῆ μορφῆν. τῆν δὲ τοιούτων,
 καὶ μὲν εἰαίμα, ὡτοποιεῖ· καὶ δὲ ἡμῶν, σκυ-
 ληκοῦ καὶ ἀγροῦ καὶ ὡν καὶ σκυληξ. ὡν μὲν
 γὰρ ἐστὶν ἔξ οὗ τῆν τὸ γινόμενον ἐκ μέρους, ὅτι
 λυσιπὸν ἐστὶ τῆν ἐκ γινόμενον· σκυληξ δὲ, ἔξ
 οὗ τὸ γινόμενον ὅλον ὅλον τῆν. τῆν εἰς τὸ φαιεθὸν
 ὁμοίον ἀποτελευτῶν ζῶον καὶ ζωοποιεῖται,
 τὰ μὲν, θύρας ἐν αἰσῶν ζωοποιεῖ, οἷον ἀγρο-
 πος, ἵππος καὶ βοῦς, καὶ τῆν θαλασσίων δελφίς,
 καὶ τὰ ἄλλα τῆν αἰαίμων· τὰ δὲ, ἐν αἰσῶν ὡτο-
 κησθῆναι ὡς τὸν, οὕτω ζωοποιεῖ θύραζε· οἷον ἰα-
 σελῶ καὶ καλούμνα. τῆν δὲ ὡτοποιεῖται, καὶ
 μὲν, τέλει παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὡν, οἷον ὄρνιθες καὶ ὅσα τε-
 τράποδα ὡτοποιεῖ· καὶ ὅσα ἀποδα, οἷον σαύροι καὶ
 χελώνια, καὶ τῆν ὄφειν τὸ πλείον γένος· τὰ γὰρ
 τούτων ὡν, ὅταν ἐξέλθῃ, οὐκ ἐπιλαμβάνει ἀ-
 ξησιν. τὰ δὲ ἀτελή, οἷον οἱ τε ἰχθύες, καὶ τὰ μα-
 λακίστρακα, καὶ τὰ μαλακία καλούμνα· τοῦ-
 των γὰρ τὰ ὡν αὐξάνεται ἐξελθόντα. πρῶτα δὲ
 τὰ ζωοποιεῖται ἢ ὡτοποιεῖται, ἐνάμμα ἐστὶ· καὶ
 τὰ ἐνάμμα, ζωοποιεῖ, ἢ ὡτοποιεῖ, ὅσα μὴ ὅλως ἀ-
 γνά ἐστὶ. τῆν δὲ αἰαίμων τῆν ἐνάμμα σκυληκοῦ-
 καὶ, ὅσα ἢ ἐκ σκυδουασμοῦ τῆν, ἢ αὐτὰ σκυ-
 δουάζεται. ἐστὶ γὰρ ἐνάμμα αὐτὰ τῆν ἐπιθυμίαν, ἀγ-
 νῆται μὲν αὐτόματα· ἐστὶ δὲ θήλεα καὶ ἄρρενα, καὶ
 ἐκ (σκυδουασμοῦ γένε) ἢ αὐτῆν. ἀτελές
 ἀνῆτοι ὅ γινόμενον· ἢ δὲ αἰτία εἴρηται παρὰ τὴν
 ἐπιθυμίαν αὐτῶν. συμβαίνει δὲ πολλὴ ἐπάλλαξις τοῖς
 γένεσιν· ἔτε γὰρ τὰ τετράποδα πρῶτα ζωοποιεῖ· οἷον
 γὰρ ὄρνιθες ὡτοποιεῖσιν. ἔτε ὡτοποιεῖ πρῶτα· ὅ γὰρ
 ἀγροῦ ζωοποιεῖ. οὐτε τὰ τετράποδα πρῶ-
 τα ὡτοποιεῖ ἵππος γὰρ, καὶ βοῦς, καὶ ἄλλα μείζω
 ζωοποιεῖ. οὐτε ζωοποιεῖ πρῶτα· σαύροι γὰρ, καὶ
 κροκόδειλοι, καὶ ἄλλα πολλὰ, ὡτοποιεῖσιν.

A Quorum incessilibus ferè omnibus mas
 fœmina separatur, ob eas quas modò red-
 didimus, causas : eorumque alia , vt di-
 ctum est , semen emittunt , alia non
 emittunt, cum coeunt. Cuius rei causa
 est, quòd quæ nobiliora sunt, eadem sua
 natura magnitudinem sibi postulant.
 Quod non nisi calore animali fieri po-
 test. Quod enim maius est , id à fa-
 cultate ampliore moueri necesse est. Mo-
 uere autem calor potest. Quamobrem
 in vniuersum, propè dixerim , maiora,
 quæ sanguinem habent, quàm ea quæ
 non habent : & incedentia , quàm sta-
 bilia , maiora , quæ semen genitale pro-
 pter calorem ac magnitudinem emittunt.
 De mare & fœmina , quam ob causam
 sint , dictum iam est. Animalium ve-
 rò alia perficiunt partum , forasque mit-
 tunt sibi simile : vt ea quæ animal edunt
 in lucem : alia nondum explanatum,
 suamque formam adeptum pariunt, quo-
 rum sanguinea ouum pariunt , exanguia
 vermem. Inter ouum & vermem hoc
 interest : Ouum est , cuius ex parte ani-
 mal gignitur , reliquum cibus ei quod
 gignitur, est : vermis , ex quo toto ani-
 mal gignitur. Eorum autem , quæ per-
 fectum sibi simile edunt in lucem, atque
 viuipara sunt , alia statim intra se ani-
 mal gignunt , vt homo , equus , bos , &
 ex marinis delphinus , & reliqua generis
 eiusdem : alia vbi primum intra se ouum
 genuerint , mox animal edunt foras : vt
 quæ cartilaginea appellantur. Oviparo-
 rum, alia ouum edunt perfectum, vt aues,
 & quæ quadrupedes ouum pariunt , vt
 lacertæ , & testudines : aut quæ pedibus
 carent, vt serpentum pars plurima. Oua
 enim eorum postquam prodierunt , nul-
 lum insuper capiunt incrementum : alia
 imperfectum edunt, vt pisces , crustata,
 & mollia nomine : namque eorum oua
 edita augentur. Omnia , quæ aut ani-
 mal pariunt , aut ouum , sanguinem ha-
 bent : & quæ sanguinem habent, aut ani-
 mal pariunt , aut ouum , nisi omnino
 improlia sint. Exanguium insecta vermi-
 culum pariunt, quæ aut ex coitu generan-
 tur , aut ipsa coeunt. Sunt enim non-
 nulla insecta , quæ sponte naturæ gignan-
 tur : sed sexum maris ac fœminæ habeant,
 coniunctaque procreent aliquid. Quod
 tamen generant , imperfectum est : cau-
 sam antea reddidi. Magna permutatio ge-
 neribus euenit. Nec enim bipedes om-
 nes vel animal pariunt , vel ouum. A-
 ues enim ouum, homo animal parit. Ne-
 que quadrupedes omnes , aut ouum
 pariunt , aut animal. Equus enim , &
 bos , & aliz plurimæ , animal pariunt : la-
 certæ , crocodili, & aliz complures, ouum.

Nec verò in habendis pedibus, necne, ratio partus continetur. Nam expedum alix animal pariunt, vt viperæ, & cartilaginea: alix ouum, vt piscium genus, ac ceteræ serpentes. Pedes habentium multa & ouum & animal pariunt: vt quadrupes, quas modò enumerauimus. Nec non intra se pariunt, tum pedata, vt homo, tum expeda, vt balæna, delphini. Sicigitur diuidi non potest, nec discriminis eius causam habet instrumentum vllum incessui delegatum. Sed enim ea pariunt animal, quæ natura perfectiore sunt, & principium syncerius obtinent. Nullum enim intra se gignit animal, nisi quod aërem recipit, & spirat. Perfectiora autem sunt, quæ natura calidiora & humidiora, nec terrena constant. Caloris verò naturalis ratio, pulmone describitur sanguinis compote. Quæ enim pulmonem habent, omnino calidiora sunt iis quæ non habent: & inter ea superant, quæ non fungosum, aut retorridum, & parum sanguinis continentem habent pulmonem, sed sanguinolentum, & mollem. Vtque animal res perfecta, vermibus autem, & ouum, imperfecta est: sic perfectum nasci solet à perfectiore. Quæ autem calidiora quidem sunt propter pulmonem, sed natura constant sicciore: aut quæ frigidiora quidem, sed humidiora sunt, eorum altera ouum edunt perfectum, altera intra se, & ouum & animal pariunt. Nam & aues, & cortice intacta, calore suo perficiunt, sed præ siccitate ouum pariunt. Cartilaginea cum minùs iis calida, magis humida sint, utroque participant: quippe quæ & ouum, & animal intra se pariunt: ouum, quia frigida sunt: animal, quia humida. Humor enim viuificus est: siccitas longè à vita remota est. Sed cum non penna, non cortice, non squama tegantur, quæ indicia sunt naturæ siccæ, atque terrenæ, idcirco molle generant ouum. Vt enim ipsis, sic eorum ouis nulla satis infide siccitas. Atque ob eam rem intra se pariunt oua. Nam si ouum foras prodiret, facilè periret, carens putamine quod protegat, duriore. Frigida sicciioraque pariunt quidem ouum, sed imperfectum, crusta etiam duriuscula operitum, propter naturam terrenam sui generis, utque imperfectum exiens possit seruari tutela operimenti testacei. Pisces itaque cum squamati sint, & genus crustatum, vt terrena constitutum natura, oua putamine duriore generant. Sed mollium genus, vt ipsum natura corporis lenta est, sic oua, quæ imperfecta edere solet, tuetur, & seruat. Plurimum enim lentoris sua cum foetura emittunt.

A οὐδ' ἐν ταῖς πόδας ἔχον ἢ μὴ ἔχον διαφέρει· ἔρ' ἀποδα ζωοτοκεῖ, οἷον οἱ ἔχοντες καὶ τὰ σελάχη. τὰ δὲ, ὡποκεῖ, οἷον τῶν ἰχθύων γένος, καὶ τὸ τῶν ἄλλων ὄφρων. καὶ τῶν πόδας ἔχοντων ἔρ' ὡποκεῖ πολλά, καὶ ζωοτοκεῖ, οἷον τὰ εἰρημόδια τετράποδα. καὶ ἐν αὐτοῖς δὲ ζωοτοκεῖ καὶ πόδας ἔχοντα, οἷον ἀνθρώπος· καὶ ἀποδα, οἷον φάλαινα καὶ δελφίς. ταύτη μὲν οὐκ ἔστι διελεῖν· οὐδ' ἀίτιον τῆς διαφορᾶς εἶδεν ταύτης τῶν πορθυτικῶν ὀργάνων· ἀλλὰ ζωοτοκεῖ μὲν, τὰ τελεώτερα πλὴν φύσιν τῶν ζώων, καὶ μετέχοντα καθαρωτέρας ἀρχῆς· εἶδεν γὰρ ζωοτοκεῖ ἐν αὐτοῖς, μὴ δεχόμενον τὸ πνεῦμα, καὶ ἀναπνεόν. τελεώτερα δὲ, τὰ θερμότερα πλὴν φύσιν, καὶ ὑγρότερα, καὶ μὴ γεώδη. τῆς ὅμως θερμότητος τῆς φυσικῆς ὁμοῦ ὁ πνεύμων, ὅσων ἔναμιός ἐστιν· ὁλως μὲν γὰρ τὰ ἔχοντα πνεύμονα, τῶν μὴ ἔχοντων θερμότερα. ταύτων δὲ αὐτῶν, τὰ μὴ συμφὸν ἔχοντα, μὴδὲ σιφρόν, μὴδὲ ὀλίγα μόνον, ἀλλ' ἔναμιον, καὶ μαλακόν. ὡς περὶ δὲ τὸ μὲν ζῶον τέλειον, ὁ δὲ σκώληξ καὶ τὸ ὄν, ἀτελές· οὕτως τὸ τέλειον οὐκ εἶναι τελειότερου γένους πέφυκε. τὰ δὲ θερμότερα μὲν, διαφέρει ἔχον τὸν πνεύμονα, θερμότερα δὲ πλὴν φύσιν· ἢ τὰ ψυχρότερα μὲν, ὑγρότερα δὲ, τὰ μὲν, ὡποκεῖ τέλειον ὄν· τὰ δὲ ὡποκησάρτα, ζωοτοκεῖ ἐν αὐτοῖς. οἱ μὲν γὰρ ὄρνιθες καὶ τὰ φολιδωτά, διαφέρει μὲν θερμότητα τελειουργοῦσι, διαφέρει δὲ θερμότητα ὡποκεῖν. τὰ δὲ σελάχη, θερμὰ μὲν ἢ πονοῦντων, ὑγρὰ δὲ μάλιστα· ὡς τε μετέχον ἀμφοτέρων. καὶ γὰρ ὡποκεῖ καὶ ζωοτοκεῖ ἐν αὐτοῖς. ὡποκεῖ μὲν, ὅτι ψυχρὰ· ζωοτοκεῖ δ', ὅτι ὑγρὰ. ζωτικὸν γὰρ τὸ ὑγρὸν· πορρωτάτω δὲ τῶν ἐμφύτων τὸ γε θερμὸν. ἐπεὶ δ' οὔτε πτερωτά, οὔτε φολιδωτά, οὔτε λεπιδωτά ἐστίν, ἀσμεῖα ζῆρας καὶ γεώδεις μάλιστα φύσεως, μαλακὸν τὸ ὄν γινώσκον. ὡς περὶ γὰρ οὐδ' ἐν αὐτοῖς, οὐδ' ἐν ταῖς ὡς ὅτι πορρωτάτω τὸ γε θερμὸν· καὶ διαφέρει τῶν εἰς αὐτὸ ὡποκεῖ. ἦρα ζῆ γὰρ ἀπὸν, διεφθείρετο τὸ ὄν, οὐκ ἔχον πορρωτάτω. τὰ δὲ ψυχρὰ καὶ ζῆρας μάλιστα, ὡποκεῖ μὲν, ἀτελές δὲ τὸ ὄν· σκληρόδερμον ὅ, διαφέρει τὸ γε ἔρ' εἶναι, καὶ ἀτελές πορρωτάτω, ἵνα σώζῃται φυλακίως ἔχον τὸ σφρακίδες. οἱ μὲν οὖν ἰχθύες λεπιδωτοῖόντες, καὶ τὰ μαλακώτερα γενεῶν ὄντα, σκληρόδερμα τὰ ἀπὸ γινώσκον. τὰ ὅμως μαλακία, ὡς περὶ αὐτὰ γλιόρα τὸ σῶμα ἔρ' ἐστὶ φύσιν, ὅπως σώζῃ ἀτελῆ πορρωτάτω. τὰ ὡς αὐτὸ πορρωτάτω γὰρ γλιόρα τὸ πλὴν πορρωτάτω τὸ κύμα. τὰ δ' ἔντομα πορρωτάτω σκληροτοκεῖ.

ἔστι δ' ἀπὸ τῶν αἰμάτων τὰ ἔντομα. δὲ δ' ἐκ τῶν
 ληροτοκοῦντα ἴσχυει. τὰ δ' αἰμα, ἢ πρῶτα
 σκωληροτοκεῖ ἀπλῶς. ἐπαλλάττεισι γὰρ ἀλλή-
 λους τὰ ἔντομα, καὶ τὰ ἀτελῆ τίκοντα τὰ
 ὠά. οἷον οἱ τε ἰχθύες οἱ λεπιδωτοί, καὶ τὰ μαλα-
 κόσπρακα, ἔτι τὰ μαλακία. τούτων γὰρ τὰ μὲν ὠά
 σκωληροτοκεῖ ὅτιν. αὐξήσιν γὰρ λαμβάνει ἴσχυ-
 ρε. σκείων δ' οἱ σκώληκες γίνονται παρ' οἷοντες
 ὡσεὶ δεικ. ὅν δὲ ἔσπον, ἐν τοῖς ὑπερὸν δρεσιού-
 μιν. παρ' ἕτερον δὲ δεῖ νοῆσαι, ὡς δὲ καὶ ἐφεξῆς
 τ' ἡμέσιν ἀποδίδωσιν ἢ φύσις. τὰ μὲν γὰρ τε-
 λειότερα ἔσθερμότερα τ' ζῶν, τέλειον ἀποδί-
 δωσι τὸ τέκνον καὶ τὸ ποῖον. καὶ δὲ τὸ ποῖον, ὅπως
 ὁσπὲν τῶν ζῶν. πρῶτα γὰρ τὰ γινόμενα λαμ-
 βάνει αὐξήσιν. καὶ ἡνῶ δὲ τὰ πάντα τὰ ζῶα ἐν
 αὐτοῖς βίβης. τὰ δὲ δδύτερα, ἐν αὐτοῖς μὲν οὐ
 ἡνῶ τέλειά βίβης. ζωοτοκεῖ γὰρ, ὡποκλήσθη-
 ται παρ' ἕτερον. ἴσχυει τ' ζωοτοκεῖ. τὰ δ' ἴσχυον μὲν
 ἢ τέλειον ἡνῶ, ὡν ἢ ἡνῶ. ἔτι τὸ τέλειον τὸ
 ὠόν. τὰ δ' ἐπὶ τούτων ψυχρότερα ἔχοντα τ' φύ-
 σιν, ὡν ἡνῶ, ἢ τέλειον ἢ ὠόν, ἀλλ' ἔξω τελεῖ-
 ται, κατὰ τὸν τὸν λεπιδωτῶν ἰχθύων ἡνῶς, καὶ
 τὰ μαλακόσπρακα ἔτι τὰ μαλακία. τὸ δὲ πέμ-
 πτον ἡνῶς ἔσχυρότατον, ὅτι ὡποτοκεῖ ἔξ αὐτοῦ,
 ἀλλὰ ἔσχυροῦτον ἔξω συμβαίνει πάθος αὐτοῦ,
 ὡσπερ εἴρηται. τὰ γὰρ ἔντομα σκωληροτοκεῖ τὸ
 παρ' ἕτερον. παρ' ἕτερον δὲ ὡπὸς τῶν σκώληξ.
 ἢ γὰρ χρυσάλις καλουμένη, διὰ μιν ὡπὸ ἔξω.
 εἴτ' ἐκ τούτου τῶν ζῶν, ἐν τῇ τελευτῇ μεταβο-
 λῆ λαβὼν τὸ τῆς ἡμέσεως τέλος. τὰ μὲν οὖν ἢ
 τῶν τ' ζῶν ἀπὸ σπέρματος, ὡσπερ ἐλέγηται καὶ
 παρ' ἕτερον. τὰ δ' ἔνασμα τῶν πρῶτα ἀπὸ σπέρ-
 ματος, ὅσα ἐκ στυδασμοῦ τῶν, παρ' ἕτερον μέ-
 νει τῶν ἀρρενος εἰς τὸ θῆλυ γυνῶ. ἢς εἰσελθού-
 σις εἰς τὰ ζῶα, σπίνονται ἔτι λαμβάνει πῶ
 οἰκείας μορφῆς. τὰ μὲν, ἐν αὐτοῖς τοῖς ζῶοις,
 ὅσα ζωοτοκεῖ. τὰ δ', ἐν ὡοῖς καὶ σπέρμα-
 σι, καὶ ποιαύταις ἄλλαις ἀποκρίσει. παρ' ἕτερον
 ὅτιν ἀπορία πλείων, πῶς γίνεται ἐκ τῶν σπέρ-
 ματος τὸ φύσιν, ἢ τῶν ζῶων ὁποῦ. διὰ γὰρ
 γὰρ, τὸ γινόμενον, καὶ ἐκ πίνος γίνεσθαι καὶ
 ἢ ἀπὸ πίνος, καὶ πῆ. ἔξ οὐ μὲν οὖν ὅτιν, ἢ λη,
 (ὡς ἔνια μὲν ζῶα ἔχου παρ' ἕτερον ἐν αὐτοῖς,
 λαμβάνοντα ἐκ τῶν θήλεος. οἷον ὅσα μὴ
 ζωοτοκεῖται, ἀλλὰ σκωληροτοκεῖται, ἢ ὡπο-
 κεῖται. τὰ δὲ, μέγρι πόρρω ἐκ τῶν θήλεος
 λαμβάνει, ἀπὸ τῶν θηλάζειν, ὡσπερ ὅσα ζωο-
 τοκεῖται, μὴ μόνον ἐκ τῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν.) ἔξ
 ἢ μὲν οὖν τῶν, ἢ ποιαύτη ἢ λη ὅτιν. ζητεῖται ἢ
 κῶ, ὅτιν ἔξ οὐ, ἀλλ' ὑφ' οὐ γίνεται τὰ μέγρια.

A Infecta omnia vermiculum pariunt, eadē-
 que omnia sanguine carent. Vnde fit ut
 quæ extra vermiculum pariunt, sanguine
 vacent: quanquam exanguia non omnia
 vermem pariunt. Commutant enim inter
 se vices infecta, & quæ ouum pariunt im-
 perfectum: ut pisces squamati, & crustata,
 & mollia. Horum enim oua vermem imi-
 tantur: quippe quæ foris incrementum
 recipiant: illorum vermiculi tempore pro-
 cedente in speciem oui transeunt. Quod
 quemadmodum fiat, postea explicabimus.
B Nunc prius intelligendum quàm bene,
 mirōque deinceps ordine natura reddit
 generationem. Perfectiora enim calidio-
 raque animalia prolem reddunt perfectam
 qualitate: nam quantitate nullum omni-
 no animal perfectè progenerat. Omnia
 enim postea quàm nata sunt, incremen-
 tum recipiunt, & generant quoque ea ip-
 sa animalia intra se statim. Cætera ab iis
 proxima loco secundo constituta, non sta-
 tim perfecta intra se generant. Cum enim
 prius intra se ouum pepererint, mox ani-
 mal edunt in lucem. Alia non perfectum
 animal generant, sed ouum, idque perfe-
 ctum. Quæ autem iis frigidiorē constant
C natura, generant quidem ouum, sed non
 perfectum, verùm quod foris perficiatur,
 ut genus piscium, squamata, & crustata,
 & mollia. Quintum genus, quod frigi-
 dissimum est, ne ouum quidem ex sese pa-
 rere potest, sed hæc affectio foris euenit
 ei, ut dictum est. Infecta enim primò vet-
 miculum pariunt, qui addito tempore
 speciem accipit oui. Aurelia enim appel-
 lata oui obtinet facultatem, tum ex eo
 animal nascitur, tertia mutatione finem
 recipiens generationis. Sunt igitur quæ
D non semine genituali procreantur, ut antea
 dictum est. Sanguinea tamen omnia se-
 mine procreantur, videlicet ea quæ per
 coitum oriuntur, emissa à mare in femi-
 nam genitura: qua ingesta animalia consti-
 tuuntur, suamque formam recipiunt, aut
 intra ipsa animalia, quæ solent animal ge-
 nerare, aut in ouo, aut in semine, & eiusmo-
 di alia secretionē. De quibus quaestio lon-
 gè dubia oritur, quoniam pacto ex semine
 generetur aut planta, aut animal. Quod
 enim gignitur, & ex aliquo, & ab aliquo
E & aliquid gigni necesse est. Ex quo gigni-
 tur, materia est, (quam nonnulla secum
 habent primam acceptam ex femina: ver-
 bi gratia, ea quæ non forma animalis nas-
 cuntur, sed vermiculi, aut oui. Quædam
 diu ex femina capiunt, quoniam lactent,
 ut ea quæ non modò foras, verùm et-
 iam intus forma animalis gignantur.) Ta-
 lis, id ex quo oriuntur, materia est. sed
 hoc loco, non ex quo orientur, quæri-
 mus, sed à quo partes corporis generentur.
 Aut

Aut enim extrinsecus aliquid, aut in genitura, & semine insitum agit: idque aut pars aliqua animæ, aut anima; aut habens animam est. Sed ab aliquo extrinsecus agente effici quæque, aut viscera, aut alia membra, remotum à ratione videtur. Fieri enim non potest ut moueat quod non tangit, & quicquam ab eo quod non moueat, afficiatur. Igitur in ipso conceptu aliquid iam inest, quod aut pars eius sit, aut seorsum contineatur. Sed aliud quicquam esse abiunctum irrationabile est. Etenim generato iam animali, corrupturæ illud, an maneat? At nihil inesse videtur, quod non totius pars sit, aut plantæ, aut animalis. Quineriam corrupti, postquam vel omnes, vel aliquot partes effecit, absurdum est. Quid enim efficiat reliquas? Nā si illud posteaquam effecerat cor, interiit, cor autem ipsum partem aliam efficit, eiusdem rationis est, ut vel omnia intereant, vel omnia seruentur, ergo seruari necesse est. Pars igitur eius est id, quod protinus in semine inest. Sed si nihil animæ, quod non aliqua in parte sit corporis, ut animata quoque pars aliqua protinus sit, consequitur. Sed cætera quonam pacto efficiantur? Aut enim simul omnes partes generantur: verbigratia, cor, pulmo, iecur, oculus, & reliqua omnia: aut ordine deinceps, ut in his carminibus, quæ ad Orpheum authorem referuntur. Similiter enim, ut retis implexum constitui animal ibi scribitur. Sedenim non simul omnia effici, vel sensu percipi potest, cum partes aliæ iam inesse, aliæ nondum adesse cernantur. Nec dici potest, eas præ sua exiguitate latere. Pulmo enim, qui amplioris quàm cor magnitudinis est, posterior corde in primo ortu conspicitur. Sed cum aliud prius, aliud posterius fiat, utrum alterum efficiat alterum, & sit propter proximum, an potius hoc post hoc fiat? Verbi causa, non cor iam ortum efficit iecur, idque aliud quippiam, sed hoc post hoc: ut postquam puer factus est, vir efficitur, non à puero agente vir efficitur. Cuius rei ratio illa est quod ab eo quod actu est, id quod potentia est, efficiatur, tum in natura tum in artis operibus. Itaque speciem & formam esse in illo oportebit: verbi gratia, in corde formam iecinoris: quamquam aliàs quoque illa opinio absurda & commentitia est. Quineriam ut in semine protinus pars aliqua animalis, aut plantæ facta contineatur, siue quæ cæteras efficere possit, siue quæ non possit, impossibile est, quādo ex semine & genitura omnia generantur. Ab eo enim, qui semē fecerit, creatum id proculdubio est: siquidē protinus inest. At verò semen prius fiat oportet,

A ἢτοι γὰρ τῶν ἐξωθέν τι ποιῶν, ἢ ἐνυπάρχον ἐν τῇ γενίᾳ ἢ ἀσπέρματι. καὶ τὸ τ' ἐστίν, ἢ μέρος τῆς ψυχῆς, ἢ ψυχῆ, ἢ ἔχον δὴ εἶναι ψυχῆν. ὁ μὲν οὖν ἐξωθέν τι ποιῶν ἔκαστον, ἢ τῶν ἀσπέρματων, ἢ τῶν ἀσπέρματων, ἀλλοθεν ἀδιδύατον. κινῶν τε γὰρ μὴ ἀσπέρματων, ἀδιδύατον ἢ μὴ κινουῶτος, πάσῃ τῇ ὑπόθεσί του. * ἐν ἑαυτῷ δ' ἔρα τὰ κινήματα ἐνυπάρχον τι, ἢ δι' αὐτῆς μορίου, ἢ χειρωσιμένου. ὁ μὲν οὖν ἄλλο τι εἶναι χειρωσιμένον, ἀλλοθεν. γινῶν τε γὰρ τῶν ζώων, ποτέρον φθίρεται ἢ ἐμμένει; ἄλλ' ὡσθὲν τοιοῦτον φαίνεται εἶναι, ὅ οὐ μόνον τὸ ὄλον, ἢ φυτόν ἢ ζῶον ἐστίν. ἀλλὰ μὲν καὶ ὁ φθίρεσθαι γὰρ ποιῶν, εἴτε πῶς τὰ μέρη, εἴτε ἕνα, ἄτοπον. τὰ λοιπὰ γὰρ τί ποιῶν; εἴ γὰρ ἐκείνο μὲν πῶς καρδίου, εἴτε ἐφ' ἄρα, αὐτῆ δ' ἕτερον, τὸ αὐτὸ λόγου ἢ πῶς φθίρεσθαι, ἢ πῶς μὲν. ὡς ζεταὶ δ' ἔρα. αὐτῶν δ' ἔρα μόνον ἐστίν, ὁ δ' ἕως ἐνυπάρχον ἐν τῷ ἀσπέρματι. εἴ δ' [δὴ] μὴ ἐστὶ τῆς ψυχῆς μηδὲν, ὁ μὴ τὸ σῶμα τὸ ἐστίν ἐν ζῴῳ μορίῳ, καὶ ἐμψυχῶν αὐτῶν εἶναι μόνον δ' ἕως. τὰ οὖν ἄλλα πῶς; ἢ γὰρ τοὶ ἅμα πῶς γίνεσθαι τὰ μέρη, οἷον καρδία, πνέμων, ἢ πῶρ, ὀφθαλμῶς, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἢ ἐφεξῆς, ὡς ὡς ἐν τοῖς καλουμένοις Ὀρφείως ἔπεισιν. ἐκεί γὰρ ὁ μόνος φησὶ γίνεσθαι ὁ ζῶον τῆ τῆ δικτύου πλοκῆ. ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἅμα, καὶ τὰ λόγῳ καὶ τῆ ἀσπέρματι ἐστὶ φαερόν. τὰ μὲν γὰρ φαίνονται εἶναι ἢ δὴ τῶν μορίων, τὰ δ' οὐ. ὅτι δ' οὐ γὰρ μικρότητα οὐ φαίνεται, δὴλον. μείζων γὰρ ὁ μέγιστος ὢν ὁ πνέμων τῆς καρδίας, ὕστερον φαίνεται τῆς καρδίας ἐν τῇ δ' ἐξ ἄρα τῆς γένεσ. ἐπεὶ δὲ ὁ μὲν, ὡς ἕτερον, ὁ δ' ἕτερον, ποτέρον γὰρ ποῖς γὰρ ποῖς; ἢ εἶναι ἄρα δ' ἐχόμενον, ἢ μάλλον μὲν τὸδε γὰρ τὸδε; λέγω δὲ, οἷον οὐχ ἢ καρδία γινόμεναι ποῖς ὁ πῶρ, τῶν δ' ἕτερον τι ἄλλὰ τὸδε μὲν τὸδε, ὡς ὡς μὲν ὁ παῖς, ἀνὴρ γὰρ, ἀλλ' οὐχ ὑπο' ἐκείνου. λόγος δὲ τούτου, ὅτι ὑπο' τῆς [ἐν] ἐπιτελεχίᾳ ὄντος, ὁ δυνάμει ὢν γὰρ ἐν τοῖς φύσιν ἢ τέχνῃ γινόμενοις. ὡς τε δύοι ὁ εἶδος καὶ πῶς μορφῶν ἐν ἐκείνῳ εἶναι, οἷον ἐν τῇ καρδίᾳ ὁ τῆς ἡπατος. καὶ ἄλλως δ' ἄτοπος καὶ πλασματικὸς λόγος. ἀλλὰ μὲν καὶ ὁ ἐν τῷ ἀσπέρματι δ' ἕως ἐνυπάρχον τι μόνον τῆς ζῴου ἢ φυτοῦ γινόμενον, εἴτε δυνάμει ποῖς τ' ἄλλα, εἴτε μὴ, ἀδιδύατον, εἴ πῶς ἐκ ἀσπέρματος καὶ γενέσθαι γίνεσθαι. δὴλον γὰρ ὅτι ὑπο' τῆς ἀσπέρματος ποιῶντος ἐγγύτω, εἴτε δ' ἕως ἐνυπάρχον. ἀλλὰ ἀσπέρματι δ' ἕως ὡς ἕτερον.

Gaza, ἐν αὐτῷ ἀσπέρματι τῆς κινήσεως ἐνυπάρχον τι ἢ δὴ, ἢ αὐτῶν μ. ἢ κ.

καὶ τῶν ἔργων τῶν γυναικῶν. ἔστιν ἄρα οἷον τε μὲν
 εἰσι καὶ ἀρχὴν. οὐκ ἄρα ἔχει τὸ ποιῶν τὰ μό-
 ρια ἐν αὐτῷ· ἀλλὰ μὲν ἔχει ἔξω· αἰσάκη δὲ
 εἶ) τὰ τερον τούτων. πειρατέον δὲ ταῦτα λυφν.
 ἴσως γὰρ πὶ τῶν εἰρημύων ἔστιν οὐχ ἀπλοῦν· οἷον
 πῶς ποτε ἔξω τῶν ἔξω οὐκ ἐνδέχεται γίνε-
 σθαι. ἔστι μὲν γὰρ ὡς ἐνδέχεται. ἔστι δὲ ὡς οὐ.
 τὸ μὲν οὖν τὸ σπέρμα λέγειν, ἢ ἀφ' οὗ τὸ σπέρ-
 μα, οὐδὲν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ ἔχει πλὴν κινήσειν ἐν αὐτῷ,
 ἢ ἐκείνου ἐκείνου. ἐνδέχεται δὲ τὸδε κινήσειν, τὸδε
 δὲ τὸδε, καὶ εἶ) οἷον τὰ αἰσάματα τῶν θαμνῶν.
 ἔχοντα γὰρ πῶς ἔξω ἀρχὴ δυνάμειν τὰ μόρια
 ἠρεμῶντα. ὡν τὸ πρῶτον ὅτι μὴ κινήσει τῶν
 ἔξωθεν, ἀλλ' οὐδὲ ἐχόμενον γίγνεται ἐνεργεία.
 ὡς τῶν οὖν ἐν τοῖς αἰσάμασι, ἔσπον μὲν ἵνα
 ἐκείνου κινήσει, οὐχ ἀπὸ κινήσειν νῦν ἑσθῆνος, ἀλλὰ
 κινήσειν κινήσειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἀφ' οὗ τὸ σπέρμα,
 ἢ τὸ ποιῶν τὸ σπέρμα, ἀλλὰ κινήσειν μὲν ἵνα
 οὐχ ἀπὸ κινήσειν εἶ) πὶ. ἔσπον δὲ ἵνα ἢ ἐσθῆνος
 κινήσειν, ὡς τῶν ἢ οἰκισθῆναι πλὴν οἰκισθῆναι. ὅτι μὲν
 οὖν ἔστιν ἢ οὐ ποιῶν, οὐχ ἔσθῆνος, ὡς τὸδε ἢ, οὐδὲ
 ἐσθῆνος, ὡς τετελεσμένοι τὸ πρῶτον, δηλοῦν.
 πῶς δὲ ποτε ἔκαστον γίγνεται, ἐσθῆνος δὲ λα-
 βῆν ἀρχὴν ποιῶντα μὲν οὐκ ἔσθῆνος, ὅτι ὅσα
 φύσει γίγνεται ἢ τέχνη, ἔξωθεν ἐνεργεία οἷτος γί-
 νεται ἐκ τῶν δυνάμει τούτου. τὸ μὲν οὖν σπέρ-
 μα, τούτου, καὶ ἔχει κινήσειν καὶ ἀρχὴν τούτου
 πλὴν, ὡς τε παυσιμότης τῆς κινήσειν, γίνεσθαι
 ἔκαστον τῶν μορίων καὶ ἐμφύχον. οὐ γὰρ ἔστι πρῶ-
 σῶπον μὴ ἔχον ψυχλῶ, ὅσθῆνος ἔσθῆνος. ἀλλὰ φτα-
 ρέντα, ὁμοῦ μὲν λεχθῆναι τὸ μὲν εἶ) πρῶτον
 πον, τὸ δὲ ἔσθῆνος, ὡς τῶν καὶ εἶ) ἐγγίγνεται ζύλινα ἢ
 λίθινα. ἀμα δὲ τὰ ὁμοιομερῆ γὰρ καὶ τὰ ὀργανι-
 κά. καὶ ὡς τῶν οὐδὲ ἀπὸ πέλεκυν, ἔσθῆνος δὴ ὄργα-
 νον φησὶ μὲν ποιῶν τὸ πῦρ μόνον, ἔσθῆνος ὅσθῆνος
 πόδα, ὅσθῆνος χεῖρα τὸν αὐτὸν δὲ ἔσπον ὅσθῆνος ἔσθῆ-
 κα. καὶ γὰρ ταῦτα ἔργων πὶ ἔστι. σκληρὰ μὲν οὖν τὸ
 μαλακὰ, καὶ γλίσχρα, καὶ κερὰ, καὶ ὅσα ἀλ-
 λα πᾶσι καὶ ἀρχὴ τοῖς ἐμφύχου μορίοις, θερ-
 μότης καὶ ψυχρότης ποιῶντα δὲ. τὸν δὲ λόγον ὡ
 ἢ δὴ τὸ μὲν ἔσθῆνος, τὸ δὲ ὅσθῆνος, οὐκέτι· ἀλλ' ἢ κί-
 νησις ἢ ἀπὸ τῶν γυνήσων τῶν ἐσθῆνος ὄντος
 ὅ ἔστι δυνάμει, ἢ ἔξ οὗ γὰρ, ὡς τῶν καὶ ὅπτι τῶν
 γυναικῶν καὶ τέχνῶν. σκληρὸν μὲν γὰρ καὶ μαλα-
 κὸν τὸν σίδηρον ποιεῖ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν,
 ἀλλὰ ξίφος ἢ κινήσειν ἢ τῶν ὀργάνων, ἔχου-
 σα λόγον τὸν τῆς τέχνης. ἢ γὰρ τέχνη, ἀρ-
 χὴ καὶ τὸ εἶδος τῶν γινόμενου, ἀλλ' ἢ ἐπέ-
 ρα. ἢ δὲ τῆς φύσει κινήσειν ἐν αὐτῷ, ἀφ' ἐπέ-
 ρας οὐσα φύσει τῆς ἐχούσης τὸ εἶδος ἐνεργεία.

A idque officium generantis est. Nulla
 igitur pars condita inesse potest. Ex-
 go quod agit, nullam habet partem, ac
 ne extra quidem: alterutrum autem sit,
 necesse est. Hæc igitur solvere conan-
 dum est: fortasse enim aliquid ex iis que
 diximus, non simplex est, ut ab extero
 nihil effici posse. Nam & est ut possit,
 & est ut non possit. Sed semen, an id à
 quo semen, dicamus, nihilo refert: scili-
 cet qua motum, quem illud mouebat,
 semen in se ipsum continet. Fieri autem
B potest ut hoc ab hoc moueatur, & hoc
 ab hoc, sintque perinde quasi admirabi-
 lia illa spontina. Partes enim habet vim
 modo quodam, etiam cum quiescunt.
 Quarum primam ubi extrinsecus aliquid
 mouerit, statim proxima actu efficitur.
 Ut igitur in spontinis illis quodam mo-
 do illud mouet, quod nihil nunc tan-
 git, sed antè tetigit: sic id, à quo semen,
 aut quod semen effecit, mouet, cum ali-
 quid tetigerit, quanquam non adhuc
 tangit. Et motus qui inest, quodam effi-
 cit modo, ut ædificatio ædes. Igitur ali-
 quid esse quod efficiat, sed non ita, ut
C hoc quicquam, nec perfectum inesse pri-
 mum agens, apertum iam est. Quemad-
 modum autem vnumquodque fiat, acci-
 piendum hinc est hoc initio. Omnia que-
 cunque aut natura, aut arte efficiuntur,
 ab eo quod actu est, fiunt, ex eo quod po-
 tentia tale est. Semen igitur tale est, mo-
 tumque habet, & principium tale, ut
 motu peracto pars existat queque, eadem-
 que sit animata. Non est enim facies, nisi
 animam habeat, neque caro: sed corrupta
D æquiuocè dicitur facies, aut caro,
 perinde quasi lapidea, aut lignea fa-
 cta sit. Simul autem partes similes, &
 instrumentales, siue officiales, efficiun-
 tur. Et quemadmodum non securim,
 non aliud instrumentum dixerimus fa-
 ctum esse ab igne solo: sic non pedem,
 non manum, eodemque modo ne car-
 nem quidem. Nam eius quoque aliquod
 officium est. Dura igitur, mollia, lenta,
 rigida, & quicunque alij affectus parti-
 bus insunt animatis, à caliditate frigidita-
 tæve effici possunt. At ratio, qua iam
E caro, aut os est, non potest: sed à motu
 proficiscente efficitur ab eo quod genuit,
 quodque actu est id quod potentia est id
 ex quo gignitur: quomodo in iis quo-
 que agitur, que arte efficiuntur. Ferrum
 enim durum aut molle efficitur calore vel
 frigore: at verò ensis, à motu instru-
 mentorum, qui artis obtinet rationem.
 Ars enim principium formæque eius,
 quod efficitur, est, sed in alio. Motus
 autem naturæ in ipso est, ab altera profe-
 ctus natura, que actu obtinet formam.

Sed habeatne semen animam, necne, ratio eadem atque de partibus reddenda est. Nec enim anima vlla esse potest in alio, nisi in eo cuius est, neque pars vlla esse potest, quod particeps animæ non est: nisi æquiuocè, vt mortui oculus. Semen igitur & habere animam & esse potentia, palàm est. Propius autem & remotius idè à se ipso potentia esse potest: vt geometra dormiens remotiùs quàm vigilans est, ifque remotiùs, quàm qui iam contemplatur. Sed enim huius nulla pars causa est generationis, sed quod primum extrinsecus mouit, id causa est. Nihil enim se ipsum generat, sed postquam generatum est, se ipsum iam auget. Quamobrem non simul omnes partes generantur, sed vna primum: eamque primum oriri necesse est, quæ principium augendi contineat. Siue enim planta, siue animal est, æquè omnibus inest quod vim habeat vegetandi, siue nutriendi. Id autem est quod tale alterum generet, quale ipsum est. Hoc enim cuiusque perfecti, tum animalis tum stirpis secundùm naturam officium est. Necessitatis autem ratio est, quòd cum aliquid ortum est, augeri idem necesse est. Generat igitur quod est vniuocum, vt homo hominem, sed per se ipsum augetur. Ergo ipsum, cum aliquid sit, auget. Quòd si vnum quid, idque primum sit, id primum generari necesse est. Itaque si cor primum in nonnullis oritur animalibus, aut cordis proportionale in iis quæ corde carent, ex corde principium illud est, in iis quæ cor habent: cæteris ex proportionali. Exposui iam ad ea quæ antè quærebantur, quid causæ sit vt principium generationis cuiusque mouens primum, & procreans.

CAPVT II.

De seminis natura, & quid sit, & quam ob causam non congelascit.

DE seminis natura dubitauerit quispiam. Semen enim prodit de animali crassum, & album, mox refrigeratum, humidum ad aquæ speciem redditur: colorem etiam accipit aquæ. Absurdum igitur id putaueris: aqua enim non crassescit calore. Id autem intrinsecus è loco calido proficiscitur crassum, refrigeratumque humescit. Atqui omnia aquosa concresecunt frigore. Semen verò positum in gelu sub dio non concresecit, sed humescit, quasi à contrario crassum constiterit. Sed neque à calore crassari, ratio probabilis est. Quæ enim plus terræ continent, ea consistunt, crassanturque per coctionem, vt lac. Igitur refrigeratum solidescere debuit:

Tom II.

A πότερον δ' ἔχει τὸ σπέρμα ψυχὴν, ἢ ὄ, οὐ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν μορίων. ὅτε γὰρ ψυχὴ ἐστὶ ἀλλήλοσθένεια, πλὴν ἔσται ἐν σκείνῳ ὅ ὅστιν, οὐτε μέρειον ἔσται μὴ μετέχον, ἀλλ' ἠὲ ὁμοθυμῶς, ὡς ἄρα τε θρασυῶτος ὀφθαλμῶς. δῆλον οὖν ὅτι καὶ ἔχει, ὡς ἔστι διωδάμει. ἐγγυτέρω δὲ καὶ παρρωτέρω αὐτὸ αὐτῶς ἐνδέχεται ἔτι [διωδάμει:] ὡς ἄρα ὁ καθεύδων γεωμέτρης τῶ ἐρηγηροῦτος παρρωτέρω, καὶ ἔστ' τῶ θεωροῦτος. ταύτης μὲν οὖν ὡς ἔστιν μέριον ἀπὸν τῆς γένεσις, ἀλλὰ τὸ ἄσθρον κινῆσθαι ἔξωθεν. ὅθεν γὰρ αὐτὸ ἑαυτὸ γινῆσθαι ὅπτην δὲ γινῆσθαι, αὐξήσῃ ἤδη αὐτὸ ἑαυτὸ. ὁμοθυμῶς ἄσθρον ἔστι γινεταί, καὶ οὐχ ἅμα πᾶντα. τῶτο δὲ γινεσθαι ἀνάγκη ἄσθρον, ὅ αὐξήσεως ἀρχὴν ἔχει. εἴτε γὰρ φύτον, εἴτε ζῶον, ὁμοίως τῶτο πᾶσιν ἡ ἀρχὴ τὸ ἀσθρονικόν. τῶτο δὲ ἔστι τὸ γινῆσθαι ἐτέρου, οἷον αὐτὸ. τῶτο γὰρ πᾶν τὸ φύσι τέλειον ἔργον καὶ ζῶον καὶ φύτι. ἀνάγκη δὲ ἀσθρον τὸδε, ὅτι ὅπτην ἔστι γινεταί, αὐξήσεσθαι ἀνάγκη. ἐγινεσε μὲν τῶν τῶ σπέρματων, οἷον ἀσθρον, ἀσθρον αὐξήσεσθαι δὲ δι' αὐτῶ. αὐτὸ ἀσθρον τὸ αὐξήσῃ. εἴ δὲ ἐν ἔνι καὶ τῶτο ἄσθρον, τῶτο ἀνάγκη γινεσθαι ἄσθρον. ὡς ἔστι εἴ ἡ καρδία ἄσθρον ἐν ἔνι ζῶοις γινεσθαι, ἐν δὲ τῶις μὴ ἔχουσι καρδίας, τὸ ἀνάσθρον, ἐκ ταύτης δὲ εἴη ἔστι ἀσθρον, τοῖς ἔχουσι τοῖς δ' ἀλλοῖς, ἐκ τῶ ἀνάσθρον. τὴ μὲν οὖν ὅστιν ἀπὸν ὡς ἀσθρον τῆς περὶ ἔχασον γένεσις, κινουῖν ἄσθρον καὶ δημιουργοῖν, εἴρησθαι ἄσθρον τὰ ἀσθρονικόν ἔστι ἄσθρον.

B ἢ ὅπτην ἔξωθεν. ὅθεν γὰρ αὐτὸ ἑαυτὸ γινῆσθαι ὅπτην δὲ γινεσθαι, αὐξήσῃ ἤδη αὐτὸ ἑαυτὸ. ὁμοθυμῶς ἄσθρον ἔστι γινεταί, καὶ οὐχ ἅμα πᾶντα. τῶτο δὲ γινεσθαι ἀνάγκη ἄσθρον, ὅ αὐξήσεως ἀρχὴν ἔχει. εἴτε γὰρ φύτον, εἴτε ζῶον, ὁμοίως τῶτο πᾶσιν ἡ ἀρχὴ τὸ ἀσθρονικόν. τῶτο δὲ ἔστι τὸ γινῆσθαι ἐτέρου, οἷον αὐτὸ. τῶτο γὰρ πᾶν τὸ φύσι τέλειον ἔργον καὶ ζῶον καὶ φύτι. ἀνάγκη δὲ ἀσθρον τὸδε, ὅτι ὅπτην ἔστι γινεταί, αὐξήσεσθαι ἀνάγκη. ἐγινεσε μὲν τῶν τῶ σπέρματων, οἷον ἀσθρον, ἀσθρον αὐξήσεσθαι δὲ δι' αὐτῶ. αὐτὸ ἀσθρον τὸ αὐξήσῃ. εἴ δὲ ἐν ἔνι καὶ τῶτο ἄσθρον, τῶτο ἀνάγκη γινεσθαι ἄσθρον. ὡς ἔστι εἴ ἡ καρδία ἄσθρον ἐν ἔνι ζῶοις γινεσθαι, ἐν δὲ τῶις μὴ ἔχουσι καρδίας, τὸ ἀνάσθρον, ἐκ ταύτης δὲ εἴη ἔστι ἀσθρον, τοῖς ἔχουσι τοῖς δ' ἀλλοῖς, ἐκ τῶ ἀνάσθρον. τὴ μὲν οὖν ὅστιν ἀπὸν ὡς ἀσθρον τῆς περὶ ἔχασον γένεσις, κινουῖν ἄσθρον καὶ δημιουργοῖν, εἴρησθαι ἄσθρον τὰ ἀσθρονικόν ἔστι ἄσθρον.

C οἷον ἀσθρον, ἀσθρον αὐξήσεσθαι δὲ δι' αὐτῶ. αὐτὸ ἀσθρον τὸ αὐξήσῃ. εἴ δὲ ἐν ἔνι καὶ τῶτο ἄσθρον, τῶτο ἀνάγκη γινεσθαι ἄσθρον. ὡς ἔστι εἴ ἡ καρδία ἄσθρον ἐν ἔνι ζῶοις γινεσθαι, ἐν δὲ τῶις μὴ ἔχουσι καρδίας, τὸ ἀνάσθρον, ἐκ ταύτης δὲ εἴη ἔστι ἀσθρον, τοῖς ἔχουσι τοῖς δ' ἀλλοῖς, ἐκ τῶ ἀνάσθρον. τὴ μὲν οὖν ὅστιν ἀπὸν ὡς ἀσθρον τῆς περὶ ἔχασον γένεσις, κινουῖν ἄσθρον καὶ δημιουργοῖν, εἴρησθαι ἄσθρον τὰ ἀσθρονικόν ἔστι ἄσθρον.

D τῶτο ἀνάγκη γινεσθαι ἄσθρον. ὡς ἔστι εἴ ἡ καρδία ἄσθρον ἐν ἔνι ζῶοις γινεσθαι, ἐν δὲ τῶις μὴ ἔχουσι καρδίας, τὸ ἀνάσθρον, ἐκ ταύτης δὲ εἴη ἔστι ἀσθρον, τοῖς ἔχουσι τοῖς δ' ἀλλοῖς, ἐκ τῶ ἀνάσθρον. τὴ μὲν οὖν ὅστιν ἀπὸν ὡς ἀσθρον τῆς περὶ ἔχασον γένεσις, κινουῖν ἄσθρον καὶ δημιουργοῖν, εἴρησθαι ἄσθρον τὰ ἀσθρονικόν ἔστι ἄσθρον.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Περὶ τῆς τῶ σπέρματος φύσεως.

ΠΕΡΙ δὲ τῆς τῶ σπέρματος φύσεως ἀπορήσεν αὐτὸς. τὸ γὰρ σπέρμα ἐξέρχεται μὲν ἐκ τῶ ζῶου παχὺ καὶ λευκόν, ψυχρόμενον δὲ, γινεσθαι ὑγρὸν, ὡς ἄρα ὕδωρ καὶ τὸ χρεῖμα ὕδατος. ἀποπον δὲ αὐτὸ δόξεν. οὐ γὰρ παχυνεσθαι ὕδωρ θερμῶ. τὸ δ', ἔσθαι ἐκ θερμῶ δὲ ἐξέρχεται παχὺ. ψυχρόμενον δὲ, ὡς ἔστι ὑγρὸν. καίτοι πηγνυταί τε τὰ ὕδατα δὲ τὸ δὲ σπέρμα οὐ πηγνυται ὑγρὸν ἐκ τοῖς παρῶις ἡ ἀσθρον, ἀλλ' ὑγρῶνεται, ὡς ἡσθρον τῶ ἐκαστοῦ παχυνεσθαι. ἀλλὰ μὲν οὐδ' ἡσθρον θερμῶ παχυνεσθαι ἀνάσθρον. ὅσα γὰρ γῆς πλέον ἔχει, ταύτα σπινυσαίται καὶ παχυνεσθαι ἐφόρῳ, οἷον καὶ τὸ γάλα. ἔστι οὖν ψυχρόμενον στερεοῦσθαι.

Fff ij

νῦν δὲ ὡς ἐν ἕνθερον, ἀλλὰ πᾶν ὡς ὡς ὕ-
 δωρ. ἢ μὲν οὖν ἕποια, αὐτὴ. εἰ μὲν γὰρ ὕδωρ,
 τὸ ὕδωρ οὐ φαίνεται παχυνόμενον ὑπὸ τῆς θερ-
 μοῦ. τὸ δὲ, ἐξέρχεται παχὺ καὶ θερμὸν, ἐκ θερ-
 μοῦ τῆς σώματος. εἰ δὲ ἐκ γῆς, ἢ μικτὸν ἐκ γῆς
 καὶ ὕδατος, οὐκ ἔδδ' ὑγρὸν πᾶν γίνεσθαι καὶ ὕ-
 δωρ, ἢ οὐ πᾶντα τὰ συμβαίνοντα διηρήκασθαι. οὐ
 γὰρ μόνον παχυνέται τὸ ἐξ ὕδατος ἔ γεώδεις συ-
 νιστάμενοι ὑγρὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ὕδατος ἔ πνύ-
 ματος. οἷον καὶ ἀφρός γὰρ παχύτερος ἔ λυχνός.
 καὶ ὅσα δὲ ἐλαφίους καὶ ἀδηλότεροι αἱ πομφόλυ-
 γας ὡς, ἰσοπύτων καὶ λευκότερος καὶ σιφρότερος
 ὁ ὄγκος φαίνεται. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τὸ ἐλαφίον πάχφ.
 παχυνέται γὰρ τὰ πνύματα ἢ μινύμενον. δὲ καὶ
 τὸ λευκινόμενον παχύτερον γὰρ, τῆς ἐνόςτος ὕ-
 δατῶδεις ὑπὸ τῆς θερμοῦ ἀφαινομένου καὶ
 γνομένου πνύματος. ἔ ἢ μολύβδαγα μινύ-
 μένη ὕδατι ἢ ἐλαίῳ δὲ ὀλίγου τε πολὺ ὄγκον
 ποιῆ, ἔ δὲ ὑγρὸ σιφρόν, καὶ ἐκ μύσας λευ-
 κόν. αἴτιον δ', ὅτι ἐκκαταμίγνυται πνύμα, ὁ τὸν
 τε ὄγκον ποιῆ, ἔ ἢ λευκότητα ἀφαινή, ὡς ὡς
 ἐν τὰ ἀφρῶ ἔ τῆ χιόνι. ἔ γὰρ ἢ χιόν ὅστιν ἀφρός
 καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ τὰ ἐλαίῳ μινύμενον γὰρ παχὺ
 ἔ λευκόν. ἔ γὰρ ὑπὸ τῆ τείψικως ἐκκατακλεί-
 εται πνύμα, ἔ αὐτὸ τὸ ἐλαίον ἐκ πνύμα πο-
 λύ. ἐστὶ γὰρ ὅτε γῆς ὅτε ὕδατος, ἀλλὰ πνύματος
 τὸ λιπαρόν. δὲ ἔ ὅτι τὰ ὕδατι ὅτι πολλαχῆ. ὁ
 γὰρ ἐν αὐτῶ ὡν ἀήρ, ὡς ὡς ἐν αἰ γείῳ, φέρφ αἰῶ
 καὶ ὅτι πολλαχῆ, ἔ αἴτιος τῆς κοφότητος ὅστι. καὶ
 ἐν τοῖς ψύχεισι ἔ πάγρις, παχυνέται τὸ ἐλαίον,
 πῆγνυται δ' ὅ. ἀφ' ἡμῶ γὰρ θερμότητα, ὅ πῆγνυ-
 ται. (ὁ γὰρ ἀήρ θερμὸν ἔ ἀπῆκτον) ἀφ' ἣ τὸ συ-
 νίσασθαι αὐτὸν, ἔ πυκνοῦσθαι ὡς ὡς ὑπὸ τῆ
 ψύχεις, παχύτερον γίνεται τὸ ἐλαίον ἀφ' αὐ-
 τῆς αἰτίας, καὶ τὸ σπέρμα ἔσωθεν μὲν ἐξέρχε-
 ται σιφρόν καὶ λευκόν, ὑπὸ τῆς ἐνόςτος θερμότητος
 πνύμα πολὺ ἔχον θερμὸν. δὲ ἐλθόντος ἣ, ὅτῳ
 ἀποπνύσθαι τὸ θερμὸν, καὶ ὁ ἀήρ ψυχρῆ, ὑγρὸν
 γίνεται καὶ μύσας. λείπεται γὰρ τὸ ὕδωρ καὶ εἴπὶ μι-
 κρόν γεώδες, ὡς ὡς ἐν φλέγματι καὶ ἐν τὰ σπέρ-
 ματι ξηραίνόμενον. ἐστὶ μὲν οὖν ἀτμῆς χριόν ὕ-
 δατος καὶ πνύματος. τὸ ἣ πνύμα, ἐστὶ θερμὸς
 ἀήρ. δὲ ὑγρὸν πλεὺ φύσιν, ὅτι ἐξ ὕδατος. Κτη-
 σίας γὰρ ὁ Κνίδιος ἀ πῶ τῆ σπέρματος τῆν ἐλε-
 φαίντων εἶρηκε, φασερός ὅστιν ἐψυσμένος. φησὶ
 γὰρ οὕτω σκληρυνέσθαι ξηραίνόμενον, ὡς τε
 γίνεσθαι ἢ λέκτρος ὁμοίον. τῆσ δ' οὐ γίνεται.
 μάλλον γὰρ ἔτερον ἔτερου σπέρμα γεωδέτερον
 αἰσάχσιον εἶ), ἔ μέλιτα ἰσοῦτον, ὅσοις πολὺ
 γεώδες ὑπὸ ἀρχῆ καὶ τὸν ὄγκον τὸν τῆ σώματος.

G. ὕδωρ. ἢ καὶ ὕδατος, οὐκ ἔδδ' ὑγρὸν πᾶν γίνεσθαι καὶ ὕ-
 δωρ, ἢ οὐ πᾶντα τὰ συμβαίνοντα διηρήκασθαι. οὐ
 γὰρ μόνον παχυνέται τὸ ἐξ ὕδατος ἔ γεώδεις συ-
 νιστάμενοι ὑγρὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ὕδατος ἔ πνύ-
 ματος. οἷον καὶ ἀφρός γὰρ παχύτερος ἔ λευκός.
 καὶ ὅσα δὲ ἐλαφίους καὶ ἀδηλότεροι αἱ πομφόλυ-
 γας ὡς, ἰσοπύτων καὶ λευκότερος καὶ σιφρότερος
 ὁ ὄγκος φαίνεται. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τὸ ἐλαφίον πάχφ.
 παχυνέται γὰρ τὰ πνύματα ἢ μινύμενον. δὲ καὶ
 τὸ λευκινόμενον παχύτερον γὰρ, τῆς ἐνόςτος ὕ-
 δατῶδεις ὑπὸ τῆς θερμοῦ ἀφαινομένου καὶ
 γνομένου πνύματος. ἔ ἢ μολύβδαγα μινύ-
 μένη ὕδατι ἢ ἐλαίῳ δὲ ὀλίγου τε πολὺ ὄγκον
 ποιῆ, ἔ δὲ ὑγρὸ σιφρόν, καὶ ἐκ μύσας λευ-
 κόν. αἴτιον δ', ὅτι ἐκκαταμίγνυται πνύμα, ὁ τὸν
 τε ὄγκον ποιῆ, ἔ ἢ λευκότητα ἀφαινή, ὡς ὡς
 ἐν τὰ ἀφρῶ ἔ τῆ χιόνι. ἔ γὰρ ἢ χιόν ὅστιν ἀφρός
 καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ τὰ ἐλαίῳ μινύμενον γὰρ παχὺ
 ἔ λευκόν. ἔ γὰρ ὑπὸ τῆ τείψικως ἐκκατακλεί-
 εται πνύμα, ἔ αὐτὸ τὸ ἐλαίον ἐκ πνύμα πο-
 λύ. ἐστὶ γὰρ ὅτε γῆς ὅτε ὕδατος, ἀλλὰ πνύματος
 τὸ λιπαρόν. δὲ ἔ ὅτι τὰ ὕδατι ὅτι πολλαχῆ. ὁ
 γὰρ ἐν αὐτῶ ὡν ἀήρ, ὡς ὡς ἐν αἰ γείῳ, φέρφ αἰῶ
 καὶ ὅτι πολλαχῆ, ἔ αἴτιος τῆς κοφότητος ὅστι. καὶ
 ἐν τοῖς ψύχεισι ἔ πάγρις, παχυνέται τὸ ἐλαίον,
 πῆγνυται δ' ὅ. ἀφ' ἡμῶ γὰρ θερμότητα, ὅ πῆγνυ-
 ται. (ὁ γὰρ ἀήρ θερμὸν ἔ ἀπῆκτον) ἀφ' ἣ τὸ συ-
 νίσασθαι αὐτὸν, ἔ πυκνοῦσθαι ὡς ὡς ὑπὸ τῆ
 ψύχεις, παχύτερον γίνεται τὸ ἐλαίον ἀφ' αὐ-
 τῆς αἰτίας, καὶ τὸ σπέρμα ἔσωθεν μὲν ἐξέρχε-
 ται σιφρόν καὶ λευκόν, ὑπὸ τῆς ἐνόςτος θερμότητος
 πνύμα πολὺ ἔχον θερμὸν. δὲ ἐλθόντος ἣ, ὅτῳ
 ἀποπνύσθαι τὸ θερμὸν, καὶ ὁ ἀήρ ψυχρῆ, ὑγρὸν
 γίνεται καὶ μύσας. λείπεται γὰρ τὸ ὕδωρ καὶ εἴπὶ μι-
 κρόν γεώδες, ὡς ὡς ἐν φλέγματι καὶ ἐν τὰ σπέρ-
 ματι ξηραίνόμενον. ἐστὶ μὲν οὖν ἀτμῆς χριόν ὕ-
 δατος καὶ πνύματος. τὸ ἣ πνύμα, ἐστὶ θερμὸς
 ἀήρ. δὲ ὑγρὸν πλεὺ φύσιν, ὅτι ἐξ ὕδατος. Κτη-
 σίας γὰρ ὁ Κνίδιος ἀ πῶ τῆ σπέρματος τῆν ἐλε-
 φαίντων εἶρηκε, φασερός ὅστιν ἐψυσμένος. φησὶ
 γὰρ οὕτω σκληρυνέσθαι ξηραίνόμενον, ὡς τε
 γίνεσθαι ἢ λέκτρος ὁμοίον. τῆσ δ' οὐ γίνεται.
 μάλλον γὰρ ἔτερον ἔτερου σπέρμα γεωδέτερον
 αἰσάχσιον εἶ), ἔ μέλιτα ἰσοῦτον, ὅσοις πολὺ
 γεώδες ὑπὸ ἀρχῆ καὶ τὸν ὄγκον τὸν τῆ σώματος.

A at nihilo solidius fit, sed totum modo a-
 quæ liquescit. Hoc igitur dubium est.
 Nam si aqua est, cum aqua non videatur
 posse à calore crassari, hoc tamen
 ex corpore calido crassum & calidum
 exit. Sed si ex terra constat, aut si
 mixtum terræ & aquæ est, non totum
 resolui in humorem & aquam debuit.
 An non omnia quæ accidunt, diximus?
 Non solum enim quod ex aqua & terra
 humidum constat, crassatur, sed etiam
 quod ex aqua & spiritu: ut spuma
 crassior albæque existit. Et quo
 ampullæ pauciores incertioresque sunt,
 eo & albius & rigidior factus conspicitur.
 Quod idem in oleo quoque fit: crassescit
 enim mixtum cum spiritu. Quamobrem
 crassius redditur quod albescit, cum humor
 in eo contentus discernatur à calore,
 efficiaturque spiritus. Galena etiam aquæ
 mixta aut oleo, amplum ex paruo erigit
 factum, & spissum ex liquido, & album
 ex nigro. Causa est, quod spiritus
 immiscetur, qui factum efficit, & albedinem
 dilucidè aperit, ut in spuma, & niue:
 nam & nix spuma est. Aqua etiam ipsa
 permixta cum oleo, crassa albæque redditur.
 Per concussum enim attritumque includitur
 spiritus. Et ipsum oleum quoque multum
 spiritus continet. Pingue enim nec terræ
 est, neque aquæ, sed spiritus. Ex quo fit
 ut per summa aquæ fluitet: aër enim
 contentus in eo, veluti in vase, effert,
 per summaque sustinet, & causam leuitatis
 præbet. Quinetiam frigore & gelu
 crassescit oleum, non congelascit. Calor
 enim facit ne gelu cogatur. aër namque
 calidus & incongelabilis est. Sed quoniam
 à frigore is quoque consistit, & densatur,
 hinc oleum crassius redditur. His de
 causis semen quoque exit intrinsecus
 spissum, & album calore interiore,
 multum spiritus calidi continens: sed
 egressum, vbi calor evanuit, & aër
 refrigeratur, humidum nigrumque euadit.
 Remanet enim aqua, & si quid paruum
 terrenæ portionis continetur, ut in pituita,
 sic in semine cum siccescit. Semen
 igitur commune est spiritus & aquæ:
 spiritus autem aër calidus est. Quamobrem
 natura humidum est, quoniam ex aqua
 constat. Ctesias Cnidius planè mentitur
 ea quæ de semine elephantis scribit. Ait
 enim usque adeo durari siccescens, ut
 electro, id est succino, simile efficiatur:
 quod nunquam fit. Magis enim alterum
 altero semen esse terrenum necesse est.
 Et præcipuè tale eorum est, quorum in
 corpore multum materiz terrenæ habetur.

B
 C
 D
 E

Crassum autem albumque est, spiritus mixtione. Semen enim omnium album est. Herodotus vera non scribit, cum nigram esse Aethiopum genituram dicat, quasi necesse sit, omnia nigra esse eorum quibus nigra est cutis. Atqui dentes eorum albos esse fecernere potuit. Causa ut album sit semen, quod genitura spuma est, spuma autem alba est, & maximè, quæ ex paucissimis partibus constet, & tam paruis, ut cerni ampullæ nequeant. Quod in oleo quoque, & aqua evenit, cum miscentur, & coneu- tiuntur, ut antè diximus. Nec verò ho- mines antiquos latuisse videtur, naturam feminis esse spumofam. Deam enim, quæ rei Veneræ præest, ab ea ipsa fa- cultate nominarunt. Causa propositæ quæstionis explicata iam est. Conge- lascere autem semen non posse, ob eam rem, apertum iam est: aër enim incon- gelabilis est.

A παρὸν δὲ ἐλευθέρην, ἀλλὰ τὸ μεμῆσται πινύ- μα. καὶ γὰρ λευκὸν ἐστὶ τὸ σπέρμα πινύτων. * Herodotus γὰρ οὐκ ἀληθῆ λέγει, Φάσκων μέ- λαινον εἶναι πινύτην Αἰθιοπῶν γενίαν. * ὡς γὰρ ἀναγκαῖον τῆν πινύτην χεῖρας μελάων, εἶναι πινύ- τα μελάων. καὶ τῆν ὄραν καὶ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ὄντας λευκοὺς. αἴτιον ἢ τῆς λευκότητος τὸ σπέρ- ματος, ὅτι ἐστὶν ἐν γυνή ἀφρός. ὁ δ' ἀφρός, λευκὸν, καὶ μάλιστα τὸ ἐξ ὀλιγοτάτων συλ- ληθῶν μελάων, καὶ οὕτω μικρῶν, ὡς γὰρ ἐκείνης ἀοράτου τῆς πομφόλυγος ἕσσης. ὡς γὰρ συμ- βαίνει ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἐν ἐλαίῳ μίγνυμι- κων καὶ τριβομένων, καθάπερ ἐλεῖσθαι παρ- τερον. εἰσὶ καὶ τῶν τοῦ δρυχίου λευκότητι, ἀφρώδης ἢ τῆς σπέρματος ἕστα φύσις. ἢ γυνῶν κυρίας καὶ τῆς μίξεως, ἀπὸ τῆς διωδάμεως ταύτης παροσηγέρωσθαι. ἢ μὲν οὖν αἴτια τῆς λευκότητος ἀπορίας εἴρηται. Φανερόν ἢ ὅτι δὲ τῆς ἐπιγνώσεως. ὁ γὰρ ἀπὸ ἀπικτος.

Vide Hi- stor. lib. 3, in fine. Scrib. ὡς αἰσθητοὶ εἰ

CAPVT III.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Vtrum in his animantibus, quæ semen in fœminam mittunt, insit aliqua consti- tuendi conceptus pars.

Ποῦ τρέπεται τὸ σωματῶδες τῆς σπέρματος, εἴπερ ἐργάζεται τῆ διωδάμει τῆ ἐνούση αὐ- τῶν. καὶ πότερον ἐνυπέρχεται τῶ σπέρματι ψυχὴ καὶ τῶ κνήματι, ἢ ἄ.

SEquitur, ut & dubitemus, & dicamus, si in iis quæ semen emittunt in fœmi- nam, nulla pars constituendi conceptus sit, quod subierit, quonam vertatur corpulen- tia eius, quando ipsum facultate, quam in se continet, agit. Definiendum igitur prius est, vtrum quod in fœmina constituitur, accipiat aliquid ab eo quod subierit, an nihil accipiat. Atque etiam de anima, qua animal dicitur, (est autem animal parte animæ sensuali,) vtrum in semine & conceptu inest, an non, & vnde. Conceptum enim inanimatum esse nemo statuerit, & vita omnibus modis priuatum: quippe cum nihilo minùs semina & conceptus anima- lium viuant, quàm stirpes, & aliquandiu prolifica sunt. Ergo animam in iis habere vegetalem palàm est. Sed quamobrem eam primum haberi necesse sit, ex iis quæ alibi de anima differuimus, apertum est. Sensualem etiam, qua animal est, tempore procedente recipi, & rationalem, qua ho- mo, certum est. Non enim simul & animal fit & homo: nec animal & equus. Eademq; in cæteris animalibus ratio est: finis enim postea contingit. Proprium autem est, finis cuiusque generationis. Quamobrem de mente etiam, quonam tempore, & quo- modo, & vnde eam recipiant, quæ princi- pium id participant, plurimum dubitatur.

D Ούτων δ' ἐχόμενον ἐστὶ καὶ ἀπορῆσαι καὶ εἰπεῖν, εἴ τ' ἐπιγνώσεως εἶναι τῆς γυνῆς καὶ τῆς ἐνούσης αὐτῶν. καὶ πότερον ἐνυπέρχεται τῶ σπέρματι ψυχὴ καὶ τῶ κνήματι, ἢ ἄ. ὅτε γὰρ ὡς ἀψυχοὶ γίνονται τῆς σπέρματος καὶ τῆς πινύτης ἕστα φύσις. ὅθεν γὰρ ἢ τῶν τῶ σπέρματος καὶ τῶ κνήματος τῆς ζωῆς ζῆ τῆς φύσεως, καὶ γένημα μέγρι πινύτης ἐστὶν. ὅτι μὲν οὖν τῆς ἀρεπτικῆς ἐχόσει ψυχῆς, φανερόν ἢ ὅ, τε ἀρεπτικῆς ἐστὶν ἀναγκαῖον ταύ- τῶν λευκότητι, ἐκ τῆς ἀρεπτικῆς διωρισμένων ἐν ἀνθρώποις, φανερόν. ἀρεπτικῆς ἢ τῆς ἀρεπτικῆς, καὶ τῆς ζωῆς ἐστὶν. ἢ γὰρ ἀναγκαῖον τῆς ζωῆς ἐν ἀ- ρεπτικῆς, ὅθεν ζωῆς καὶ ἵππων. ὁμοίως δὲ ἐν τῆς ἄλλων ζωῶν. ὅθεν γὰρ τῆς τῆς τέλος. ὅθεν δὲ ἴδον ἐστὶ τὸ ἐκείνου τῆς γυνέσεως τέλος. δὲ καὶ ἀρεπτικῆς, πότε, καὶ πῶς μετὰ τὴν ἀρεπτικῆς, καὶ πότε, τὰ μετέχοντα ταύτης τῆς ἀρεπτικῆς.

ἔχει δὲ ἀπορία πλείων, καὶ δὲ παρὰ τὴν
 ὡσαύτ' ἰδιώματα λαβόν, καὶ καθ' ὅσον ἐσ-
 δεχεται. πῶς μὲν οὖν ἀρετικῶς ψυχῶν,
 τὰ ἀέρματα καὶ τὰ κινήματα τὰ χρεῖστα δη-
 λούσι, διωάμει μὲν ἔχοντα θετόν, ἐνεργεία
 δὲ οὐκ ἔχοντα, πρὶν ἢ καθ' ἑαυτὰ τὰ χρεῖστα ὀ-
 μῖνα τῶν κινήσεων ἔλκει πῶς ἔφω, καὶ ποιῆ
 ὅτι τῆς τοιαύτης ψυχῆς ἔργον. παρὸν μὲν γὰρ
 ἀπομυτ' εἴκει ζῶν τὰ τοιαύτα φυτὰ βίον. ἐπο-
 μῖως δὲ δηλόντι καὶ πρὸς τῆς ἀσθητικῆς
 λεκτέον ψυχῆς, καὶ πρὸς τῆς νοητικῆς. πάσας
 γὰρ διωάμει διωάμει παρ' ἑαυτὸν ἔχον, ἢ
 ἐνεργεία. διωάμει δὲ ἢτοι μὴ οὐσας παρ' ἑ-
 αυτὸν εἰ γίνεσθαι πάσας, ἢ πάσας παρ' ἑαυ-
 τὸν χούσας, ἢ τὰς μὲν, τὰς δὲ μὴ καὶ εἰ γίνεσθαι
 ἢ ἐν τῇ ὑλημὴ εἰσελθούσας ἐν τῷ τῷ ἀρρενος
 ἀέρματι. ἢ ἐν τῷ μὲν, ἐκείθεν ἐλθούσας.
 ἐν δὲ τῷ ἀρρενι, καὶ ἴσχυεν εἰ γίνεσθαι ἀ-
 πάσας, ἢ μηδὲμίαν ἢ τὰς μὲν, τὰς δὲ μὴ. ὅτι
 μὲν τοίνυν οὐχ ὅτι τε πάσας παρ' ἑαυτὸν ἔχον,
 φανερόν ἐστιν ἐκ τῶν τοιούτων. ὅσον γὰρ ἐστὶν
 ζῶντων ἐνεργεία σωματικῆ, δηλόν ὅτι τῶν
 τῶν αἰσθητικῶν ἀδύνατον ὑπαρῆν. ὅτι
 βαδίζον ἀδύνατον ὡς τε καὶ ἴσχυεν εἰσε-
 να ἀδύνατον. οὐτε γὰρ αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς εἰ-
 σιέναι ὅτι τε ἀχρεῖστοι οὐσας, οὐτ' ἐν σώματι
 εἰσιέναι. ὅ γὰρ ἀέρμα πρὸς τὴν μεμβρανῶν
 λούσης τῆς ἔφω [ἐστὶ.] λείπειται δὲ τὸν νοῦν
 μόνον ἴσχυεν ἐπεισέναι, ἔπεισον εἰ μόνον.
 ὅσα δὲ γὰρ αὐτὰ τῇ ἐνεργείᾳ κοινῶς σωματικῆ
 ἐνεργείᾳ. πάσας μὲν οὖν ψυχῆς διωάμει, ἐ-
 πτερου σώματος εἴκει κεχρησινῆσαι, καὶ ἴσχυ-
 ἔρου τῶν καλουμένων σοιχείων. ὡς δὲ ἀφ-
 φέροισι ἰδιότητι αἱ ψυχαὶ καὶ ἀπίμια ἀλλή-
 λων, ἔτω καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀφφέρῃ φύσις. πῶς
 τῶν μὲν γὰρ ἐν τῷ ἀέρματι ἐν τῷ πῶρ, ὅσα
 ποιῆ γένημα εἰ τὰ ἀέρματα, ὅ καλούμε-
 νον θερμόν. τῶν δὲ ἢ πῶρ, ὅσα τῶν τοιαύτῃ δύ-
 ναμῆς ἐστὶν, ἀλλὰ ὅ ἐμπεριλαμβανόμενον ἐν
 τῷ ἀέρματι, καὶ ἐν τῷ ἀφφώδῃ πνέμα, καὶ
 ἐν τῷ πῶρ φύσις, ἀφφώδῃ πνέμα, καὶ
 τῶν ἀφφών σοιχείᾳ. ὅ γὰρ πῶρ μὲν ὅσα ἐν γυναι-
 ζῶν, ὅσα φανέται σπυρίσματα πυρρῶν
 νοῖς, ἔτ' ἐν ὑγρῆς, ἔτ' ἐν ξηρῆς ὅσα ἐν. ἐν δὲ
 τῶν ἡλίου θερμότης καὶ ἐν τῶν ζῶν, ἔμῶν ἀφφ-
 τῶν ἀέρματος, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πρὸς τὴν
 τῆς φύσεως ὄντερον, ὅ μῶς ἐχθὲ καὶ τῶν ζῶν-
 κῆς ἀφφῶν. ὅ γὰρ μὲν οὖν ἢ ἐν τῶν ζῶν ἴσχυ-
 μότης, ἔτ' ἐν πῶρ, ἔτ' ἀπὸ πυρρῆς ἐχθὲ πῶρ
 χῆς, ἐκ τῶν τοιούτων ἐστὶ φανερόν. ὅ δὲ τῆς γρ-

A Sed enitendum pro viribus, & quoad fieri potest, accepisse operæpretium est. Animam igitur vegetalem in semini- bus, & conceptibus, scilicet nondum se- paratis, haberi potentia statuendum est non actu, prius quàm eo modo, quo conceptus, qui iam separatur, cibum trahant, & officio eius animæ fun- gantur. Principio enim hæc omnia vitam stirpis viuere videntur. De ani- mæ quoque sensuali pari modo di- cendum est, atque etiam de intellectu- ali. Omnes enim potentia prius haberi quàm actu necesse est. Sed aut om- nes contingere, cum antè non fue- rint, necesse est, aut omnes, cum an- tè fuerint, aut partim, cum antè non fuerint, partim cum antè fuerint: & contingere aut in materia non subeun- tes semen maris, aut eò quidem inde venientes, sed in mare aut omnes ex- trinsicus contingere, aut nullam, aut partim extrinsicus, partim non extrin- secus. Cæterum omnes antè esse, im- possibile rationibus his esse ostenditur. Quorum enim principiorum actio est corporalis, hæc sine corpore inesse non posse certum est. Verbi gratia, ambu- lare sine pedibus. Itaque extrinse- cus ea venire impossibile est. Nec enim ipsa per se accedere possunt, cum inseparabilia sint, neque cum corpore. Semen enim excrementum alimenti mutati est. Restat igitur vt mens sola extrinsicus accedat, eaque sola diui- na sit. Nihil enim cum eius actione communicat actio corporalis. Sed enim omnis animæ siue virtus, siue poten- tia, corpus aliud participare videtur, idque magis diuinum quàm ea quæ ele- menta appellantur. Verum prout nobi- litate ignobilitatè animæ inter se dif- ferunt, ita & natura eius corporis dif- fert. Inest enim in semine omnium, quod facit, vt fœcunda sint semina, videlicet quod calor vocatur. Idque non ignis, non talis facultas aliqua est, sed spiritus, qui in semine, spu- mosoque corpore, continetur, & na- tura quæ in eo spiritu est proportio- ne respondens elemento stellarum. Quamobrem ignis nullum animal ge- nerat, neque constitui quicquam den- sis vel humidis vel siccis videtur. At verò Solis calor, & animalium, non modò qui semine continetur, ve- rum etiam si quid excrementi quam- quam diuersum à natura, tamen id quoque principium habet vitale. Cæ- terum calorem in animalibus conten- tum, nec ignem esse, neque ab igne originem ducere, apertum ex his est.

lib. 1. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Corpus autem genituræ, in quo semen animalis principij contentum vnâ prouenit, partim separabile à corpore, in quibus diuina pars comprehenditur, qualis est, quæ mens appellatur: partim inseparabile: hoc, inquam, genituræ semen dissoluitur, versumque in spiritum euanescit, cum naturam humidam aquosamque habeat. Quamobrem an semper id foras exeat, querendum non est, neque an pars vlla sit formæ constitutæ: quomodo nec de succo, à quo lac cogitur, queri tale quid conuenit. Nam is quoque mutatur, & nulla pars constitutæ magnitudinis est. De anima quemadmodum conceptus & genitura habeant eam, & quemadmodum non habeant, definitum iam est: potentia enim habent, actu non habent. Semen autem, cum excrementum fit, eodémque moueatur motu, quo augetur corpus digestionem ultimi alimenti; vbi vterum subiit, constituit, & mouet excrementum fœminæ eodem motu, quo ipsum mouetur. Nam illud quoque excrementum est, habetque omnes partes potentia, actu nullam. Habet enim eas partes potentia, quibus differt fœmina à mare. Nam vt ex læsis interdum læsa, interdum non læsa gignuntur: sic ex fœmina partim fœmina, aliàs non fœmina, sed mas generatur. fœmina enim quasi mas læsus est. Et menstrua semen sunt, quanquam non purum. Vnum enim illud non habent, originem & principium animæ. Quamobrem quibus animalibus oua subuentitia gignuntur, partes quidem vtrorumque obtinet ouum institutum: sed principio caret, quapropter animatum non est. Id enim à maris semine affertur, quod principium, vbi fœminæ excrementum receperit, conceptus fit. Humidis verb corpulentis cum incalescunt, obducitur, vt in pulcre refrigerata crustula. Corpora autem omnia coherant, & continentur lentore, quem in dies iamque adauctis corporibus natura accipit nerui, quæ partes animalium continet. In aliis neruo, in aliis eo quod neruo proportionetur. Cutis etiam formæ eiusdem est, & vena, & membrana, & omne eiusmodi genus. Differunt hæc enim inter se maioris minorisque ratione, & omnino excessu deficiente.

A νῆς σῶμα, ἐν ᾧ σπέρμα ἀρχεται ὁ σπέρμα ὁ τῆς ψυχῆς ἀρχῆς, ὁ μὲν, χωριστὸν ἐν σῶματι, ὅσοις ἐμπεριλαμβάνεται ὁ ἕκαστος τοιοῦτος ὁ ὅστιν ὁ καθύπευθε νοῦς ὁ δὲ ἀρχαίσι, τῆς σπέρμα τῆς γυνῆς διαλύεται ἐπὶ πρῶτα, φύσιν ἔχον ὑγρὰ καὶ ὑδατώδη. ὁ δὲ σπέρμα δὲ ζῆται αἰετὸν αὐτὸ ἐξείναι, οὐδὲ μόνον σπέρμα ἐστὶ τῆς συστάσεως μορφῆς, ὡς ὁ σπέρμα δὲ τὸν ὁπὸν τὸν ὁ γὰρ σπέρματων. καὶ γὰρ σπέρμα μετεβάλλει, καὶ μόνον σπέρμα ἐστὶ τῆς σπέρματων ὁσίων. ὁ δὲ μὲν οὖν ψυχῆς πῶς ἔχει τὰ κινήματα καὶ ἐν γυνῆ, ὁ πῶς σπέρμα ἔχει, διώκεται. διωκόμεν μὲν γὰρ ἔχει ἐνεργεία δὲ σπέρμα ἔχει. τῆ δὲ σπέρματος ὄντος σπέρματων ὁ κινουμένου κινήσιν πῶς αὐτῶν, καὶ ἰσχυρῶς ὁ σῶμα ἀξιοῦται τε, καὶ μετὰ τὸν κινήσιν τῆς ἐξάτης ἔσθης, ὅταν ἔλθῃ, εἰς πῶς ὑπέσθην, σπέρματι καὶ κινήσιν ὁ περιήωμα τῆς θήλεος πῶς αὐτῶν κινήσιν, ἰσχυρῶς αὐτὸ τυγχάνει κινουμένου, καὶ κείνο. καὶ γὰρ ἐκείνο ὁ περιήωμα καὶ πῶς τὰ μέρη ἔχει διωκόμεν, ἐνεργεία δὲ ἔσθην. ὁ γὰρ τὰ σπέρμα ἔχει μέρη διωκόμεν, ἢ διαφέρει ὁ σπέρμα τῆς ἀρρένος. ὡς ὁ γὰρ καὶ ἐκ πεπρωμένων, ὅτε μὲν γὰρ πεπρωμένα, ὅτε δὲ ἔσθην καὶ ἐκ θήλεος ὅτε μὲν σπέρμα, ὅτε δὲ ἔσθην, ἀλλὰ ἀρρέν. ὁ γὰρ σπέρμα, ὡς ὁ σπέρμα ἀρρέν πεπρωμένων καὶ τὰ καθύπευθε, σπέρμα, ὁ καθύπευθε δὲ ἐν γὰρ σπέρμα μόνον, πῶς τῆς ψυχῆς ἀρχῆς. καὶ ἀπὸ τῆς ὅσοις ἰσχυρῶς ἔσθην τῶν ζώων, ἀμφοτέρων ἔχει τὰ μέρη ὁ συνιστάμενον ὄν, ἀλλὰ πῶς ἀρχῆς σπέρμα ἔχει. ὁ δὲ γὰρ ἐμψυχον. αὐτῶν γὰρ ὁ τῆς ἀρρένος ὅταν διαφέρει σπέρμα. ὅταν δὲ μετὰ τὴν σπέρμα τῆς ἀρχῆς ὁ περιήωμα τῆς θήλεος, κινήματα γὰρ. τοῖς δὲ ὑγρῶν μὲν, σπέρματων δὲ, θερμαντομένοις σπέρμαται, καθύπευθε ἐν τοῖς ἐφήμασι ψυχρῶν ὁ περιήωμα. πῶς τὰ σπέρμα τὰ σπέρμα ὁ γλίσχρον ὁ σπέρμα καὶ σπέρμα καὶ μείζονι γινουμένοις, ἢ τῆς νύκτι λαμβάνει φύσιν, ἢ σπέρμα τὰ μέρη τῶν ζώων ἐσθην.

E μὲν τοῖς, ὅσα νύκτι ἐσθην. ὁ δὲ τοῖς, ὁ αἰάλοισιν. τῆς δὲ αὐτῆς μορφῆς ἐστὶ καὶ δέρμα, ὁ φλέψ, καὶ ὑμῶν, καὶ πῶς ὁ τοιοῦτον γένος. ἀπὸ τῆς γὰρ τῶν ταῦ μάλλον καὶ ἥπιον, καὶ ὅλων ἐσθην ἰσχυρῶν καὶ ἐλλείπει.

ΚΕΦΑΛ. Δ΄.

CAPVT IV.

Οπὶ τῶν ζώων καὶ πλεῖν ἡμέσιν πολλαχῶς δια-
 φερόντων, διεξέταται ἐντεῦθεν περὶ ἐκεί-
 των ἰδίᾳ λέγειν, καὶ κοινῶν περὶ τῶν
 ζωοτόκων περὶ τῆς τῶν σπέρματος φύσεως
 τε καὶ κινήσεως· ἔπειτα καὶ ἀμυμνίων τῶν
 τε καὶ φύσιν, καὶ τῶν λακκῶν· περὶ τῶν γο-
 νομῶν ἐκ ζώων μὴ ὁμογμῶν.

*Quanam sint generationis causa, & quomodo
 admodum partes quaeque constituentur
 in animalibus.*

B

ΤΩΝ δὲ ζώων τὰ μὲν ἀτελεστέραν ἔχον-
 τα πλεῖν φύσιν, ὅταν ἡγηται κῆμα τέ-
 λειον, ζῶον δὲ μὴ πῶς τέλειον, ἡμεῖς ἐπε-
 τάμεθα διὰ τὴν αἰτίαν, εἰρήσασθαι περὶ τῶν τέλειον
 ἢ ἤδη τότε ὄντων, ὅταν δὲ μὲν, ἀρρενῆ ἢ, ὁ δὲ,
 ἡμεῖς τῶν κυνηγῶν, ἐν ὅσοις ὄντων αὐτῆ ἢ δια-
 φερῶν τῶν γομῶν, ἕνα γὰρ ἔτε ἡμεῖς ἡμεῖς,
 ἔτε ἀρρενῆ, ὅσα μὲν αὐτὰ γὰρ ἐκ θήλειος καὶ
 ἀρρενῆ, μὲν δὲ ἐκ ζώων μισθῶν. καὶ πε-
 ρὶ μὲν τῆς τούτων ἡμεῖς ὑπερὶ ἐρῶν. **C**
 διὰ ζωοτοκῶντα ἐν αὐτοῖς τὰ τέλεια τῶν ζώων
 μέγιστον ἄρα ἡμεῖς ζῶον, ἔπειτα ἐκ-
 πέμψη, ἔχον συμφυῆς αὐτῶν ὁ γομῶν
 ζῶον. ὅσα δὲ ἡμεῖς μὲν ζωοτοκῶν, ἐν αὐτοῖς
 δὲ ζωοτοκῶντα ἔπειτα, ὅταν ἡμεῖς τῶν τέ-
 λειον, τούτων ἐνίων μὲν ἀπολύεται ὁ ὄντων, ὡς
 περὶ τῶν ἡμεῖς ζωοτοκῶντων, καὶ ὁ ζῶον ἐκ
 αὐτοῦ γὰρ ἐν τῶν θήλει· ἐνίων δὲ, ὅταν κατὰ μα-
 λωθῆναι ἐν τῶν ὄντων ἔπειτα, τελεθῶντα ἀπὸ τῆς
 ὑπερῆς. καὶ διατῶν ὅσα ἀπολύεται ὁ ὄντων ἀπὸ
 τῶν ὑπερῆς. τῶν πλεῖν δὲ ἔπειτα τῶν διαφωρῶν οἰσε-
 λαχῶδης ἡμεῖς, περὶ ὧν ὑπερὶ καὶ αὐτὰ
 λεκτέον. νῦν δὲ ἀπὸ τῶν κοινῶν διεκτέον
 κοινῶν. ἐστὶ δὲ τὰ τέλεια ζῶα, κοινῶν. **E**
 αὐτὰ δὲ, τὰ ζωοτοκῶντα καὶ τούτων αὐτῶν
 πῶς κοινῶν. ἢ μὲν οὖν ἀποκρίσις γὰρ πᾶσι
 σπέρματος, ὡς περὶ ἀπὸ τῶν περὶ τῶν
 φέρεται γὰρ ἐκαστοῖς τὸν οἰκῶν τὸ πῶν, ὅσα
 ἀποβίαζομῶν τῶν πῶν, ἔπειτα ἀπὸ τῆς
 αὐτῆς αἰτίας ἀπὸ τῶν ζῶων, ὡς περὶ τῶν
 ἔχειν τὰ ἀπὸ τῶν φάσκοντες, ὡς περὶ τῶν
 πῶν τε πῶν πῶν * βίαζομῶν, ὡς περὶ τῶν
 γομῶν ἀπὸ τῶν πῶν πῶν, μὲν * βίαζο-
 μῶν τῶν πῶν περὶ τῶν πῶν ἢ ἡμεῖς
 ἔπειτα, ὅτι τῶν ὄντων αὐτῶν ἢ ἡμεῖς
 πῶν πῶν πῶν πῶν. τῶν δὲ ἢ κῆμα καὶ
 πῶν πῶν ὅσα δὲ κῆμα. διατῶν γὰρ τῶν πῶν
 καὶ τῶν, ἢ ἡμεῖς ἐν γὰρ. ἐπεὶ καὶ ἀπὸ τῶν
 τῆς βίας ἐκκρίνεται τὰ περὶ τῶν, καὶ κα-

Animalia verò, quorum natura
 imperfectior est, conceptum,
 cum perfectus iam est, sed nondum
 animal perfectum, foras mittunt. Quod
 quas ob causas ita fiat, antè dixi-
 mus. Perfectum autem est animal,
 cum conceptus iam aut mas, aut fo-
 mina est, scilicet in quibus sexus hæc dif-
 ferentia habetur. Sunt enim quæ nec
 marem neque foeminam generent, vide-
 licet quæ & ipsa non ex foemina marè-
 que, & coitu animalium, procrean-
 tur. Sed de eorum generatione postea
 dicemus. Quæ autem animal intra se
 generant, scilicet nature perfectæ ani-
 malia, quousque animal pariant, fo-
 rasque emittant, gerunt intra se inne-
 xum, quod gignitur. At verò quæ
 foras animal pariunt, cum intra se
 prius ouum genuerint, eorum nonnul-
 lis ouum iam perfectum absoluitur, ut
 eorum quæ foras pariunt ouum. At-
 que ita animal ex ouo intra foeminam
 nascitur. Aliis cum alimentum in ouo
 contentum absumptum iam est, reple-
 tur ab utero, & perficitur: atque ob
 eam rem ouum utero non abiungitur.
 Hæc cartilagineorum piscium differ-
 entia est, de quibus post seorsum per
 se differemus. Nunc à primis inci-
 piendum est. Prima autem sunt, quæ
 perfecta. Eiusmodi autem sunt, quæ
 animal generant, eorumque primum
 homo est. Decessio igitur feminis
 omnium non aliter quàm cæterorum
 excrementorum fieri solet. Fertur e-
 nim unumquodque suum in locum,
 non vim spiritu inferente, non alia e-
 iusmodi causa cogente, ut quidam à
 testibus trahi modo cucurbitarum me-
 dicinalium per vim spiritus opinan-
 tur, quasi fieri possit, ut nisi vis in-
 feratur, aliud tendat excrementum ali-
 menti, aut humidi, aut sicci, quo-
 niam retento spiritu ita uniuerso excer-
 natur. At id commune omnium est,
 quæ mouere volumus: vires enim re-
 tento spiritu augentur. Nam & sine
 ea vi excrementa per somnum exeunt,

γρ. βίαζομί-
 νω
 κ. βίαζομί-
 νω

si meatus laxi plenique excrementi sunt. Simile ab iis ducitur, ut si quis plantarum semina dixerit quotannis à spiritu secerni eò vbi fructum afferre solent. Sed enim causa eius rei, ut diximus, est, quòd excrementis partes capaces descriptæ à natura habentur omnibus, cum inutilibus illis sicco & humido, cum sanguini, quæ venæ vocantur. Fœminæ itaque, venis duabus, maiore atque aorta, fissis supernè, venarum multitudo tenuium in vterum desinit, quibus alimento expletis, naturaque præ sua frigiditate facultatis concoquendi indiga, transfunditur in vterum, propter venarum tenuitatem, cum præ sua angustia nequeant exuperantiam continere. Itaque affectus hic veluti mariscæ, aut alia profusio sanguinis euenit. Cæterùm menstrua nullo circuitu certo describuntur. Tendunt tamen moueri decrefcente mense, idque ratione recta. Sunt enim corpora animalium frigidiora, cum euenit ut continens aër talis efficiatur. Mensium autem eoitus frigidi sunt propter Lunæ defectum. Itaque fit ut fines mensium, quàm media, sint frigidiores. Igitur postquam excrementum mutatum in sanguinem est, menstrua moueri tendunt, eo quem modò dixi, circuitu. At si concoctum non est, paulatim aliquid subinde secernitur. Quamobrem quæ alba vocantur, paruis adhuc & puellis proueniunt. Seruat corpora integra vterque excrementorum hic secessus, cum modicè fit, utpote cum ab excrementis vindicentur, quæ causæ corporibus sunt ut ægrotent. Sed si vel non fit, vel immodicè fit, damnum euenit. Aut enim morbi oriuntur, aut corpus emarcescit, & extenuatur. Quamobrem & ea alba, cum frequenter mouentur, & superant, incrementum auferunt puellarum. Fit igitur necessariò excrementum hoc ob eas quas diximus, causas. Cum enim natura concoquere nequeat, excrementum fiat necesse est, non solùm alimenti inutilis, sed etiam in venis, & per tenuissimas venas exundando superet. Sed melioris notæ finisque gratia natura eo abutitur in hunc locum, scilicet generationis causa, ut quale erât futurum, tale alterum oriatur. Iam enim tale potentia est, quale est corpus cuius secretio est. Fœminis igitur omnibus excrementum fiat, necesse est. Sed sanguineis amplius, earumque homini plurimum, verùm cæteris quoque aliquid colligi in vuluarium locū necesse est.

A Ήυδδισιν, αὐ δὲ σπὶ τε καὶ πλήρης πειπλωμάτων οἱ τόποι τυχουσιν ὄντες. ὁμοίον ὅ καὶ εἴ τις φαίη τοῖς φυτῶσι ὑπὸ τῆς πνύματος ἐκείσε τε τὰ σπέρματα ἀποκρίνεσθαι πρὸς τοῖς τοποῖς, πρὸς οὓς εἴωθε φέρειν τὸν καρπὸν. ἀλλὰ τούτω μὲν ἀπίον, ὡς πρὸ εἰρησθαι, τὸ πᾶσιν εἶη μίερα δεκτικὰ τοῖς πειπλωμασι, τοῖς τε ἀχρηστοῖς, οἷ τῆ τε ξηροῦ ἔ τῆ ὑγρᾶ, ἔ τὰς αἵματι τὰς καλουμένης φλέβας. τοῖς μὲν οὖν θήλεσι πρὸ τῆ ὑπεραν τοπον, χαζομύρων αἰώθεν τῶ δύο φλεβῶν τῶ τε με-
B γάλῃς ἔ τῶ ἀορτῆς, πολλαὶ καὶ λεπταὶ φλέβες τελευτῶσιν εἰς τὰς ὑτέρας. ὧν ὑπερπληθυσμῶν ἐκ τῆ Ἐσφῆς ἔ τῶ φύσεως, εἴθε ψυχρότητα πέπην ἢ διωαμύνης, ἐκκρίνεται εἴθε λεπτότητα τῶ φλεβῶν εἰς τὰς ὑτέρας, ἢ διωαμύρων εἴθε τῶ φενοχρείας δέχεται τῶ ὑπερβολῶν τῶ πλήθους. ἔ τῶ τὸ πάθος οἷ αἰμορροῖς. ἀκρίβως μὲν οὖν λέγει οὐδὲς ἢ τέτακται τῆς γυναιξί. βάλεται ὅ φθινόντων γίνεσθαι τῶ μύων. διλόγως. ψυχρότητα γὰρ τὰ σώματα τῶ ζώων, ὅταν τὸ πρὸ εἶχον συμβαίνῃ γίνεσθαι τοιοῦτον αἰ δὲ τῶ μύων σύνοδοι ψυχραὶ, εἴθε τῶ τῶ σελῶνης ἀπόληψιν. διό-
C πρ ἔ χαμνείους συμβαίνῃ τῶ σπινόθους εἶη τῶ μύων μάλλον, ἢ τῶ μέσοτητες. μετὰ βέλῃ-
κότης μὲν οὖν τῶ πειπλωματος εἰς αἷμα, βού-
λεται γίνεσθαι τὰ κατὰ μύωια, καὶ τῶ εἰρημέ-
νῶ πρὸ εἶχον. μὴ πεπεμμένῃ, καὶ μικρὸν αἰεί-
λι ἀποκρίνεσθαι. διὸ τὰ λυκα, μικροῖς ἐπὶ καὶ παι-
δοῖς οὖν τῶ τοῖς θήλεσι. μετὰ ζουσαι μὲν οὖν ἀμφοτέρων αἰσθαι αἰ ἀποκρίσεως τῶ πειπλωμῶν, τὰ σώματα σώζουσι, αἰ τε γνομύνης κατὰ ρ-
D σεως τῶ πειπλωμῶν, αἰ τῶ νοσῶν αἰτία τοῖς σώμα-
σι. μὴ γνομύρων δὲ, ἢ πλεόντων γνομύων, βλάβη. ποιεῖ γὰρ ἢ νόσοις, ἢ θωμῶν κατὰ κρίσεως. διὸ ἔ τῶ λυκα σπινεχῶς γνομύμα ἔ πλεονάζοντα, τῶ αἰξοῖν ἀφαιρέται τῶ παιδῶν. εἴθε αἰα-
κῆς μὲν οὖν ἢ πειπλωσις αὐτῆ τῶ τοῖς θήλεσι, εἴθε τῶ εἰρημύνης αἰτίας. μὴ διωαμύνης τε γὰρ πέπην τῶ φύσεως, ἀνάγκη πειπλωμα γίνεσθαι,
E μὴ μόνον τῆς ἀχρηστοῦ Ἐσφῆς, ἀλλὰ ἔ ἐν ταῖς φλεβῶν ὑπερβολῶν τε πληθύνοντα καὶ τῶ λε-
πτοτάτας φλέβας. ἐνεκα δὲ τῶ βελπίονος καὶ τῶ τέλους ἢ φύσεως κατὰ χρησθαι πρὸς τὸν τόπον τῶ-
πον, τῆς ἡμέσεως χραίν, ὅπως οἷ εἴδημε, τοιοῦτο ἡμῶν ἐπεσον. ἢ δὴ γὰρ ὑπερβολῶν διωαμεί γὰρ ὄν τοιοῦτον, οἷς πρὸ βῆσι σώματος ἀποκρίσεως. τοῖς μὲν οὖν θήλεσι ἀπασιν αἰατῶν γίνεσθαι πειπλω-
μα, τοῖς μὲν αἰμαλιχοῖς πλεόν, καὶ τούτων τοῖς αἰ-
δεσθῶσις πλεόν. ἀνάγκη ὅ καὶ τοῖς θήλοισι ἀφαι-
ζεσθαι ἵνα σύρασιν εἰς τῶ ὑτέριον τόπον. τὸ δ'

αἵτων, ὅτι τοῖς ἡ ἀμαθηκοῖς πληθόν, καὶ τούτων ὅτι
 πληθόν τοῖς ἀνθρώποις, πλεοντερον δὲ ἐξέμειν.
 ἀλλὰ ἴσθι ἐν μὲν τοῖς θήλεσι πᾶσιν ὑπερέχει πε-
 εἰπώμα ἰσοδύναμον, ἐν δὲ τοῖς ἀρρέσι μὴ πᾶσιν;
 ἕνια γὰρ ἔχει πλεοντερον γυναικῶν, ἀλλ' ὡς ἄρ' ἐν τῷ πλεον-
 ρημύρα τῆ ἐν τῇ γυναικὶ κινήσει δημιουργαῖ ὁ σπι-
 σάμνον ἐκ τῆ ἐν τοῖς θήλεσιν ὕλης, ἔτω τὰ ἰσο-
 αῦτα ἐν τῇ ἐν ἀνδρῶν κινήσει ἐν τῷ μέρει τούτῳ
 ὅθεν ἀποκρίνεται ὁ σπέρμα, τούτῳ ποιεῖ καὶ σπι-
 σισι. τῆτο δὲ ἔστιν ὁ τόπος ὁ αἰεὶ ὁ ὑπόζωμα
 τοῖς ἐχοῖσιν. ἀρχὴ γὰρ τῆ φύσεως ἐκ καρδία, καὶ
 ὁ ἀνάλογον καὶ ὁ κέτω, πλεοντερον δὲ τούτου
 γὰρ ἐν αἵτων μὲν δὴ τῶν τοῖς μὲν ἀρρέσι μὴ πᾶσιν
 ἔστι πλεῖπώμα γυναικῶν, τοῖς δὲ θήλεσι πᾶσιν,
 ὅτι ὁ ζῶον σώμα ἐμφυχόν ἔστιν. αἰεὶ δὲ ὑπερέχει τὸ
 μὲν θῆλυ, τὸ ἕλλω. τὸ δὲ ἀρρέν, τὸ δημιουργοῦ.
 τούτῳ γὰρ αἵτων φαμὲν ἔχει τὸ δυνάμιν ἐκεί-
 τερον καὶ τὸ ἔστι τὸ μὲν θῆλυ, τὸ δὲ ἀρρέν τῆτο.
 ὡς τε τὸ μὲν θῆλυ ἀνάλογον ὑπερέχει τὸ σώμα καὶ
 ὅλκον, τὸ δὲ ἀρρέν, ἐκ ἀνάλογον. ἔτε γὰρ τὰ ὄρ-
 γανα ἀνάλογον ἐν ὑπερέχει ἐν τοῖς γυναικῶν, ἔτε
 τὸ ποιοῦν. ἔστι δὲ τὸ μὲν σώμα ἐκ τῶ θήλεος, ἢ δὲ
 ψυχὴ ἐκ τῶ ἀρρένος. ἢ γὰρ ψυχὴ, ἔστια σώματος
 ἑνός ἔστι καὶ ἴσθι τῆτο ὅσα τὸ μὴ ὁμογενῶν μίγνυ-
 ται θῆλυ καὶ ἀρρέν, (μίγνυται δὲ ὧν ἴσοι οἱ χροῖνοι
 εἰσὶ καὶ ἀκινήσει, καὶ τὰ μετέθῃ τῆ σώμα μὴ
 πολὺ διεσέκη,) τὸ μὲν πλεοντερον καὶ τὸ ὁμοιότητα
 γίνεσθαι κοινὸν ἀμφοτέρων ὅτι τὰ γυναικῶν ἐξ
 ἀλώπεκος καὶ κυνός, καὶ πρῶδικος καὶ ἀλεκτρούονος.
 πλεοντερον δὲ τῶ χροῖνα, καὶ ἔξ ἑτέρων ἑτέρα γυναι-
 κῶν, τέλος ἀποβαίνει καὶ τὸ θῆλυ τὸ μέρει,
 ὡς ἄρ' ἐν τῷ σπέρματι τὰ ξεικῆ καὶ τὸ γῶρον. αἴτη
 γὰρ ἐκ τῶ ἕλλω ὑπερέχει, καὶ τῷ σπέρματι τὸ σώ-
 μα ἔστι. καὶ ἴσθι τῆτο τοῖς θήλεσι τὸ μέρει τὸ δεκ-
 τικόν, ἢ πλεοντερον ἔστι, ἀλλ' ἔχοισι ἴσθι αἵ ὑπέ-
 ρχει. τοῖς δὲ ἀρρέσι πλεοντερον, τοῖς σπέρμα πλεοντερον
 αἵμασι δὲ ἴσθι. τῆ δὲ πλεῖπώμα ἔχει αἵμα
 ἐν τε τοῖς οἰκείοις τὸ ποιεῖ ἔστι, ἐκ γίνεσθαι πε-
 εἰπώμα. πλεοντερον δὲ ὁσόν, ἀλλ' ἢ βία πολ-
 λῆ, καὶ τῶ φύσιν. δι' ἡ μὲν οἷον αἴτια ἀπο-
 κρίνεται τὰ πλεῖπώματα τὰ γυναικῶν τοῖς ζῶοις,
 εἴρηκα. ὅταν δ' ἔλθῃ τὸ σπέρμα ἀπὸ τῶ ἀρρένος
 τὸ σπέρμα πλεοντερον, σπιρῆσι τὸ κενάριον
 τῶ πλεῖπώματος. τὸ γὰρ πληθόν ἀρχῆσιν καὶ
 ἐν τοῖς κενάριον ἔστι ὑπερέχει. ὡς ἄρ' ἐν τῶ ἔ-
 ἀρρένος γυναικῶν τὸ ὑπερέχει, καὶ τὸ εἰσάπαξ πλεον-
 τερος. ἐκ τῶ πλεοντερον τὸ ὑπερέχει ἀγνοῦν μάλλον
 τοῖς πλεῖπώμοις. ἐλάττω γὰρ ἔχει θερμότητα ψυχι-
 κῶν, ἴσθι τὸ ἀπέψια. τὸ δὲ πεπεμμένον πάχος
 ἔχει καὶ σπέρματι μάλλον. ὅσας δὲ μὴ γίνεται

A Causam quamobrem sanguineis amplius, earumque homini plurimum, ante exposui. Sed cur in fœminis omnibus excrementum hoc inest, in maribus non omnibus inest? Quædam enim non emittunt genituram, sed ut quæ emittunt, motu suæ genituræ careant, quod instituitur ex materia contenta in fœmina: sic ea motu suo interno in ea parte contento, vnde semen secernitur, idem faciunt, & constituunt. Pars ea locus septi transversi est in omnibus id habentibus. Principium enim naturæ cor proportionalè est. Causa, inquam, cur omnibus maribus non sit excrementum genitale, cum omnibus fœminis sit, quod animal corpus est animatum, ad quod instituendum fœmina semper materiam præbet, mas vim creandi. Hanc eorum utriusque facultatem tribuimus: idque est, quo alterum mas, altera fœmina sit. Itaque corpus & magnitudinem præberi à fœmina necesse est: à mare nihil tale necessariò desideratur. Nec enim instrumenta in iis quæ efficiuntur, inesse: neque ipsum efficiens necesse est. Corpus igitur ex fœmina est, anima ex mare. Substantia enim corporis alicuius anima est. Et ideo quæ non vnigena coeunt, (quod ea faciunt, quorum tempus par, & vteri gestatio proxima, & corporis magnitudo non multò discrepans,) hæc primos partus similes sibi edunt communi generis utriusque specie: quales ex vulpe, & cane generantur, aut ex perdice, & gallinæ, sed tempore procedente diuersi ex diuersis prouenientes, demum forma fœminæ instituti euadunt, quomodo femina peregrina ad postremum pro terræ natura redduntur. Hæc enim materiam corpusque seminibus præstat. Quamobrem pars fœminarum ea, quæ semen recipit, non meatus traiectionis quædam est, sed vterus amplior. Mares, qui semen emittunt, meatus ad id emittendum habent exangues. Excrementum autem quoduis simul & suo in loco est, & excrementum efficitur: nec prius vllum, nisi vis magna cogit, & contra naturam diuertitur. Sed quam ob causam excrementa animalium genitalia secernuntur, declaratum iam est. Cum autem semen de mare accessit in fœminæ vterum, partem purissimam excrementi constituit. Plurimum enim in menstruis quoque humoris inutilis continetur, ut in maris genitura, quod humidissimum est, tum eadem emissionem, tum in diuersis. Prior enim emissio minus fœcunda quàm posterior, est: minus enim caloris animalis continet, propter cruditatem. At verò quod concoctum est, crassum & corpulentius est. Quibus autem

vel mulieribus vel cæterorum animalium
 fœminis nihil foras emittitur, quoniam
 non multum excrementi inutilis continetur,
 iis tantumdem, quod colligitur, in
 utero est, quantum iis quæ foras emittit,
 remanet, quod maris facultas constituit,
 aut in semine decedente contenta, aut
 marem subeunte particula fœminæ; quæ
 proportione respondeat vulvis: ut in
 quibusdam insectis fieri cernitur. Humo-
 rem autem, qui à fœminis cum voluptate
 emittitur, nihil ad conceptum conferre
 dictum est antè. Sed potissimum inde
 videri potest, quòd ut maribus, sic &
 fœminis accidat noctu per quietem,
 quod pollutionem appellant. Verùm
 hoc nullum indicium est. Nam & adole-
 scentibus idem euenit, qui etsi emissu-
 riali quando sunt, tamen nondum emit-
 tunt, & iis qui vel emittunt, vel emissu-
 ri sunt, infœcundum. Res ita se habet,
 ut sine maris emissione concipi impossibi-
 le sit, atque etiam sine menstruorum ex-
 cremento, quod aut redundans effluit
 foras, aut intus satis sit. At sine ea vo-
 luptate quæ fœminis per coitum euenire
 solet, concipitur, si locus turget, & vul-
 ua descendit propius. Verumtamen ma-
 gna ex parte sic accidit, ut cum profusio-
 ne fœminæ agatur, quoniam os vteri se
 comprimat, cum profunditur. In qua
 quidem profusione voluptas & mari
 & fœminæ contingere solet. Semen
 etiam maris melius ita dirigitur, & iu-
 uatur. Profusio autem non intus fit, ut
 quidam volunt. Os enim vteri angus-
 tum est: sed antè, quòd fœmina mittit
 vaporem illum nonnullarum recremen-
 tum: eòdem enim mas etiam mittit,
 quod fuderit: & aut ibidem manet semen
 emissum, aut intro ab utero trahitur, si ca-
 lidus est, & modicè temperatus. Cuius
 rei indicium quòd locus, qui modò ma-
 debat, resiccatus mox sentiat. Ani-
 malibus etiam, quorum præcordiis vulua
 iungitur, ut auibus & piscibus, qui animal
 pariunt, semen illuc trahatur, sed profu-
 sum deueniat ipsum, impossibile est.
 Trahit genituram hic locus suo calore.
 Menstruorum etiam decessio & conflu-
 uium fomitem in ea parte caloris parat.
 Itaque ut vasa non illita, calido diluta
 humore aquam in se trahunt ore inuer-
 so, ita attrahitur. Nec audiendi sunt
 qui partibus accommodatis ad coitum
 officialibus id fieri opinantur: nullo enim
 pacto sic fieri potest. Contrà etiam e-
 uenit iis qui semen à muliere quoque
 emitti aiunt. Accidit enim ut post-
 quam foras emiserunt, retrahant intro.

A θύραζε παρθέσις τις, ἢ τῆν γυναικῶν, ἢ τῆν ἀ-
 λων ζώων, ἀλλὰ τὸ μὴ εἰσπύρειν ἀχρεῖαν πο-
 λὺ πλείωμα ἐν τῇ ἀποκρίσῃ τῆν τριάντη, ἡ-
 σούτων ἐστὶ τὸ ἐκ κείνου, ὅσον ὑπερλίπο μόνον
 πῖς θύραζε παρθέσις ζώοις, ὅσοι στείλονται ἐν
 τῇ ἀρρένοσ διώαμις ἐν τῇ ἀπέρματι τῇ ἀ-
 ποκρινομένῃ ἢ εἰς τὸ ἀρρέν ἐλθόντις τῇ αἰάλο-
 γον μασίου τῆσ ὑτέρας, ὡσπερ ἐν τῇσ τῆν εἰσπύ-
 ρον φαίνεται συμβαῖνον. ὅτι δὴ τῆν ἀρρένην ὑτέ-
 ρησ μὲν τῆν ἡδονῆσ τοῖσ θήλεσιν, ὡσπερ ἐν τῇσ συμβαῖνε-
 B ται εἰς τὸ κύημα, εἰρησται παρθερον. μάλιστὰ δὲ
 αἰ δόξεν, ὅτι κατὰ τῆσ τοῖσ ἀρρέσις γίνεταί τε
 τῆσ γυναικῶν νύκτωρ, ὃ καλοῦσιν ἐξ ἀνθρώπων.
 ἀλλὰ τῆσ σημείον ὡσπερ τῆσ γυναικῶν τῆσ
 ἀρρένων, τοῖσ μὲν ἡσπύρῃσ, μὴ τῆν ὃ παρθέσις
 τοῖσ, ἢ * τοῖσ ἐπιπαρθέσις ἀρρένοσ. αἰά μὲν Qu. πῖς εἶν
 οἶον τῆσ ἀρρένοσ παρθέσις τῆσ στείλοισι ἀδύ-
 ρα τῆσ συλλαβῆσ, καὶ αἰά τῆσ γυναικῶν παρθε-
 τῶσις, ἢ θύραζε παρθεροσ, ἢ εἰς τὸσ ἰκα-
 νῆσ ὑτέρας. ὃ συμβαῖνοσ μὲν τοῖσ εἰσπύρῃσ γί-
 νεαῖσ τοῖσ θήλεσιν ἡδονῆσ παρθερον τῆσ ὁμιλίῃσ τῆσ
 C τριάντησ συλλαβῆσ, αἰ τῆσ ὃ τὸποσ ὀρ-
 γῶν, καὶ κατὰ βεβηκῆσ αἰ ὑτέρας ἐλγῆσ. ἀλλὰ ὡσ
 ἐπιπαρθερον πολὺ συμβαῖν ἐκείνοσ, ἀλλὰ μὴ συμ-
 μιμύεται τὸ σῶμα, γινόμενοσ τῆσ ἀκρίστωσ, μὲν
 ἢ εἰσπύρῃσ γίνεταί τε τοῖσ ἀρρέσιν ἡδονῆσ καὶ τῆσ γυ-
 ναικῶν. οὔτω δὲ ἔχοντοσ, ὡσπερ τῆσ μασίου καὶ τῆσ
 τῆσ ἀρρένοσ ἀπέρματι. ἢ δὲ ἀφῆσισ ὡσ εἰς τὸσ γί-
 νεταί κατὰ τῆσ οἶονταί τινεσ. φερόν τῆσ σῶμα τῆσ
 ὑτέραν, ἀλλὰ εἰς τὸ παρθερον, ὃ παρθερον τῆσ
 παρθέσις τῆσ εἰσπύρῃσ αἰά τῆσ γινόμενοσ ἰκαμάδα ἐν-
 D ται καὶ τὸ ἀρρέν παρθέσις, εἰσπύρῃσ ἐκείνοσ. ὅτε
 μὲν οἶον μὲν τῆσ ἐχοντα τὸν ὄσπον: ὅτε δὲ, εἰ-
 σωσπῆσ, αἰ τῆσ συμμέτροσ ἔχουσα καὶ θερμῆσ
 δὲ τῆσ καθαροσ ἢ ὑτέρας. σημείον δὲ, καὶ γὰρ τῆσ
 παρθερον ὑτέρας παρθεροσ, ἀφαιρῆσται ἐπῆσ.
 ἐπὶ δὲ ὅσα τῆσ ζώων παρθερον τῆσ ὑπερλίποσ πῖς
 τῆσ ὑτέρας, κατὰ τῆσ ὄρνιθσ καὶ τῆσ ἰχθύων οἰ ζώο-
 τοχρῶτεσ, ἀδύατον ἐκείνοσ μὴ παρθερον τῆσ ἀπέρ-
 E μα, ἀλλὰ ἀφῆσ ἐλθεῖν. ἔλκει ὃ τῆσ γυναικῶν ὃ τὸ-
 ποσ, δὲ τῆσ θερμότητα τῆσ ὑπερλίποσ καὶ ἢ τῆσ
 κατὰ μῆσιν ὃ ἐκκρίστωσ καὶ σπύρῃσισ, ἐμπύ-
 ρησ θερμότητα εἰσπύρῃσ μασίου τῆσ. ὡσπερ κατὰ
 τῆσ ἀκρίνιτα τῆσ ἀλγῆσ, ὅτῳ θερμῶσ δὲ κλυ-
 αῖσ, παρθερον τῆσ ὑδαρ εἰσπύρῃσ, κατὰ τῆσ σπύρῃσ
 σῶματοσ καὶ τῆσ μὲν τῆσ ὄσπον ὃ παρθερον ὡσ δὲ τινεσ
 λέγουσ, τῆσ ὄργασμοσ παρθερον τῆσ στείλοισι μῆ-
 εἰοσ ὃ γὰρ κατὰ ὡσπερ τῆσ ὄσπον. αἰά παλιν δὲ οὐ
 συμβαῖν τῆσ λέγουσ παρθερον τῆσ γυναικῶν
 ἀπέρμα. [ἀποπον γὰρ τῆσ ἀκολουθεῖ.] παρθέσις μὲν γὰρ ἔξω, συμβαῖν τῆσ ὑτέρας παλιν εἰσπύρῃσ

ἀπὸ τῆς εἰσόδου μὲν ἴσως τῆς γυναικὸς τῆς ἀρρένης. τὸ δὲ
 ἕσπερον γίνεσθαι, ὡς εἴρηται ἢ δὲ φύσις ὁδοῦ ποιῆ
 ὡς εἴρηται. ὅταν δὲ συστῆ ἢ ἐν ταῖς ὑπερθεῖς ἢ ἐν
 λείας ἀποκρίσεις ὑπὸ τῆς ἀρρένης γυναικός, ὡς εἴρη
 σπληνίσια ποιούσης, ὡς εἴρηται ὅτι τῆς τῆς γάλακτος
 πνεύματι (ὅτι γὰρ ἡ πνεύμα γάλα ἔστι ζώικόν θερ
 μότητα ἔχον, ἢ τὸ ὁμοίον εἰς εἶ ἀγὰ καὶ σιωπῆσι
 ἔν τῇ γυναικὶ ὡς τῆς κατὰ μιλύων φύσιν τῆς πε
 ποιητέν, ἢ γὰρ αὐτῆς φύσις γάλακτος ἔστι κατὰ
 μιλύων) σιωπῆσι δὲ τῆς ἑσπεράδου, ἐκκεί
 νεται τὸ ὑγρὸν, ἔπειτα εἰσπνται κύκλω ἐκρηγνομέ
 νων τῆς γυναικὸς οἱ ὑμῆες, καὶ εἰς αἰσθητικὴν καὶ ἐνεκ
 λινος, καὶ γὰρ θερμασι μιλύων, ἀγαθὸν καὶ ἐκρηγνέσθαι
 παρὰ ἑσπερά, ἔπειτα ψυχροτέρων, ἔπειτα δὲ καὶ ὑγρὸν τὸ
 ζῶον εἶναι, ἀλλὰ κεραισμένον, κατὰ τὸν ἑσπερά
 τῶν τὰ μιλύ, ὑμῆες τὰ δὲ, χροία, εἰς φέροντα
 τὰ μιλύον καὶ ἡπτόν. ὁμοίως δὲ εἰσπνται χροία ἐν
 τε τοῖς ὡσπτοκοῖς ταῦτα, ἔπειτα τοῖς ζώοκοῖς. ὅταν ἢ
 συστῆ τὸ κύημα, ἢ δὲ κατὰ πλῆσιον ποιῆ τοῖς ἀφ
 ρομένοισι ἢ μιλύ γὰρ εἰς τῆς ἔπειτα τοῖς ἀφρμασιν εἰ
 ἑαυτοῖς ἔστιν ἢ ὡσπτη. ὅταν δὲ αὐτῆς ἀποκρίσθαι
 εἰσοῦσα διδάμει, ὡς εἴρηται, ἀπὸ ταύτης ἀφί
 ραι ὁ, τε βλαστός, ἔπειτα ἡρίζα. αὐτῆ δὲ ἔστιν, ἢ πλε
 ἑσπερά λαμβάνει. δὲ τῆς γὰρ αὐξήσεως τὸ φυτόν.
 ἔπειτα καὶ εἰς τὰ κύματα εἰς ποῖνα ἀπὸ τῶν εἰσο
 πνται τῆς μιλύων διδάμει, ἢ εἰς τῆς ὡσπτη ὡσπτη μιλύ
 λιστα εἰσοπνται. εἰς ἀποκρίσθαι ὡς εἴρηται ἢ
 καρδία εἰσπερά, καὶ τῆς ἕσπερον ὅτι τῆς ἀγαθ
 σίας δὲ τῆς (συμβάσει γὰρ ἕσπερος) ἀλλὰ καὶ ὅτι
 ἔσπερον αὐτῶν γὰρ ἀπὸ ἀμφοῖν ἀποκρίσθαι, δὲ αὐ
 τὸ αὐτὸ εἰσπερά τὸ γυναικόν, κατὰ τῆς ἀποκρί
 σθαι τέκνον ἀπὸ πατρὸς ὡς εἴρηται ὡς εἴρηται ἔχειν,
 ἀφ' ἧς καὶ ὑπερθεῖς ἢ ἀποκρίσθαι τῆς τοῖς ζώοις τῆς
 σώματος, εἰ γὰρ ἔξωθεν ποτὲ ἔσπερος καὶ ὑπερθεῖς εἰσο
 μιλύ, ἢ μόνον εἰσοπνται ἀπὸ τῆς ὡσπτη, ἀλλ'
 ὅτι αἰσθητικὴ, ὅταν ἑσπερον χροία τῆς μιλύων
 ταῦτα ὑπὸ ἀρχῆς ὡσπτη, ὡς ἦς καὶ ἢ αὐξήσις
 ὑπὸ ἀρχῆς, ἔπειτα κινήσις τοῖς ἀπὸ τῆς μιλύων. εἰς
 ὡσπτη ὅσοι λέγεισιν, ὡς εἴρηται Δημοκρίτος, τὰ ἔξω
 ὡσπτη ἀποκρίσθαι τῆς ζώων, ὑπερθεῖς τὰ εἰσπτος,
 ὡς ὁρθῶς λέγεισιν, ὡς εἴρηται ἑσπερον ἢ λιλίνων
 ζώων. ταῦτα γὰρ ταῦτα, ὡς εἴρηται εἰς τῆς ὡσπτη
 τὰ δὲ ζῶα, εἰς ἀπὸ τῆς, καὶ εἰσπτος εἰς. εἰς ὡσπ
 τῶν ἢ καρδία φαίνεται διωρισμένη πᾶσι τοῖς εἰσπ
 μοῖς. εἰς τῆς γὰρ αὐτῆς καὶ τῆς ὁμοιομερῶν, ἔπειτα δὲ ὁ
 μοιομερῶν. ἢ δὲ γὰρ εἰς τῆς ταῦτα αἰσθητικὴ ἀποκ
 ρισθαι τῆς ζώου καὶ ἔσπερος, ὅταν δὲ τῆς εἰσοπτος.
 ὡς εἴρηται ἢ δὲ, αὐξήσεως. εἰς τῆς ἢ ζῶα ἢ εἰσπτη
 αἶμα, καὶ τὸ αἰσθητικόν. ταῦτων δὲ αἰσθητικὸν αἶμα
 animalis sanguis est, aut quod sanguini proportionetur, quorum vasa & coepracula vnz
 sunt.

A Siquidē quod emissum est, misceri debet
 cū maris genitura, quod ita fieri superua
 caneū est. At verò natura nullā rem super
 uacaneā facit. Cū autem excrementum
 foeminae in utero cōstitit à maris genitu
 ra, quæ simile facit, vt lactis coagulū: (co
 agulū enim, lac est cōtinens calorem vita
 lē, qui partes similes ducit eōdem, & vnit,
 atque constituit: Et genitura ita se habet
 ad menstruorum naturam: eadem enim
 natura lactis, & menstruorum est:) ita
 que coactis iam partibus corpulentus
 humor excernitur, obducunturque cig
 cum parte reficcescente terrenā mem
 branæ, tum necessariò tum etiā alicuius
 gratia. Nam & calescentis frigescentif
 ve rei extrema siccescere necesse est, &
 animal non in humido sed seorsum cōti
 neri oportet. Vocatur ea, quibus obuolu
 tus est foetus, partim membranæ, alia se
 cūda, quæ maiotis minorisve ratione dif
 ferūt. Hæc pari modo in omnibus tam o
 viparis quàm viuparis habetur. Sed enim
 cū conceptus institutus est, facit simile
 iis quæ seruantur. Principium enim primū
 femina quoque intra se continent: quod
 potentia primo contentum, vbi secretum
 mox est, germen mittit, & radicem, qua
 alimentum assumitur: incrementum enim
 desideratur. Sic in cōceptu quodā modo
 cum partes corporis omnes potētia insint,
 principium maximè promptum habetur.
 Quāobrem cor primum actu secernitur,
 quod non modò sensū ita fieri cōstat, ve
 rum etiā ratione. Cū enim quod gigni
 tur de ambobus abiunctū iam est, se ipsum
 gerere, gubernare, & dispensare debet
 perinde quasi filius à patre emācipatus, se
 orsūmq; collocatus. Itaque principū ha
 beri oportet, à quo etiam post ordo mem
 brorū describatur, & quæcumq; ad absol
 uendū animal pertinet, disponatur. Nam
 si extrinsecus aliquando aderit, & post in
 esse incipiet, non solūm dubitaueris, &
 quonā tēpore accedat, quæsieris, sed etiā
 cū pars quæuis distinguitur, id primum
 substare necesse est, ex quo & incrementū,
 & motus cæteris partibus cōtingat. Quā
 obrem qui ita, vt Democritus, aiunt, exte
 riora primū animalis discerni, tum inte
 riora quasi lapideū aut ligneū animal cō
 dāt, non rectè dicunt. Res enim talis nul
 lū principium habet. At animalia omnia
 habēt, atq; intra se cōtinēt. Quapropter
 cor primū distinctū in omnib. inspicitur a
 nimalib⁹, quæ sanguinē habent. Id enim
 principū est & similariū & dissimilariū
 partiū. Iam enim principium id accepisse
 animalis, cōstitutiq; foetus decet, cū ali
 mentū desiderat. Quod enim iam animal
 est, augetur. Alimentum autem vltimum
 sunt.

sunt. Quamobrem venarum quoque principium cor est. Pater hoc ex historiis & dissectionib. animalium. Sed cum potentia quidem animal sit, sed imperfectū, aliunde accipiat alimentum necesse est. Quamobrem vtero, & parente, vt terrâ planta, vtitur ad cibum hauriendum, donec perficiatur, & iam sit animal potentia gressile. Quocirca ex corde primum venas illas duas natura descripsit, de quibus venulæ dependent in vterum, ex quibus, qui vmbilicus vocatur, constat. Vmbilicus enim vena in aliis simplex, in aliis multiplex est: quam venam putamen cuticulare ambit, quod vmbilicus vocatur, quoniam venarum imbecillitas tutelam operimentumque desideret. Venæ autem quasi radices contingunt ad vterum, per quas alimentum haurit foetus. Eius enim rei gratia animal in vtero manet, non, vt Democritus ait, vt membra formentur secundum membra parentis. Apertum hoc in ouiparis est. Nam illa in ouis distinguntur separata à vulua parentis. Sed dubitaueris, cum primum cor orietur sanguine præditum, sanguis autem sit alimentum quod extrinsecus venit, vndenam primum alimentum subiecit? An id verum non dicitur, alimentum omne esse extrinsecus: sed protinus vt in plantarum seminibus inest aliquid tale primum, quod lacteum vocatur: sic in animalium materia excrementum constitutionis alimentum est. Incrementum igitur foetui per vmbilicum contingit eodem quo plantis modo per radices. Atque etiam animalibus ipsis, vbi absoluta iam sunt, ex eo quod continetur, alimentum idem accedit. De quibus potest suo loco dicendum est. Distinctio autem partium non, vt quidam opinantur, propterea fit, quia simile suapte natura ad simile fertur. Nam præter alias multas, quas ratio ista habet, difficultates, accidet, vt quæuis pars similis seorsum creetur: verbi gratia, ossa per se, & nerui, & carnes, si quis eam causam approbet. Sed quoniam excrementum foeminae potentia tale est, quale natura animal est, partesque potentia insunt, actu nulla inest, ideo pars quæque existit. Quoniam etiam agens & patiens, cum se inuicem tetigerunt, quendam in modum alterum agens, alterum patiens est, modum hunc ita intelligi volo vt conditionibus, sic, vbi, quando, describatur. Iam enim continuo alterum agit, alterum patitur. Materiam igitur foemina præbet, principium motionis mas. Et quemadmodum quæ ab arte efficiuntur, per instrumenta efficiuntur, sed veriùs dixerim per motum eorum, qui artis operatio est:

A **Β** **Γ** **Δ** **Ε** **Ζ** **Η** **Θ** **Ι** **Κ** **Λ** **Μ** **Ν** **Ξ** **Ο** **Π** **Ρ** **Σ** **Τ** **Υ** **Φ** **Χ** **Ψ** **Ω**

Βες. δὲ ἡ καρδία καὶ τὸ ὑτέρων ἀρχή. δὴ λαν ἢ τὸ ἐκ τῆ ἰσοειῶν ἐ τῆ αἰατομῆ. ἐπεὶ ἢ διωάμει μὲν ἡδὴ ζῶον, ἀτελές ἢ, ἀπόθεν αἰατῶν λαμβάνει τὸ ἔσθω. δὲ χρεῖται τῆ ὑτέροι καὶ τῆ ἐχρούση, ὡς τῶ γῆ φυτῶν, τῶ λαμβάνει ἔσθω, ἔως δὲ τελείωσῃ, πρὸς τὸ * ἐπὶ ἡδὴ ζῶον διωάμει πορδύκον. δὲ ἐκ τῆ καρδίας τὰς δύο φλέβας ἡ φύσις πρὸς τὸ ὑτέροι. ἀπὸ δὲ τῶν φλεβία ἀπήρτησθαι πρὸς τὸ ὑτέροι * ὁ καλοῦντο ὀμφαλός. ἐστὶ γὰρ ὁ ὀμφαλός φλέβη, τῶν μὲν μία, τῶν ἢ πλείους τῶ ζῶων. πρὸς τὸ τῶν τῶν κελυφοσ δερματικῶν ὁ καλοῦντο ὀμφαλός, δὲ τὸ δὲ ἀπὸ τῶν φλεβία καὶ σκέπησ τῶ φλεβία ἀπὸ τῶν φλέβες, οἷον ἰρίζαι πρὸς τὸ ὑτέροι σινάπτοισι, δὲ ὡν λαμβάνει τὸ κύημα ἔσθω. τῶν γὰρ ἄρῃν ἐν τῶν ὑτέροι μὲν τὸ ζῶον, ἀλλ' ἔχῳ ὡσ Δημόκριτος φησιν, ἵνα δὲ πλάττησθαι τὰ μέρη καὶ τὰ μέρη τῶ ἐχρούσης. τῶ γὰρ ὅτι τῶ ὠτοκομῶτων φαιερόν. ἐκείνα γὰρ ἐν τῶ ὠοῖσ λαμβάνει τὸ δὲ κρείσιν, καχρῶσμένα τῶ μήτρασ. ἀπορήσθαι δὲ αὐ τῶ, εἰ τὸ αἷμα μὲν ἐστὶ ἔσθω, ἡ δὲ καρδία πρὸς τῶ ἔναμωσ οὔσα, τὸ δὲ αἷμα ἔσθω, ἢ δὲ ἔσθω ἡ ἔσθω, πῶθεν εἰσπῆλθεν ἡ πρὸς τῶ ἔσθω; ἢ τῶ ἐκ δὴ ἡ ὡσ πᾶσα ἡ ἔσθω, ἀλλ' ὅθεν ὡσ τῶ ἐν τῶ τῶ ἔσθω ἀπὸ τῶ, ἐνεσὶ τῶ τῶ τῶ φαιμόμω πρὸς τῶ γαλακτῶ δεισ. ἔτω καὶ ἐν τῶ ὑτέροι τῶ ζῶων, τὸ πρὸς τῶ τῶ σινάπτοισ ἔσθω ἐστὶν. ἢ μὲν οὔτω αὐξήσῃσ τῶ κύημα τῶ δὲ τῶ ὀμφαλοσ, τὸν αὐτὸν ἔσθω ὅθεν δὲ τῶ ἰρίζων τῶσ φυτῶσ καὶ τῶσ ζῶοῖσ αὐτῶσ, ὅτῶ ἀπολυτῶσιν ἐκ τῶσ ἐν αὐτῶσ ἔσθωσ. πρὸς ὡν ὑτέροι λεκτέον, καὶ τῶσ οἰκείοσ τῶ λόγων καχρῶσ. ἡ δὲ δὲ κρείσῃσ ἡ γέσθαι τῶ μέρησιν, οὐχ ὡσ ἵνεσ ὑπολαμβάνοισι, δὲ τῶ πεφυκέναι φέρεσθαι τὸ ὀμοισ πρὸς τὸ ὀμοισ (πρὸς γὰρ πολλῶσ ἀλλῶσ ἀσ ὁ λόγῶσ οὔτῶ ἔσθω δεισ χρείασ, συμβαίνεσ χρείασ ἐκασον γίνεσθαι τῶ μέρησιν τῶ ὀμοισ μερῶν. οἷον ὅσα καὶ αὐτῶ, καὶ ἡ ἔσθω, καὶ τῶσ ἀρχῶσ καὶ αὐτῶ, εἴησ ἀποδῆσθαι τῶ τῶ τῶ αἷταισ) ἀλλ' ὅπ τὸ πρὸς τῶ τῶ τῶ ἔσθωσ διωάμει τῶ τῶ τῶ ἐστὶν, οἷον φῶσ τὸ ζῶον, ἐνεσὶ διωάμει τὰ μέρησ, ὅθεν γαίῶ δὲ οὔθεν, δὲ τῶ τῶ τῶ αἷταισ γὰρ ἐκασον αἷταισ. καὶ ὅπ τὸ ποιητικῶν καὶ τὸ παθητικῶν, ὅτῶν ἡ γῶσιν, ὅν ἔσθω ἐστὶ τὸ μὲν ποιητικῶν, τὸ δὲ παθητικῶν. (τὸν δὲ ἔσθω λέγω, τὸ ὡσ, * καὶ οὔ) τότε ὅθεν τὸ μὲν ποιῶ, τὸ ἢ πρὸς ἔσθω. ὑτέροι μὲν οὔτω πρὸς τὸ τῶ τῶ, τῶ δὲ τῶ ἀρχῶ τῶσ κινήσῶσ τὸ ἀρῶεν. ὡσ τῶ δὲ τῶ ὑπο τῶσ τέχῃσ γινόμεμα γὰρ δὲ τῶ ὀργάνων,

π. τῶ ὅδῳ
διωάμει ζ.

Gaza ver-
nit, quasi
legisset, ἔ
ὡσ καλοῦ-
ντο ὀμφα-
λοσ, nihil
mutandū.
vide infr.

Gaza, ἔσθω
ἔσθω

Ggg

ἔστι δὲ ἀληθέστερον εἰπεῖν, ὅτι τῆς κινήσεως αὐ-
 τῆς, αὐτὴ δὲ ἔστιν ἡ ἐργασία τῆς τέχνης, ἡ δὲ τέ-
 χνη μαρτυρῆται τῆς γινομένης ἐν ἄλλω· οὕτως ἡ τῆς
 θρεπτικῆς [ψυχῆς] δυνάμεις, ὡς παρ' ἐξ αὐ-
 τοῖς τοῖς ζώοις ἔτι τοῖς φυτοῖς, ὑπερὸν ἐκ τῆς ἑσ-
 φῆς ποιεῖ τὴν αὐξήσιν, ἡ δὲ ὁρμητικὴ δυνάμεις θερ-
 μότητι καὶ ψυχρότητι. (ἐν γὰρ τοῖς τοῖς ἢ κινήσει
 * ἐκείνης, καὶ λόγῳ ἡνὲκ αὐτῆς γίνονται.) ἔτι καὶ ἐξ
 ἄλλης συνίστησι τὸ φύσει γινόμενον. ἡ γὰρ αὐτὴ
 ἔστιν ἡ ἄλλη ἢ αὐξήσεται, καὶ ἐξ ἧς συνίσταται τὸ
 πρῶτον ὡς τε ἔτι ἡ ποιοῦσα δυνάμεις ταῦτα τῶν
 ἐξ ἄλλης. μείζων δὲ [αὐτῆ] ἔστιν. εἰ οὖν αὐτὴ
 ἔστιν ἡ θρεπτικὴ ψυχή, αὐτὴ ἔστι καὶ ἡ ἡμιόμοια.
 καὶ τὸ ἔστιν ἡ φύσις ἐκάστου, ἐνυπάρχουσα καὶ ἐν
 φυτοῖς καὶ ζώοις πᾶσι. τὰ δὲ ἄλλα μέρη τῆς
 ψυχῆς, τοῖς μὲν ὑπαρξά, τοῖς δὲ ἔχ ὑπαρ-
 χά τῶν ζώων. ἐν μὲν τοῖς φυτοῖς οὐκ ἔχειται
 τὸ ἡλυτὸ ἀρρένος· ἐν ὅ τοῖς ζώοις ἐν οἷς κεχῶ-
 ρισται, παρὰ τῶν τῶν θήλειος τὸ ἀρρέν.

ἡ. οὐκίτοις

A ars autem forma eorum quæ efficiuntur
 est in alio : sic à facultate , siue virtu-
 te animæ vegetalis , agitur ; utque in
 animalibus ipsis , & plantis , postea ex
 alimento vis eadem efficit incremen-
 tum , utendo caliditate , & frigidita-
 te ; quasi instrumentis , (motus enim in
 iis consistit , & ratione aliqua vnum-
 quodque efficitur ,) sic etiam principio
 constituit id quod natura efficitur. Ea-
 dem enim materia est , ex qua agitur , &
 ex qua constituitur primum. Itaque fa-
 cultas quoque agens eadem quæ prin-
 cipio est , sed maior. Quod si hæc ve-
 getalis anima est , eadem quæ generet,
 quoque est , idque natura cuiusque est
 insita , & in plantis , & in animalibus
 omnibus : cæteræ animæ partes aliis in-
 sunt , aliis desunt animalibus. Sed
 cum in plantarum genere nullo discer-
 niculo sexus mas distinguatur à fœmina,
 in animalibus, quamquam non omnibus,
 distinguitur, & mas ob eam rem desiderat
 fœminam.

ΚΕΦΑΛ. Ε΄.

CAPVT V.

Διὰ τί παρὰ τῶν τῶν ἀρρένος τὸ θήλυ.

Qua de causa fœmina desideret
 marem.

ἡ. ὑπερῆσι,

ΚΑίτοι τις * ἀπορήσει, ὅτι τὴν αἰτίας, εἰ-
 παρ' ἔχει τὸ ἡλυτὸ αὐτὴν ψυχῆν, καὶ ἡ
 ἄλλη τὸ πρῶτον τῶν θήλειος ἔστι, τί παρὰ τῶν
 τῶν ἀρρένος, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ ἐξ αὐτῆς ἡμιόμοια τὸ θή-
 λυ. αἰτίον ὅ, ὅτι παρὰ τῶν τῶν ζώων τῶν φυτῶν αἰ-
 σθησὶ ἀδυνάτον τε παρὰ τῶν, ἢ χεῖρα, ἢ ἀφ-
 κα εἶ, ἢ ἄλλο τι μέρος, μὴ εἰσούσης αἰσθητικῆς
 ψυχῆς, ἢ ἐργασίας ἢ δυνάμει, καὶ ἡ πῆ, ἢ ἀ-
 πλως. ἔστι γὰρ οἷον νεκρὸς ἢ νεκρὸ μέρος. εἰ
 οὖν τὸ ἀρρέν ἔστι τὸ τῆς τῶν ποιητικῆν ψυ-
 χῆς, ὅπου κεχῶρισται τὸ ἡλυτὸ καὶ τὸ ἀρρέν, ἀ-
 δυνάτον τὸ θήλυ ἐξ αὐτῆς αὐτὸ ἡμιόμοια ζῶον. ὅ
 γὰρ εἰρημῶν ἡ, τὸ ἀρρέν εἶ. ἐπεὶ ὅτι γ'
 ἔχει λόγον ἢ λεχθεῖσα ἀπορία, φανερόν ὅτι
 τῆς ὁρμητικῆς τῆς τῶν ὑπερῆσι πικτόντων, ὅτι
 δυνάμει μέγρι γέ ἡμιόμοια τὸ θήλυ ἡμιόμοια ἐπὶ δ'
 ἔχει καὶ τῶν ἀπορίας, πῶς τις αὐτῶν τῶν ὡς
 φησὶ ζῆν. ἔτι γὰρ ἔτι ὡς τῶν ἡμιόμοια ὡς ἐ-
 δεχθεῖ, (ἐπίγρητο γὰρ ἐξ αὐτῶν ἐργασίας ἐμ-
 ψυχῆν,) οὐτε οὕτως ὡς παρ' ἐξ ἡμιόμοια, ἢ λίθον. ἐστὶ γὰρ
 καὶ τῶν τῶν ὡς ἡμιόμοια φθορᾶς, ὡς μετεχόντων
 ἔστι πῶς τῶν τῶν παρὰ τῶν. ὅτι ἔχει
 ἡμιόμοια δυνάμει ψυχῆν. ποῖα οὖν ταῦτα; αἰσθη-
 κῆ δὲ τῶν ἐξ ἡμιόμοια. αὐτὴ δὲ ἔστιν ἡ θρεπτικὴ.

A Tqui quæsierit quispiam , qua de
 causa fœmina desideret marem ,
 nec ex se ipsa generet : quandoquidem
 animam habet eandem , & materia ex-
 crementum fœminæ est. Causæ il-
 lud est , quod animal sensu differat à
 planta. Nec fieri potest ut vel facies ,
 vel manus , vel caro , vel alia pars sit ,
 nisi anima sensualis insit , aut actu aut
 potentia : & aut aliquatenus , aut sim-
 pliciter. Erit enim ut mortuus , aut
 pars mortui. Quod si mas est efficiens
 talis animæ , impossibile est ut fœmi-
 na separetur. Eo enim quod diximus ,
 definitur , qua mas est ratione. Quæ-
 stionem verò propositam ratione non
 carere , patet in auibus , quæ oua sub-
 uentanea pariunt , cum fœmina aliqua-
 tenus possit generare. quod & ipsum
 recepit quæstionem. Quonam modo
 oua eorum dicuntur viuere ? nec enim
 ita ut oua fœcunda possunt. Sic enim
 actu animatum ex iis efficeretur. Ne-
 que ita se habent ista ut lignum , aut
 lapis : quippe quæ corruptione aliqua
 pereant , ut quæ vitam quodammodo
 antè participarent. Constat igitur , hæc
 aliquam habere potentia animam. sed
 quam ? Istam vltimam prorsus habeant
 animam necesse est , quæ vegetabilis est.

Hæc enim æquè in omnibus tam animalibus quàm plantis inest. Sed cur partes, & animal non efficiant? Quia sensualem animam habere ea oportet: non enim animalium partes ita sunt, vt plantarum. Quamobrem maris societate opus est: mas enim à fœmina separatus in iis est. & quidem sic vsu euenit. Subuentanea enim illa fœcunda redduntur, si mas coiuit tempore quodam. Sed de eorum causa pòst. Si quod autem genus est, quod fœmina sit, & marem distinctum non habeat, id ex se ipso animal generare potest. Quod etsi nondum fide digna exploratum habemus, tamen facit vt in genere piscium dubitetur: eorum enim quos rubros siue rubelliones vocant, mas nullus adhuc visus est, sed fœminæ omnes fœtu plenæ reperiuntur. Verùm de his nondum compertum habemus, quod fidem faciat satis. Quod autem nec mas, neque fœmina sit, in genere quoque piscium est, vt anguilla, & genus mugilum quoddam in fluuiis lutulentis. At verò in quibus sexus maris & fœminæ distinctus habetur, fieri non potest vt fœmina ipsa per se generet perfectè: ita enim mas frustra esset: Quamobrem in iis mas semper perficit generationem: hic enim sensualem dat animam, aut per se, aut per genituram. Sed cum partes omnes potentia in materia insint, cum principium motionis affuit perinde vt in spontinis illis miraculis, quod subinde sequitur, excitatur, & quod nonnulli naturales authores exponere volunt, cum dicant simile ferri ad simile; dicendum partes moueri, non mutant locum, sed manentes, & alterascentes mollitie, duritie, colore, & reliquis partium similiarium differentiis factas iam actu, quæ antè erant potentia.

CAPVT VI.

Κ Ε Φ Α Λ. ς.

Quæ animalium partes prius, quæ posterius generentur.

Τίνα τῶν μορίων πρότερον, ἢ ἕτερα ἢ καὶ πῶς.

Fit autem primò principium, quod in sanguineo genere cor est: in cæteris proportionale, vt sapius dictum est. Idque effici primùm non modò sensu percipitur, sed etiam quòd per obitum vita hîc vltimò deficit. Euenit namque in omnibus, vt quod vltimum fit, id primum deficiat: & quod primum, id vltimum, quasi natura decursionem reducem agat, & à calce ad carceres, vnde proruit, redeat. Est enim generatio ex non ente in ens: Tom II.

A αὐτὴ γὰρ ἡ ἀρχὴ πᾶσιν ὁμοίως, ζώοις τε καὶ φυτοῖς. ἀλλ' ἡ πῶς οὐκ ἀποτελεῖ τὰ μόρια καὶ τὸ ζῶον; ὅτι δὲ αἰσθητικῶς αὐτὰ ἔχον ψυχρῶς. οὐ γὰρ ἔστιν ὡς τὰ φυτὰ τὰ μόρια τῶν ζώων. ἀλλ' ἔστι τῆς ἀρρένου κοιτωνίας· καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν ζώων οὐ τῶν ἀρρένων ὅσων καὶ συμβαίνει. τὰ γὰρ ἡσυχώματα γὰρ γένημα, ἐὰν ἐν τίνι χωρῶν τὸ ἀρρὲν ἐποχέσῃ. ἀλλὰ πᾶσι μὲν τῆς τούτων αἰτίας, ὅτερον δὲ ἀρρὲν δὲ μὴ ἔχον καὶ χωρισμένον, ἐν δὲ ἕτερον τῶν ζώων ἔχει αὐτὸ γένημα. ὅσων ἀξιοπιστως μὲν οὐ σιωπῶσαι μέλει καὶ τῶν κινῶν. ποῖς δὲ διαζῆν ὡς τὰ γὰρ τῶν ἰσχυρῶν. τῶν γὰρ καλουμένων ἐρυθίνων, ἀρρῶν μὲν ὡς αἰσθητικῶν, θήλειαι δὲ καὶ κινῶν πλήρως. ἀλλὰ τούτων μὲν ἕτερον περὶ ἕτερον ἀξιοπιστων. ὅτε ἡ θήλεια, ὅτε ἀρρῶνα, ἐν τῶν τῶν ἰσχυρῶν γὰρ ἔστιν ὅτι αἰτε εἰς χέλις ἐν γένος πὶ κερῶν, πᾶσι τοῖς * τελευτήμασι ποταμοῖς. ἐν ὅσοις δὲ καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν ἀρρένων, ἀδύνατοι αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ θήλυ γένημα εἰς τέλος. τὸ γὰρ ἀρρὲν μάτην. ἀλλ' ὅσων ἐν τοῖς τοιούτοις αἰεὶ τὸ ἀρρὲν ὅτι τελεῖ τῶν γένεσιν. ἐμποῖς γὰρ τῶν τῶν αἰσθητικῶν ψυχρῶν, ἢ δὲ αὐτῶν, ἢ ἀλλ' ἡ τῆς γένεσιν. ἐν τῶν τῶν ἰσχυρῶν ὅτι ἐν τῆ ὑλῇ διωάμει τῶν μορίων, ὅτερον δὲ καὶ γένεσιν κινήσεως, ὡς τὰ ἐν τοῖς αὐτομάταις θάυμασι, σιωπῶσαι τὸ ἐφεξῆς καὶ ὁ βούλονται λέγειν ἕτερον τῶν φησὶν, τὸ φέρεσθαι εἰς τὸ ὅμοιον, λεκτέον οὐχ ὡς τὸ πον μὲν βάλλοντα τὰ μόρια κινῶσαι, ἀλλὰ μόνοντα, ἐλλοιούμενα μαλακότητι ἐ σκληρότητι, καὶ χρώμασι ἐ τῶν ἀλλοιῶν τῶν ὁμοιομερῶν διαφοραῖς γινόμενα ἐνεργεία, ἀ ἡσυχῶν διωάμει ὄντα πρότερον.

γρ. τελευτήμασι

E Γίνεται δὲ πρότερον ἢ ἀρχὴ αὐτὴ ἔστιν ἡ καρδία τοῖς σπέρμασι· τοῖς δὲ ἄλλοις τὸ αἰσθητικῶν, ὡς τὰ εἴρηται πολλάκις. καὶ τῶν φανερόν ἢ μόνον καὶ τῶν αἰσθητικῶν ὅτι γὰρ πρότερον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τῶν τελευτήματι. ἀπολείπει γὰρ τὸ ζῆν ὅτι τῶν τελευτήματι. συμβαίνει δὲ ὅτι πρῶτον τὸ τελευτήματι γινόμενον, πρότερον ἀπολείπειν τὸ ὅτι τῶν τελευτήματι ὡς τὰ τὸ φύσεως ἀφουλοδρομούσης, ἐ ἀνεπιτομένης ὅτι τῶν ἀρχῶν ὅταν ἦλθεν. ἐστὶ γὰρ ἡ μὲν γένεσις, ἐκ ἢ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν. Ggg ij

Hic sectio in aliis codd.

λι δὲ φθορὰ, ἐκ τῆς ὄντος πάλιν εἰς τὸ μὴ ὄν. *
 Γίνεται δὲ μὲν πρῶτον ἀρχὴν, ὡς ἂν ἐλέγξει, τὰ
 ἐν τῷ πρῶτῳ. φαίνεται δὲ πρῶτον ἐκ τῆς μέ-
 γεθος ἔχοντα τῆς ἐλαττόνων, οὐδὲ ἕνια γινόμε-
 να πρῶτον. πρῶτον δὲ τὰ δὴ μὲν ἀφ' ἑαυτῶν
 τῆς ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν μεγέθη. τὸ δὲ κα-
 τὰ, καὶ ἐλαττόν ἐκ ἀδύνατον. καὶ γὰρ τὸ γί-
 νεσθαι ἐν πᾶσιν, ὅσοις τὸ δὴ μὲν καὶ τὸ κατὰ διώρι-
 σται πρῶτον ἐν τοῖς ἐντόμοις. τούτων δὲ ἐν τοῖς
 σκωληκοτοκουμοῖς ἐπὶ τὸ αἶμα ἢ αὐξήσιν γὰρ. τὸ
 γὰρ αἶμα δὲ ἀρχῆς ἐλαττόν. ἀδύνατον δὲ καὶ τὸ
 αἶμα καὶ τὸ κατὰ τῆς μαλακίαις τῆς πορφυροῦ
 μύου. τὸ δὲ λεπτὸν συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς φυτῶν
 πρῶτον τῆς γένεσός τὸ αἶμα [κύτος τῆς κατὰ τῆς]
 τῆς γὰρ ῥίζης πρῶτον ἀφ' ἑαυτῶν ἀπέρματα τῆς
 ἀφ' ἑαυτῶν. Διορίζεται δὲ τὰ μέρη τῆς ζώων πρῶ-
 ματι· ἢ μύου ἢ τῆς τῆς ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ τῆς αὐ-
 τῆς, κατὰ τῆς ἑαυτῶν τῆς φασί. φαίνεται γὰρ
 τῆς ἐπὶ τῆς ὀρεῖων καὶ τῆς ἰσχυρῶν καὶ τῆς ἐντόμων.
 τὰ μὲν γὰρ χωριζόμενα τῆς ἀφ' ἑαυτῶν, γὰρ ἕκαστος
 ἐν τῷ λαμβάνει πρῶτον ἀφ' ἑαυτῶν. τὰ δὲ ὅλας
 ἐκ ἀφ' ἑαυτῶν τῆς ζώων, σκωληκοτοκεῖται ἢ καὶ ὡ-
 τοκεῖται. τὰ δὲ αἶμα πρῶτον καὶ ἐν τῇ μήτρᾳ λαμ-
 βάνονται πρῶτον ἀφ' ἑαυτῶν, ἐκ ἀφ' ἑαυτῶν, πρῶτον ἢ
 ὁ πρῶτον λαμβάνεται. ἀφ' ἑαυτῶν γὰρ καὶ τῶν
 καὶ τὰ ἐμπεριεσθῆναι μέτρα πρῶτον ἀφ' ἑαυτῶν. ἐπὶ δὲ
 ὅσα πολυγὰρ τῆς τεκνάρων οἷον κύων, λέων,
 λύκος, ἀλώπηξ, θῶς, πρῶτον τυφλὰ γινώσκει, καὶ
 διίσταται τὸ βλέφαρον ἡμομύων ὑπερῶν. ὡς τε
 δὴ λὸν ὅτι τὸν αὐτὸν ὄρον ἐκ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι,
 κατὰ τῆς καὶ τὸ ποιόν, καὶ τὸ ποσὸν γὰρ διδάμει
 πρῶτον πρῶτον, ἐπεργία δὲ ὑπερῶν, ὑπερῶν τῆς αὐ-
 τῆς αἰμάτων ὑπερῶν καὶ τὸ ποιόν διαρίζεται, ἐκ γί-
 νεσθαι δύο ἐξ ἑνός. πρῶτον δὲ ἀφ' ἑαυτῶν αἶμα.
 κατὰ τῆς ὑπερῶν καὶ θερμὸν, τῆς μύου, ποιῶντος, τῆς
 δὲ, πάροδος. τῶν δὲ ἀρχῆς ἑαυτῶν φησιολό-
 γων πρῶτον γίνεσθαι τῆς μερίων, ἐπερῶν θησαυ-
 λέων, οὐ λίας ἐμπεριεσθῆναι ἔχοντες τὴν συμβα-
 νόντων. τῆς γὰρ μερίων, ὡς ἂν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, πε-
 φυκεῖ ἔτερον ἔτερον πρῶτον. τὸ δὲ πρῶτον
 ἢ δὴ πολλὰ γὰρ ἐστὶ. τὸ, τε γὰρ ἕνεκα, ἐκ τῶν
 ἕνεκα, ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τὸ μὲν τῆς γένεσός πρῶτον αὐ-
 τῆς ἐστὶ τὸ δὲ, τῆς ἕνός. δύο δὲ ἀφ' ἑαυτῶν ἕνα καὶ
 τὸ τῶν ἕνεκα. τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν, ὅταν ἢ κίνησις
 τῶν δὲ, ὡς γινώσκει τὸ ἕνεκα. λέγω δὲ οἷον τὸ, τε
 ἡμῶν πρῶτον, ἐκ τῶν ὀργάνων τῶν ἡμομύων. τούτων
 γὰρ τὸ μὲν ἀφ' ἑαυτῶν πρῶτον, τὸ ποιητικόν
 οἷον τὸ διδάξαι τῆς μὲν ἀφ' ἑαυτῶν. τοῖς δὲ αὐτοῖς
 ὑπερῶν τῆς μὲν ἀφ' ἑαυτῶν αὐτοῖς. πρῶτον γὰρ
 μὴ ἐπιτεταμένους αὐτοῖς, ἀφ' ἑαυτῶν αὐτοῖς.

A corruptio contrà, ex ente in non ens.
 Gignuntur post principium, ut dictum
 est, interiora prius quàm exteriora : sed
 prius maiora, quàm minora, visitur, quâ-
 uis nonnulla prius non oriantur : pri-
 mum superiora præcordiis formantur,
 eademque magnitudine præstant. Nam
 inferiora & minora sunt, & minus dif-
 creta, idque omnibus, quæ parte supe-
 riore inferioréque distinguuntur, exce-
 ptis insectis. Quæ enim ex iis vermicu-
 lis nascuntur, parte inferiore amplius
 crescunt, superiore iam inde à primo or-
 tu minora sunt. Gressilium mollibus so-
 lis nullum discrimen est superioris &
 inferioris. Quod autem de parte supe-
 riore diximus, prius, quàm inferiorem
 constitui, idem in plantarum etiam ge-
 nere euenit: semina enim prius mittunt
 radicem quàm ramos. Distinguuntur
 animalium partes spiritu, sed non aut
 parentis, aut suo, ut quidam naturæ in-
 terpretes voluere. Hoc enim in gene-
 re auium, & piscium, & insectorum, pa-
 lam fit, quæ partim seiuncta à parente
 nascuntur ex ovo, in quo formantur, &
 explanantur: partim non spirant omni-
 no, & tamen aut ovo, aut vermiculo e-
 nascuntur: alia quamquam spirant, & in
 vtero capiunt explanationem, tamen non
 prius spirare ineipiunt, quàm pulmo perfi-
 ciatur. Articulantur & hic, & omnes
 priores partes antè quàm animal spiret.
 Item quadrupedum, quæ multifida sunt,
 ut canis, leo, lupus, vulpes, lupus cerua-
 rius, omnia cæcos generant: post palpe-
 bræ dehiscant. Itaque constat, in cæteris
 quoque omnibus, ut quantitatem, sic qua-
 litatem potentia antè substantem effici,
 actu post ab eisdem causis, à quibus distin-
 guitur quantitas, & duo ex vno effici:
 spiritum verò inesse, quoniam humidus
 & calidus est, cum alterum agat, al-
 terum patiat. Iam antiquorum non-
 nulli naturæ interpretum, quæ post
 quam efficeretur pars, tentarunt qui-
 dem exponere, sed parum vsu periti ea-
 rum quæ accidunt, rerum: partium enim
 aliarum priores aliis sunt: quod in cæteris
 etiam rebus. Prius autem multiplex iam
 est. Idem enim, cuius causa, & quod cuius
 causa, differunt: & alterum generatio-
 ne, alterum essentia prius est. Quin &
 quod eius causa duplicem recipit diffe-
 rentiam. Aut enim est unde motus: aut
 quo utatur id cuius causæ. Verbi gra-
 tia, genitale, & instrumentalere genera-
 tæ: horum enim alterum, id est, ge-
 nerans, & agens, præesse oportet, ut
 quod doceat prius, quàm quod discat.
 sed tibias post eum qui tibiis discat: frustra
 enim aderit tibiæ iis qui uti nesciât tibiis.

Cum itaque tria hæc sint: Primum, finis, quem esse id dicimus, cuius causa: Secundum, quod eius causa, scilicet principium generans, & mouens. (Efficiens enim, & generans, quæ talia sunt, ad id pertinent, quod efficitur, & generatur.) Tertium, vtile, & quo finis vtatur. Primum eã partem habere necesse est, in qua principium motus continetur. hæc enim protinus pars finis prima & potissima est: tum post eam totum & finem, tertium verò & vltimum partes iis accommodatas instrumentales ad vsus nōnullos. Itaque si quid tale est, quod in animalib. inesse necesse sit, quod totius naturæ principiū & finem cōtineat, id effici primum necesse est. Quæ enim mouēs, primū oriri: quæ pars finis est, cum toto oriri debet. Itaque instrumentalium partiū, quæ sua natura genitales sunt, eas sēper esse priores oportebit: alterius enim causa sunt, tanquā principium. At verò quæ tales ex iis quæ alterius gratia constāt, non sunt, eas esse posteriores cōgruit. Quamobrem vtraznam partes priores sint, quæ alterius causa, an cuius causa ipsæ sint, distingui non facillè potest. Incidit enim vt partes mouentes priores sint generatione, quàm finis. Mouentes autē ab instrumentalibus distingui nō facile est. Atque ea ipsa via rationeque, quid post quod fiat, quærendū est. Finis enim quorundā posterior est, quorundam prior. Quamobrem ea pars, quæ principiū continet, prima existit: mox tota superior moles. Quapropter caput & oculi fœtus maximi inter initia apparent: inferiora ab umbilico, crura dico, exigua cernuntur. Partis enim superioris gratia inferior est. Et neque pars finis, neque genitales est eius. Necessitatē etiam cur ita sit, nō bene reddunt, qui quod semper ita fit, dicunt, idque principiū in his existimāt, vt Democritus Abderitanus opinatur, quod sempiterni & infiniti principium nullū est: Causa autem cur ita, principium est, & infinitum, quod sempiternū est. Itaque interrogare de eiusmodi rebus cur sit, est, quærere, inquit, principiū infiniti. Atqui ea ipsa ratione, qua censeant non esse quærendum, nullius rei sēpiternæ demonstratio esse poterit. Et tamē esse complurium videtur, quarū aliæ semper fiunt, aliæ semper sunt. Nā & triāgula figura duobus rectis æquales sēper habet, & diametrum incōmensurabile esse cū costa, sempiternū est. At tamē causa eorū aliqua, & demonstratio est. Igitur nō omniū rerū principium quærendū esse rectè dicitur: at rerū, quæ semper aut sunt, aut fiunt, nullum principium esse quærendū non bene asseritur. Sed ea dūtaxat principia non recipiunt examē eiusmodi, quæ rerum sempiternarum sunt.

A τριῶν δὲ ὄντων, ἑνὸς μὲν, τὸ τέλος, ὁ λέγειν μὲν εἶναι ἕνεκα· δευτέρου δὲ τῆς αὐτοῦ ἕνεκα τῆς ἀρχῆς τῆς κινήσεως ἢ ἡμιαντικῆς. (Ὁ γὰρ ποιητικὸν καὶ ἡμιαντικὸν, ἢ ἡμισυαῖτα, πρὸς τὸ ποιούμενον ἔστι καὶ ἡμιαντικόν.) τρίτου δὲ τῆς χρησίμου καὶ ὡφελήτου τὸ τέλος. πρῶτον μὲν ἡ ἀρχὴ ἀνάγκη καὶ μόνον, ἐπὶ ἧς ἀρχῇ τῆς κινήσεως. καὶ γὰρ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἔστι τὸ τέλος ἐν τῇ κινήσει. ἔπειτα μὲν τῶν, τὸ ὅλον καὶ τὸ μέρος. τρίτον δὲ καὶ τελευτῶν, τὰ ὀργανικὰ τελευτῶν μέρη πρὸς αἰῶνα χρησιμῶς. ὡς τὸ εἶπε τοιοῦτόν ἐστιν ὡφελὲς ἀνάγκη καὶ ἀρχὴ ἐν τοῖς ζώοις, τὸ πάσης ἐξ ἧς φύσεως ἀρχὴ καὶ τέλος, τῆς γένεσός τε πρῶτον ἀνάγκη, ἢ μὲν κινήσεως, πρῶτον ἢ τὸ μέρος τῆς τελευτῆς, μὲν τῶ ὅλου. ὡς τὸ μέρων τῆς ὀργανικῆς ὅσα μὲν ἔστι ἡμιαντικὰ πᾶσι φύσιν, αἰεὶ πρῶτον δὲ ἡ ἀρχὴ αὐτῶν. (ἀλλοῦ γὰρ ἕνεκα ἔστιν, ὡς ἐν ἀρχῇ.) ὅσα ἢ ἡμισυαῖτα τῆς ἄλλων ἕνεκα, ὕστερον. δεῦρ' ἔρχεται διελθὲν πρότερον τῆς μέρων, ὅσα ἄλλου ἕνεκα, ἢ ἕνεκα αὐτῶν. πρῶτον μὲν γὰρ τὰ κινήσεως τῆς μέρων πρῶτον ὄντα τῆς γένεσός τε τῆς τελευτῆς. τὰ ἢ κινήσεως καὶ πρὸς τὰ ὀργανικὰ διελθὲν, οὐ πρότερον. καὶ τῶ αὐτῶν πᾶσι μεθόδον δὲ ζητεῖν, πᾶσι μὲν πᾶσι τὸ γὰρ τέλος αἰῶν ὕστερον, αἰῶν ἢ πρῶτον. καὶ δεῦρ' ἔρχεται πρῶτον μὲν, τὸ ἔχει πᾶσι ἀρχὴν καὶ μόνον. εἶτ' ἐρχόμενον τὸ αἶμα κύτος. δεῦρ' ἔρχεται πᾶσι κεφαλῆ καὶ τὰ ὄμματα, μέγιστα καὶ ἀρχαῖς φαίνεσθαι τοῖς ἐμβρύοις. τὰ ἢ κατὰ τῆς ὀμφαλοῦ, οἷον τὰ κῶλα, μικρὰ. τὰ γὰρ ἄνω καὶ κατὰ ἕνεκα, ἔστι οὐτε μέρη τῆς τελευτῆς, οὐτε ἡμιαντικὰ αὐτῶν. οὐ καλῶς ἢ λέγουσιν, ὅτι τῆς ἀρχῆς πᾶσι ἀνάγκη, ὅσοι λέγουσιν, ὅτι οὕτως αἰεὶ γὰρ καὶ αὐτῶν εἶναι ἰομιζοῦσιν ἀρχὴν αὐτῶν, ὡς ἔφη Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρῆτις, ὅτι τῆς μὲν αἰεὶ καὶ ἀπίεσθαι ὅτι ἔστι ἀρχὴ. τὸ δὲ ἀρχὴ, ἀρχὴ. τὸ δὲ αἰεὶ, ἀπίεσθαι. ὡς τὸ ἐρωτᾶν, τὸ ἀρχὴ, πᾶσι τῶν τοιοῦτων ἕνεκα, τὸ ζητεῖν εἶναι φησὶ τῆς ἀπίεσθαι ἀρχὴν. καὶ τῶν τῶν πᾶσι λόγον, καὶ ὅτι ἀξιοῦσι τὸ ἀρχὴ μὴ ζητεῖν, ὅτι ἕνεκα ἀπίεσθαι ἔστι τῶν αἰδίων. φαίνεσθαι δὲ οὕτως πολλῶν, τῶν μὲν γινόμενων αἰεὶ, τῶν δ' ὄντων. ἐπεὶ καὶ τὸ τελευτῶν ἔχει δυοῖν ὀρθαῖς ἴσας αἰεὶ, καὶ τὸ πᾶσι ἀρχὴ μὲν ἀσύμμετρον εἶναι, καὶ πᾶσι πᾶσι αἰδίων, αἰδίων. ἀλλ' ὅμως ἔστι αὐτῶν αἰδίων τῆς ἀπίεσθαι. τὸ μὲν οὕτως μὴ πᾶσι ἀξιοῦσι ζητεῖν ἀρχὴν, λέγεσθαι καλῶς. τὸ δὲ τῶν ὄντων αἰεὶ καὶ γινόμενων πᾶσι, ἔστι καλῶς, ἀλλ' ὅσα τῶν αἰδίων ἀρχὴν τελευτῶν ἔστι.

της γδ αρχης αλλη γωσις και αποδεις. αρχη
 η εν μω τοις ακινητοις, οτι εστιν εν δε τοις γι-
 νομοις, ηδη παλαιοις. Επειν ο αλλον, και ου
 πασαι τον αυτον ων μια τον αριθμον, οθεν η κί-
 νησις εστι. δε παντα τα εναιμα καρδια εχθ
 ποσπον, ως αρ ελεγη και αρχαις. εν δε τοις ογ-
 λαις ο αιολογον γδ τη καρδια ποσπον. εν ο
 της καρδιας αι φλεβες διατεταμεναι, και τα-
 ροι τοις * χυμοις γραφοιτες εν τοις τριχοις.
 τα γδ μερη των ταυταις εστιν, ατε γινωμενα εν
 τωτων. Η δε ημεσις εστι ην ομοιομεραν, απο
 ψυξιας και θερμότητος. σιμωιαται γδ η πλην-
 ται τα μω ψυξια, τα δε θερμω. ποει δε της τω-
 των διαφορας ειρηται ποσπερον * εν ετεροις,
 ποια λυτα υγρα εν πυρι, και ποια αλυτα υγρα,
 η ποια ατηκτα πυρι. Δια μω οτω ην φλεβων,
 και ην εν εκαστοις πορων, δια πιδουσα η εο-
 φη, και τα αρ εν τοις ωμοις κεραιμοις ο υδαρ,
 * γδ αρχαις, η ο ταυταις αιολογον, απο τω
 ψυχροσ σιμωιαμεναι. δε και λυομαι απο τω
 πυρος. οσα δε γηρα λια ην αιατελλοντων,
 ολιγω ερητα υρητητα η θερμότητα. ταυτα δε
 ψυχομενα εξατμιζοντες τω υγροσ μω τω θερ-
 μοσ, γδ σκληρα η γεωδη πτω μορφω. ον οου-
 χες, εν κεραιτα, εν οπλαι, και ρυγχι. δε μα-
 λαφεται μω πυρι, τηκται οι ποσπον, αλλ ενια
 τοις υγροις. ον τα κελυφη ην ωων. απο δε της
 εντος θερμότητος τα γενωρα η τα οσα γδ, ξη-
 ραινομενης της υρητητος. δε εν αλυτα εστι τα
 οσα εν τω πυρος, και τα αρ κεραιμοις. ον γδ εν
 καμινω, ωπικμενα απο τω εν τη ημεσθ θερμότη-
 τος. αυτη δε ουτε ο, η ετυχε, ποις αρχαις, η
 οσομω, ου οη οπη ετυχεν. αλλα ο πεφυκος,
 και η πεφυκε, και οτε πεφυκεν. ουτε γαρ ο δυ-
 ναμενον απο τω μη πτω ενεργασ εντος κί-
 νητησ εσαι, ουτε ο πτω ενεργασ εντος ποιησθ
 εν τω τυχοντος, ως αρ ουτε κωτων μη εν ξι-
 ρου ο τεκτων ποιησθην δε, ουτ αδω τωτου κί-
 ωωτος εσαι εν ην ξυλων. η δε θερμότητος εν-
 ηρησθ εν τασ σερματικω ποειτωματι τωσαυ-
 τη, η ποιαυ πτω ενουσα πτω κηνησι εν πτω ενε-
 ργασ, οση συμμεερος εις εκασον ην μεριων. και η
 οση οη αυ ελλειπη, η αποβαλλη, η * χειρον
 ποις, η αιαπνοσθ ο γινωμενον, ποσα πλησιως
 τοις εξω σιμωιαμοις, δια της ενησεως ποσθ
 εοφης αποτασθην, η ηνα αλλω εργασια. αλλ
 εν αυ μω η κεις πτω της θερμότητος συμμε-
 τειαι εις πτω κηνησι ποσα κωαζομεν. εν δε
 διδωσιν η φυσις η τω ημεωντος. ποις δε αυτωμα-
 τως γινωμοις, αιτια η της ωροισ κηνησις και θερ-

Histor. 1. 3.

Meteor. 1. 4. c. 9.

γρ. γινονται

α. χειροια

A Principiis enim alia cognitio, non de-
 monstratio est. Principium verò in rebus au-
 tem, quæ fiunt, iam plura habentur prin-
 cipia, sed modo diuerso, nec omnia modo
 eodem, quorum principiorum vnum nu-
 mero est, vnde motus. Quamobrem om-
 nia quæ sanguinem habent, animalia, cor-
 primùm possident, vt inter initia nostræ
 disputationis dictum est. In cæteris prin-
 cipium gignitur, quod proportionale sit
 cordis. Venæ ex corde tendunt diductæ
 modo riuorum, qui in parietibus proficif-
 centes ab eodem fonte pinguntur: partes
 enim coniunctæ iis sunt, vt pote quæ ex iis
 eoagmententur, atque consistant. Ortus
 simularium frigore calorêve agitur: con-
 sistunt coquunturque alia frigido, alia ca-
 lido. Quarum rerum differentias alibi ex-
 posuimus, antè scilicet, quæ humore
 ignêque resolubiles, quæ humore irreso-
 lubiles, ignêque illiquabiles sint. Per ve-
 nas igitur, & meatulos quosque alimen-
 tum resudans, quemadmodum aqua per
 crudiusculam cutem, in carnem, aut car-
 nis proportionale conuertitur frigore cõ-
 sistens. Ex quo fit vt caro ab igne resolu-
 tur. Sed quæ terrena admodum oriun-
 tur, parum humoris calorisque adepta,
 hæc dum refrigescunt, humore cum ca-
 lore euaporante duram terrenamque
 formam capiunt, vt vngues, cornua, va-
 gular, rostra: quamobrem igne hæc mol-
 liantur. Sed humore nonnulla liques-
 cunt, vt ouorum putamina. Nerui, &
 ossa calore interiore conficiuntur sic-
 cescente humore. Quamobrem ossa re-
 solui ab igne non possunt: quomodo
 testa indissolubilis est. Quasi enim in
 fornace excocta à calore generationis ita
 constant. Hic autem calor nec ex quolibet
 carne, aut os facit, neque quolibet
 modo, aut tempore, sed ex materia apta,
 & vt aptè, & cum aptè effici potest. Ne-
 que enim quod effici potest, efficitur à
 mouente, quod actu careat, neque quod
 actû obtinet, efficere ex quolibet poterit.
 Sicut nec faber arcam, nisi ex ligno face-
 re potest, neque arca effici ex lignis po-
 test sine suo artifice. Inest hic calor in ex-
 cremento seminali, tantam talémque
 habens motionem, & actionem, quan-
 ta modicè ad quamuis corporis partem
 accommodetur. Quod si vel deficit, vel
 excedit, rem, quæ fit, aut deteriorem
 efficit, aut læsam, & mancam, similicet
 vt in iis agitur quæ foris igne coquun-
 tur ad cibum, aut ad alium vsum. Sed
 in iis motum caloris nos moderamur,
 in illis natura gignentis accommodat.
 In iis autem quæ sponte oriuntur,
 causa est, motus temporis, & calor.

B

C

D

E

πλήρης συμφύτου πινύματος· συμπεραίνοντες δὲ πρὸς τὰ φλεβία τὰ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, γίνονται ἀπὸ τῆς καρδίας. ὁ δὲ ὀφθαλμὸς, σῶμα μόνον ἴδιον ἔχει τῶν ἀσθητικῶν. ἔστι δὲ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, καὶ ὑπερῷον ἔχει ἐν τῷ πόπῳ, κατὰ τὸν καὶ τὰ ἄλλα μέρη διδάμει, ἔπειτα δὲ ἐνεργεία γινόμενα ὑφέρει· ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἐγκέφαλον ὑγρότητος ἀποκρίνεσθαι τὸ καθαρώτατον ἀπὸ τῶν πόρων, οἱ φαίνονται φέροντες ἀπ' αὐτῶν πρὸς τὴν μύτιν· ἡ δὲ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον. τοῦτου ἡ τεκμήριον· ἔτε γὰρ ἄλλο μέρος ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν ἔστι ἐν τῇ κεφαλῇ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον· τὸ, τὸ ὄμμα ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν. ἔξ ἀνάγκης οὖν ὁ πόρος πρὸς τὴν μύτιν μέγιστος τὸ πρῶτον, συμπίπτει δὲ ὑφέρει. ἔτε γὰρ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον συμβαίνει τὸν αὐτὸν ὅσον τὸ πρῶτον, ὑγρὸν καὶ πολλὸν. ἀποπνέοντες δὲ τὸ περὶ τοῦ κεφαλοῦ, ἡματιοῦται τε μάλλον καὶ συμπίπτει καὶ ὁ ἐγκέφαλος καὶ τὰ σώματα, καὶ τὸ μέγιστος τὸ τῶν ὀμμάτων. ἔξ ἀνάγκης δὲ ἔχει μὲν τὸν ἐγκέφαλον ἢ κεφαλὴν μεγίστην ἀπὸ τῶν ὑγρῶν τὸ ἐν τοῖς ὀμμοῖσιν, οἱ ὀφθαλμοὶ μέγιστοι φαίνονται. τελευταῖοι ἡ λαμβάνουσι τέλος, ἔχει δὲ καὶ τὸν ἐγκέφαλον σιωπάζουσαι μάλιστα. ὅψι γὰρ παύεται τῆς ψυχρότητος τὸ τῆς ὑγρότητος, ὅτι πρῶτον μὲν, μάλιστα δ' ὡς ἔστι τῶν ἀσθητικῶν. ἔχει γὰρ τὸ καὶ τὸ βρέγμα τῶν ὀστέων γὰρ τελευταῖον. ἢ δὲ γὰρ γρηγορώτων ἡρεσέει ἔμβρυον, μάλιστα ἔστι τῶν τῶν ὀστέων τῶν παιδῶν. αἴτια δὲ τῆς μάλιστα ὅτι τῶν ἀσθητικῶν τῶν συμβαίνει, ὅτι τὸν ἐγκέφαλον ὑγρῶτατον ἔχει καὶ πλησὸν τῶν ζώων. τοῦτου δ' αἴτιον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐν καρδίᾳ θερμότητα καθαρώταται. δηλοῖ δὲ τὴν ἀκραιότεν ἢ ἀφαινοῖα. φρονιμώτατος γὰρ τῶν ζώων ἀσθητικῶν. ἀκραιότεν δὲ τὸ τὰ παιδιά μέρη πόρων τῆς κεφαλῆς ἔστι, ἔχει δὲ βαρὸς τὸ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν μολίων ὅσα δὲ κινῆναι. ἔτε γὰρ ἀπὸ τῆς κινήσεως, ὅψι κρατῆ τῶν ἀσθητικῶν καὶ τελευταῖων, ὅσων ἢ κινήσις μὴ σιωπάζουται πρὸς αὐτὴν, ὡς τῶν κάλων. τοῦτου δ' ἔστι μολίων τὸ βλέφαρον. ἔπειτα δ' οὐδὲν ποῖς πρὸς τὴν μύτιν ἢ φύσις, δηλοῖ ὡς ἔχει ὑφέρει πρὸς τὴν πρῶτον ἔστι γὰρ τὸ γρηγορὸς μάλιστα, ἢ πρὸς τὴν πρῶτον. ὡς ἢ ἀπὸ ἀνάγκης τὰ βλέφαρα ἀσχωρίζεσθαι καὶ διασπάζεσθαι κινῆναι. ὅψι μὲν [οὖν] ἔχει τὸ πλῆθος τῆς πρὸς τὸν ἐγκέφαλον πρὸς τὴν μύτιν, τελευταῖοι τὰ ὄμματα τοῖς ζώοις. πρῶτα δὲ, ἔχει τὸ σφόδρα κρατούσης τῆς κινήσεως ἔστι. τὸ κινῆναι καὶ τὸ οὕτως πόρων τῆς ἀσθητικῆς, τὸ ἀπεψυγμένα τῶν μολίων. δηλοῖ δὲ τὰ βλέφαρα τοιαύτως ἔχοντα τὴν φύσιν. ἀπὸ γὰρ τὸ

A pleni spiritus natiui , ortique à corde tendant ac desinant ad venulas cerebro adiunctas , oculus solus proprium corpus præ cæteris habet sensoriis , quod humidum & frigidum est : nec antè contentum eo in loco potentia , ut cæteræ partes , tum deinde actu existens . Sed à cerebri humore secernitur pars purissima per meatus , qui ab oculis ipsis tendere ad membranam cerebri visuntur . Cuius rei argumentum , quòd nec alia pars humida & frigida est in capite , præter cerebrum , & oculus frigidus atque humidus est . Itaque necessariò locus hic magnitudinem primum capit , post confidit . Nam & in cerebro eodem euenit modo , ut primum præhumidum , multumque sit , mox humore efflato concoctòque corporatur magis , subsidetque & cerebrum , & magnitudo oculorum . Principio igitur caput prægrande propter cerebrum , oculi grandes propter humorem in ipsis contentum apparent . vltimi verò perficiuntur , quoniam cerebrum quoque vix consistat . Serò enim à frigiditate humiditatèque vendicatur , in omnibus quidem , sed præcipuè in homine : nam & sinciput inter ossa vltimum confirmatur . Iam enim cum partus in lucem venit , molle hoc infantis os est . Causa ut hoc maximè hominibus accidat , quoniam cerebrum humidissimum , & maximum omnium animalium homines habeant . Cuius rei causa est , quòd calorem etiam cordis purissimum obtinet , quòd temperamentum intellectus planè significat . Homo enim omnium animalium prudentissimus est . Pueri etiam longo tempore nequeunt continere caput , præ pondere cerebri . Nec secus partes , quas mouere oportet . Principium enim mouendi serò superioribus dominatur , & ad postremum iis quorum motus non iungitur cum principio , ut cruribus . Palpebra etiam talis pars est . Sed cum natura nihil superuacaneum , nihil frustra face-re soleat , constat , nec prius neque posteriùs , quàm usus exigat , ab ea effici quicquam . Sic enim quòd factum est , frustra aut superuacaneum fuerit . Itaque palpebras simul & distingui & posse moueri necesse est . Serò igitur oculi animalium perficiuntur propter copiam humoris concoquendi in cerebro . vltimi autem , quòd mouendi facultas , nisi increuerit , nequeat mouere eas partes , quæ tam remotæ à principio , refrigeratæque sunt . Declarant hoc idem palpebræ sua natura . Cum enim

vel quantalibet gravitate caput tentatur, aut ex somno, aut temulentia, aut alia eiusmodi causa, palpebras atcollere non possumus, quamquam levi pondere aggraentur. Sed de oculis iam dictum est, quemadmodum oriuntur, & quam ob causam ultimi articulantur, & absoluantur. Cæterarum partium unaquæque ex alimento gignitur. Nobilissima quæque, & potissimi principij particeps ex concocto sincerissimo primoque alimento. Reliquæ necessariae, ac illarum gratia instituentur, ex deteriore, & reliquiis, excrementisque. Perinde enim natura, atque paterfamilias prudens, nihil amittere solet, ex quo facere aliquid commodi possit. Dispensatur autem in cura rei familiaris ita, ut cibus optimus detur liberis, deterior seruis, vilissimus sociis animalibus. Ut igitur incremento iam addito mens advena facit hæc, sic in ortu ipsa natura ex materia sincerissima carnem, cæterorum sensoriorum corpora conficit, in excrementis ossa, nervos, pilos, ungues, ungulas & reliqua generis eiusdem constituit. Quamobrem hæc ultima efficiuntur, cum iam suppetit excrementum naturæ. Ossâ igitur in prima partium constitutione gignuntur ex seminali excremento, cumque animal augetur, hæc incrementum ex alimento capiunt naturali, quo partes principales augentur. Eius tamen ipsius alimenti sunt, & reliquiæ, & excrementa. Fit enim in quovis primum & secundum. Alimentique ratio duplex est, altera nutriendi, altera augendi. Nutriens est, quod esse præbeat, & toti, & partibus. Augens, quod accessionem ad magnitudinem faciat. De quibus postea differendum latius est. Nutri etiam eo modo, quo ossa, instituantur, & ex eodem, videlicet ex seminali excremento, & nutritivo. Sed ungues, pili, cornua, rostra avium, & calcaria, & si quid eiusmodi aliud est, ex cibo gignuntur aduëctio, & auctivo, quem tum à fœmina tum deforis sibi acquiritur. Quamobrem ossa quadamtenus capiunt incrementum: omnibus enim animalibus exitus magnitudinis est. Itaque ossa quoque certo augendi termino describuntur. Nam si hæc semper augetentur, animalia quoque, in quibus os, aut ossis proportionale est, augetentur quoadiu viverent. Magnitudinis animalium meta, & terminus, his describitur. Sed quam ob causam non semper capiant incrementum, postea declarandum est. Pili autem, & eorum cognata omnia,

A ὁποσοιῶν βάρους γίνονται πρὸς τὴν κεφαλῶν, ἢ ὑπὸν, ἢ μέστω, ἢ ἄλλο τι τῶν τριούτων, οὐ δυναμένα τὰ βλέφαρα ἀρῆν, ἕτω βάρους αὐτῶν ἐχόντων μικρόν. πρὸς μὲν οὖν ὀφθαλμῶν εἰρησὶ πῶς γίνονται, καὶ ἄλλο τιν' αἰτίαι τελευτῶσιν λαμβάνουσι πρὸς ἀφ' ἑαυτοῦ. τῶν δ' ἄλλων γὰρ μορίων ἕκαστον ἐκ τῆς ἑσφῆς· τὰ μὲν ἡμιώτατα καὶ μετεληφότα τῆς κυριωτάτης ἑσφῆς, ἐκ τῆς πεπεμημένης ἐ καθαρωτάτης ἐ πρῶτης ἑσφῆς· τὰ δ' ἀσάκτια μόρια καὶ τούτων ἐνεκεν, ἐκ τῆς χείρονος, ἐ τῆς ὑπολειμματικῆς καὶ πρῶτης ἑσφῆς. ὡς τῶν γὰρ οἰκονόμος ἀγαθός, καὶ ἡ φύσις ὁσείην ἀποβαλὼν εἴωθεν, δεῖ ὡν ἐστὶ ποιῆσαι τὴν χερσὸν. ἐν δὲ ταῖς οἰκονομίαις τῆς γνομένης ἑσφῆς, ἡ μὲν βελτίστη, τέτακται τοῖς ἐλαττοῦσι· ἡ δὲ χείρων καὶ τὸ πρῶτον τῆς αὐτῆς, εἰσὶν οἰκίαις· τὰ δὲ χείρονα, ἐ τοῖς στυγροῦσι δίδουσι ζωίσι. καθὰ τῶν οὖν ὅτι πρὸς αὐξήσειν ἂν ἴσχυον ταῦτα ποιῆσαι, ἕτωσιν ἐ τοῖς γνομένοις αἰσίοις ἢ φύσις, ἐκ μὲν τῆς καθαρωτάτης ὑλης ἄρχεται, καὶ τῶν ἄλλων ἀσθητικῶν τὰ σώματα στυγροῦσιν· ἐκ δὲ τῆς πρῶτης ἑσφῆς, ὅσα καὶ ἰσχυρὰ καὶ τεύχεται ἐπὶ τῶν ὀνυχῶν καὶ ὀπλάσ, καὶ πῶντα τὰ τριούτα. δεῖ τελευτῶντα ταῦτα λαμβάνει πρὸς σύστασιν, ὅταν ἡδὴ γίνονται πρὸς τὴν φύσιν. ἡ μὲν οὖν τῶν ὀστέων φύσις, ἐν τῇ πρῶτῃ συστάσει γὰρ μορίων, ἐκ τῆς σπέρματικῆς πρῶτης ἑσφῆς, καὶ τῶν ζώων αὐξανομένων, ἐκ τῆς φυσικῆς ἑσφῆς λαμβάνει πρὸς αὐξήσειν, δεῖ ἡσ τῶν τὰ μόρια τὰ κύρια. ταῦτα μὲν τοῖς αὐτῆς τὰ ὑπολειμματικὰ καὶ τὰ πρῶτα μαλικά. γὰρ γὰρ ἐν πῶν τῶν πρῶτον καὶ τὸ δυνάτερον ἐ τῆς ἑσφῆς τὸ μὲν, ἀρεπτικόν· τὸ δ', αὐξητικόν ἀρεπτικόν μὲν, ὅτι τῆς πρῶτης, πρὸς τὸ ὄλα ἐ τοῖς μορίοις αὐξητικόν δὲ, τὸ εἰς μέγιστος ποιοῦν πρὸς ὀπίσθου· πρὸς ὡν ὑστερον ἀρεπτικόν μέγιστον. τὸν αὐτὸν δὲ ἑσφῆς τοῖς ὀστέοις καὶ τὰ ἰσχυρὰ συστάσιν, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν, ἐκ τῆς σπέρματικῆς πρῶτης ἑσφῆς, ἐ τῆς ἀρεπτικῆς. ὀνυχῶν δὲ, καὶ τεύχεται, καὶ κέρματα, καὶ ῥύχνη, καὶ τὰ πλεονεκτήρια τῶν ὀρίθων, καὶ εἰ πρῶτον τὸν ἐστὶ μόνον, τῆς ὀπίσθου τῆς ἑσφῆς καὶ τῆς αὐξητικῆς, ἡ δὲ τὰ τῶν ἡλικῶν ὀπίσθου, καὶ τῆς ἴσχυος. δεῖ τῶν τὰ μὲν ὅσα, μέρος πρὸς λαμβάνει πρὸς αὐξήσειν. ἐστὶ γὰρ τὸ πᾶσι τοῖς ζώοις πρῶτα τῶν μεγέθους· δεῖ καὶ τῶν ὀστέων αὐξητικῶν. εἰ γὰρ ταῦτ' εἴχεν αὐξήσειν αἰεὶ, ἐ τῶν ζώων ὅσα ἐχθὸς ὀστέων, ἢ τὸ ἀδύνατον, ἢ ἕως ἐστὶν. τῶν γὰρ μεγέθους ὅσων ἐστὶ ταῦτα τοῖς ζώοις. διὸ μὲν οὖν αἰτίαι τῶν αἰεὶ λαμβάνουσι αὐξήσειν, ὑστερον λακτέον. τεύχεται δὲ καὶ τὰ συγνή τούτοις, ἕως δὲ

ἡσυχάζουσιν, αὐξάνονται, καὶ μάλλον ἐν νόσοις, καὶ τῶν σωματικῶν γρηγορότερον ἐφθιόντων, ἀφ' ὧν λείπειται τὸ πλείωμα πλεον, ἐλαττώσεως ἐπὶ τὰ κύρια διαπερικλυμίου ἀφ' ὧν γῆρας ἐστὶ νόσος· ἐπεὶ γὰρ ὁ τὸν ἡσυχάζοντα καὶ τὸν ἀφ' ὧν ἡλικίας, καὶ αἱ πλείους ἡσυχάζουσι. τὰ δ' ὅσα τρωματικῶν συμφορῶν γὰρ τὰ σώματα καὶ τοῖς μέρεσιν αὐξάνονται ἢ αἱ πλείους καὶ τῶν νεώτερων ἢ μὲντοι γίνονται γὰρ ἐξ ἡσυχίας. τὰ δ' ὁδόντων ἀπορήσεν αἰτίας. εἰσὶ μὲν γὰρ πλεον φύσιν πλεον αὐτῶν ἔχοντες τοῖς ὀστέοις, ἐξ ὧν ἐκ τῶν ὀστέων ὄνυχες δὲ καὶ πλείους καὶ κέρατα, ἐξ ὧν τρωματικῶν δέρματος· ἀφ' ὧν καὶ συμπεσβάλλοιται τὰ δέρματα τὰς χεῖρας. ἀφ' ὧν καὶ τὰ μέλανα γίνονται ἐπερικλυμίου, καὶ τὸ πλεον τῶν δέρματος χεῖρας· οἱ δ' ὁδόντες ὁδόντων. ἐκ γὰρ τῶν ὀστέων εἰσιν, ὅσα τῶν ζώων ἔχουσι ὁδόντας ἐξ ὧν. αὐξάνονται δὲ ἀφ' ὧν βίου μόνον τῶν ἄλλων ὀστέων. τῶν δὲ δῆλον ἐπὶ τῶν περικλυμίου ὁδόντων πλεον ἀφ' ὧν πλεον ἀλλήλων. αἰτίον δὲ τῆς αὐξήσεως, ὡς μὲν ἐνεκάτου, ἀφ' ὧν ἔργον. τὰ γὰρ αὐτὰ κατατελείουσι, μὴ γίνονται ἡνὸς ἐπερικλυμίου ἐπεὶ καὶ νῦν εἰσὶν γρηγορότεροι, τοῖς βρωματικῶν μὲν, μὴ μεγάλοι δ' ἔχουσι κατατελείουσι πάντων. πλείονι γὰρ λόγῳ κατατελείουσι τῆς αὐξήσεως. διὸ καὶ τῶν δὲ μεμηχανηται πλεον ὧν συμβαίνει ἐν φύσει· σωματικῶν γὰρ ἐπὶ ὧν γῆρας καὶ πλεον τελευτῶν πλεον ἡσυχάζοντων τῶν ὀδόντων. εἰ δ' ἡμῶν μωρετικῆς ὁ βίος, ἢ χλιετικῆς, πάντως ἔστι δὲ ἀφ' ὧν γίνονται τῶν δὲ ἀφ' ὧν φέρεται πολλάκις. ἐξ ὧν αὐτὸ συνεχῆ πλεον αὐξήσιν ἔχον, ὅμως δὲ ἀφ' ὧν * λευκάνοι τῶν δὲ ἐπερικλυμίου ἢ σῶμα. ἢ μὲν οὕτως ἐνεκάτου λαμβάνουσι πλεον αὐξήσιν, εἰρησῶν. συμβαίνει δὲ μὴ πλεον αὐτῶν ἔχον φύσιν τοῖς ἀφ' ὧν ὀστέοις τῶν ὀδόντων. τὰ μὲν γὰρ, ἐκ τῆς ἐπερικλυμίου συστάσεως γὰρ πλεοντα, καὶ οὕτως ἔχουσι οἱ δ' ὀδόντες, ἔχουσι διὸ καὶ πάλιν διώσεται φέρεται ἐκπεσόντες. ἀφ' ὧν γὰρ, ἀλλ' ἢ συμπεφύκεται τοῖς ὀστέοις. ἐκ μὲντοι τῆς ἐπερικλυμίου τῆς ἐπὶ τῶν ὀστέων ἀφ' ὧν διδομένης γίνονται. ἀφ' ὧν πλεον αὐτῶν ἔχουσι φύσιν καὶ τότε, ὅταν ἐκφύσῃ ἔχῃ ἢ δὴ τὸν ἀριθμὸν τὸν αὐτῶν. τὰ μὲν οὕτως ἀλλὰ ζῶα ἔχοντα γὰρ ὀδόντας, καὶ τὸ ἀφ' ὧν τοῖς ὀδόντων, ἐκ μὴ πλεον γίνονται τῶν φύσιν. ἀφ' ὧν τὸ ἀφ' ὧν τῆς ἡμετέρας τετελεσμένα μάλλον τῶν ἀφ' ὧν. ὁ δ' ἀφ' ὧν ποσ, ἀφ' ὧν μὴ ἢ συμβαίνει τῶν φύσιν, ἐκ ἔχον. διὸ δ' αἰτίας οἱ μὲν γίνονται τῶν ὀδόντων καὶ ἐκπεσόντων, οἱ δ' ἐκ ἐκπεσόντων, ἔχουσι λευκῆσῶν. διὸ δ' ἐκ τῶν πλεοντα ὅτι τὰ τρωματικῶν τῶν μωρετικῶν, ἀφ' ὧν τῶν ἀφ' ὧν ποσ ψιλῶν τε

καὶ ναιμίμοι

A quamdiu insunt, tam diu augentur: & magis cum corpora aut agrotant, aut senescunt, atque decrescunt, quoniam plus excrementi tantisper remanet, cum minus in partes præcipuas consumatur propter senium, aut morbum. Nam ubi id quoque ob ætatem defecerit, pili quoque deficiunt. At ossa contra: decrescunt enim cum corpore & membris. Defunctis etiam pili augentur, sed nasci nequeunt. De dentibus dubitaueris: sunt enim eiusdem naturæ, cuius ossa: gignunturque ex ossibus, ut vitæ, pili, cornua, & similia ex cute. Quo fit ut ipsa colorem pariter cum cute immutent: alba enim, & nigra, & vario modo diuersa pro colore cutis redduntur. At dentes nihil tale recipiunt. Ossibus enim annumerantur in iis animalibus quæ ossa habent, & dentes. Accrescunt soli omnium ossium tota vita. Quod patet in iis dentibus qui mutuum tactum declinant. Causa incrementi est, quoad pertinet ad id, cuius gratia, ut fungi officio possint. Breui enim tempore attritu consumerentur, nisi subinde repararentur, quando vel nunc senescentibus nonnullis edacibus dente non magno præditis admodum perteruntur: plus enim in dies adimitur quàm additur. Quamobrem bene id quoque ad rem, quæ accidit, emolita natura est: quippe quæ in senectutem vitæque exitum defectum dentium profert, & pro vitæ spatio præscripsit modum. Sed si decies milles, aut decies centum annis vita seruaretur, & prægrandes primos oriri oporteret, & sæpius renasci. Quamuis enim assidue recipere incrementum, tamen detriti plus quàm accrescerent, inutiles demum ad cibum conficiendum euaderent. Sed cuiusnam gratia capiant incrementum, dictum iam est. Accidit autem ut neque eandem naturam, quam cætera ossa, dentes habeant: Cætera enim in prima constitutione omnia gignuntur, neque est quod post oriatur: at dentes post enascuntur. Quamobrem cum deciderint, denuò possunt oriri. Tangunt enim ossa, non continuantur. Ex eo tamen gignuntur alimento, quod in ossa administratur. Quapropter eandem, quam ossa, habent naturam, & tunc cum illa iam suum numerum receperunt. Sed cum cætera animalia dentibus, aut dentium proportionali prædita enascantur, nisi quid præter naturam accidit, (perfectior enim quàm homo, generatione absoluntur,) homo dentibus carens venit in lucem, nisi quid præter naturam intercesserit. Sed quam ob causam dentes alij decendant, alij non, post explicabimus. Quod autem eiusmodi partes excremento constituuntur, ea causa homo inobsepto

& nudissimo omnium animalium corpore est, & vngues minimos pro magnitudine habet : minimum namque in eo est excrementum terrenum. Cum enim excrementum quodquod sit, incoctū remaneat, tum quod terrenū in corporibus est, omnium maximè est inconcoctum. Quemadmodum partes quæque constituatur, & quæ nā causa generationis, declaratū iam est.

A χ^{\prime} τὸ σῶμα τῆς ζώων πρῶτων ἐστὶ, καὶ ὀνυχας ἐλαχίστους ἔχει ὡς χ^{\prime} μέγιστος. ἐλαχίστον γὰρ ἔχει πρῶτον καὶ γὰρ ἀδεις. ἐστὶ ἡ πρῶτη καὶ ἡ μὲν, τὸ ἀπὸ πρῶτον τὸ δὲ γενεῶν, ἐν τοῖς σώμασι πρῶτων ἀπὸ πρῶτον. πῶς μὲν οὖν ἔκαστον στυλίσσασθαι τῆς μωρίων, εἶρηται, ἔτι τῆς γένεως ἀπὸ πρῶτον.

Κ Ε Φ Α Λ. Ζ'.

CAPVT VII.

Quomodo fœtus in vtero animalium augeantur.

Πῶς τὰ ἐν τῇ γαστρὶ ἐμβρυα αὐξῶσιν ἔχει.

AVgentur fœtus, qui forma animalis nascuntur, per vmbilici annexum, vt antè diximus. Cum enim vis quoque nutriendi in animalibus insit, vmbilicum statim quasi radicem agunt in vterum. Vmbilicum venæ contentæ in putamine complent. Plures in maioribus animalibus, vt boue, cæterisque generis eiusdè: binæ in mediocribus, singulæ in minimis: hoc sanguineum hauriunt alimentum. Vterus enim exitus est venarū multarum. Animalia igitur non vtrisque dentata omnia, & dentatorum vtrisque, quorum vterus venam non singularem habet pertinentem grandem, sed pro vna plures frequentes continet, hæc in vtero habent, quæ acetabula appellantur, in quæ vmbilicus deuenit, atque adhæret. Tendunt enim venæ vmbilicales vndique laterum, fissæque sparguntur vsque quaque per vterum, & qua desinunt, hac illa acetabula existunt curuamine suo coniuncta cum vtero: cauo autem ad fœtum conuersa. Secundæ verò & membranæ, inter fœtum & vterum positæ sunt. Acetabula fœtu accrescente proficiscentæque ad exitum, minora subinde redduntur, demumque obliterantur, cum perfectus iam est. In ea enim veluti mamma reponitur à natura fœtui alimentū sāguineum, quod dum colligitur, & paulatim ex multis consistit, quasi pustula & inflammatio corpus acetabulorum existit. Itaque quamdiu fœtus sit minor, nec multum cibi assumere possit, conspicua maioræque sunt: sed aucto iam fœtu confidunt & exolescunt. Minuta & vtrisque dentata animalia, magna ex parte acetabulis vteri carent. Tendit vmbilicus in iis in venā singularē, quæ per vterum maiuscula fertur. Cumque eiusmodi animalia, alia vnum alia plura pariant; quo modo vnū, eodem plura habentur. Sed hæc dissectionum exemplis, & historiaturū cōmentariis, inspicienda explorandaque sunt. Hærent enim & continentur animalia ex vmbilico, qui ex vena dependet per æquilibrium directū ad venam quasi aqueductum fluentem. Fœtus

B **E**Xει δὲ πλεὺ αὐξῶσιν τὰ ζωοφκούμια τῆς ἐμβρυῶν (ὡς ἂν ἐλέγξει πρῶτον) ἀφ' ἧς τῆς ὀμφαλοῦ περισφύσεως. ἐπεὶ γὰρ ἐνεστὶ ἐν τοῖς ζώοις καὶ ἡ θρεπτικὴ δυνάμεις τῆς ψυχῆς, ἀφίκοιεν ἄλλοις οἷς ῥίζαι τὸν ὀμφαλὸν ἐπιπλεῖ ὑπέραν. ἐστὶ δὲ ὀμφαλὸς ἐν κελεύθῳ φλέβας· τοῖς μὲν μείζουσι, πλείουσι, οἷς βοῖ καὶ τοῖς τοιοῦτοις· τοῖς δὲ μέσοις, δύο· μία δὲ, τοῖς ἐλαττοῖς. ἀφ' ἧς δὲ τοῦτου γαστρὸς πλεῖον ἐξοφίω ἀμαστικῶν· αἱ γὰρ ὑπέραν πέρατα φλέβαν πολλῶν εἰσι. τὰ μὲν οὖν μὴ ἀμφοδόντα πρῶτα, καὶ τῆς ἀμφοδόντων ὅσων ἡ ὑπέρα μὴ μίας φλέβας μαγάλει ἔχει ἀφ' αἰνίου σφμ, ἀλλ' αἰτὶ μίας, πυκνας πολλας, ταῦτα ἐν ταῖς ὑπέραις ἔχει καὶ καλυμνίας κοτυληδονας· τὸ μὲν περὶ φερὲς ἐχρυσας πρὸς πλεῖον ὑπέραν, τὸ δὲ κοῖλον, πρὸς τὸ ἐμβρυον. μετὰ δὲ τῆς ὑπέρας καὶ τῆς ἐμβρυῶν, τὸ χροῖον ἔτι οἱ ὑμῶδες εἰσὶν. αἱ δὲ κοτυληδόνες, αὐξασομῶν ἔτι τελευτῶν τῆς ἐμβρυῶν, γίνονται ἐλαττοῖς, ἔτι τέλος ἀφανίζονται τελευτῶντος. ἐπὶ τῆτο γὰρ πρὸς ἐκτίθηται τοῖς ἐμβρυοῖς ἡ φύσις πλεῖον ἀμαστικῶν τῆς ὑπέρας, ὡς ἂν εἰς μαςοῖς. καὶ ἀφ' ἧς ἀθροίζονται καὶ χ^{\prime} μικρῶν ἐκ πολλῶν, οἷς ἔξ ἀθροῖμα καὶ φλεγμασία γὰρ τὸ σῶμα τῆς κοτυληδόνος. ἕως μὲν οὖν ἐλαττον ἢ τὸ ἐμβρυον, ἔτι δυναμῶν πολλῶν γαστρὸν ἐξοφίω, δηλαδίεσσι καὶ μείζονες αὐξήντος δὲ, συμπύκνωσι. τὰ δὲ πολλὰ τῆς κορυφῶν ζώων καὶ ἀμφοδόντων, οὐκ ἔχει κοτυληδόνια ἐν ταῖς ὑπέραις· ἀλλ' ὀμφαλὸς εἰς φλέβας τίνε μίας αὐτῆ δὲ τέταται ἀφ' ἧς ὑπέρας, ἐχρυσας μέγιστος. ἐπεὶ ἡ τὰ μὲν, μονότοκα, τὰ δὲ, πολυτόκα τῆς τοιοῦτων ἐστὶ ζώων, καὶ τὰ πλείω τῆς ἐμβρυῶν, τὸν αὐτὸν ἔχει ἔσπον τὰ ἐνί. δὲ δὲ ταῦτα περὶ ἐκ τε τῆς πρῶτης ἀθροῖμα τῶν ὅτι ταῖς ἀνατομῆς, καὶ τῆς ἐν ταῖς ἰσορείαις γαστρὰ μμῆνοι. περὶ οὐκ αἰσὶ γὰρ τὰ ζῶα ἐκ τῆς ὀμφαλοῦ, ὁ δὲ ὀμφαλὸς ἐκ τῆς φλέβος ἐφεξῆς ἀλλήλοις, ὡς ἂν αἰεὶ πρὸ ὀρχὸν πλεῖον φλέβας ῥέουσιν. πρὸ δὲ ἔκαστον τῆς

ἐμβρύων οἱ ὑμῖνες καὶ τὸ χροῖόν ἐστιν. οἱ δὲ λέγου-
 τες τρέφονται τὰ παῖδια ἐν ταῖς ὑτέροις, ἀφ'
 τῆς ἀρκίδαν πὶ βδάλλαν, ὅτε ὀρθῶς λέγουσιν.
 ἔπι τε γὰρ τῆν ἄλλων ζώων τῶν τοῦ σπυρέλαινε νιῶ
 εἰ ἔφαινεσθαι. θεωρησάτω γὰρ τῆν ῥάδαν ἀφ' ἧν
 ἀνατομῆν. καὶ πᾶσι πᾶσι τὰ ἐμβρυα καὶ τὰ πη-
 νά, καὶ τὰ πλωτῶ, καὶ τὰ τῆν πεζῶν, ὁμοίως λε-
 πτοὶ πειδέχοισιν ὑμῖνες, χωρίζοντες ἀπὸ τῆς
 ὑτέρας καὶ τῆν εἰς γινόμενων ὑγρῶν ἐν οἷς οὐδ'
 αὐτοῖς ἐνεσι τοιοῦτον ὄσθον, οὔτε ἀφ' αὐτῶν οὐ-
 θεῖος ἐνδέχεται ποιεῖσθαι πῶν ἀπόλασιν. τὰ δὲ
 ὠοποκούμια πᾶσι, ὅτι λαμβανῶν πῶν αὐξήσιν
 χωριάζοντα τῆς μητρὸς ἔξω, φαίρονται. ἔτι δὲ ὁ
 σπυδρασμός τοῖς ζώοις, καὶ φύσιν μὲν, τοῖς
 ὁμογμέναις ἔμῳ ἀλλὰ καὶ τοῖς μὲν εἰς γῆν καὶ φύ-
 σιν ἐχοῖσιν, ὅτε ἀφ' αὐτοῦ δὲ τὰ εἶδη, ἐὰν
 τὰ τε μετέθω πᾶσι πλησῶν ἢ, καὶ οἱ χροῖοι ἴσοι
 ὡς τῆς κησέως. ἀσπύρια μὲν οὖν γίνονται τε τὰ
 τοιαῦτα ἔπι τῆν ἄλλων. ἔτι δὲ ἐπὶ τῆν κυνῶν,
 καὶ ἀλωπέκων, καὶ λύκων. ἐοικότες δὲ κύνες ἐκ
 ἀπείρου ἴνου κυνῶδεις γίνονται καὶ κύνος. καὶ ἔπι τῆ
 ὀρνίθων ὡς πᾶσι τῆν ὀχευτικῶν τῆν συμβαῖνον. οἷον
 ἔπι τῆν ἀλεκτροῖδων καὶ τῆν γαμψανύ-
 χων ἰεραχες δοκοῦσιν οἱ ἀφ' αὐτοῦ γίνονται τὰ εἶδη, μί-
 γνουσάτω ἀλλήλοισι καὶ ἐπὶ τῆν δὲ ἴνων ὀρ-
 νέων ἔχον τὸν αὐτὸν ἔσπον. ἔπι δὲ τῆν θαλασσίων
 ὄσθον ἀξιολογηθῆν ἔωσθαι. δοκοῦσι δὲ μέγιστα οἱ
 ῥινοβάται καὶ λούμιοι γίνονται ἐκ ῥίνης καὶ βα-
 πτυσπυδρασμοῦ. λέγεται δὲ καὶ τὸ πᾶσι τῆς
 Λιβύης παρρημαζοῦσθαι, ὡς ἀεὶ τῆς Λιβύης
 * τρέφουσι καὶ μὲν, ἀφ' αὐτοῦ μίγνουσάτω καὶ τὰ μὴ
 ὁμόφυλα ἀλλήλοισι, λεγόμενα τῆν. ἀφ' ἧν γὰρ τῆ
 ἀσπύρια τῆ ὑδατος ἀπὸ τῆν πᾶσι πᾶσι πᾶσι ὀλί-
 γουσι τὸ πᾶσι τοῖς ἔχοντα τὰ νάματα, * μίγνουσάτω
 καὶ τὰ μὴ ὁμοιογῆν. τὰ μὲν οὖν ἀλλὰ τῆν ἐκ
 τοιαύτης * μετέξωσθαι γινόμενων σπυδρασμοῦ
 φαίνεται πάλιν ἀλλήλοισι ἐκ μίγνόμενα καὶ διωά-
 μῶνα τὸ, τε τῆν ἐκ τῆν ἀρρῆν γινόμενα. οἱ δὲ ὀρῆς,
 ἀρρῆνοι μόνου τῆν τοιοῦτων. οὔτε γὰρ ἔξ ἀλλήλων,
 ἔτε δὲ μὲν μίγνόμενοι γίνονται. ἔστι δὲ τὸ πᾶσι
 ἔκτρωμα καὶ ὄλου μὲν, ἀφ' ἧν αἰτία, ἀρρῆνοι μὲν
 ἀρρῆνοι, ἢ τῆν ὄσθον; εἰσὶ γὰρ καὶ γυναιχες καὶ ἀρρῆνοι
 ἀρρῆνοι, καὶ τῆ δὲ τῆν ζώων ἐν τοῖς γῆσιν ἐκείσθαι,
 οἷον ἰπποῖσι καὶ πᾶσι. ἀλλὰ τῆν τῆ γῆσιν ὄσθον
 ἀρρῆνόν ἐστι, τῆ τῆν ἢ μίθων. τὰ δὲ αἰτία τῆ ἀρρῆ-
 νίας, ἔπι μὲν τῆ δὲ τῆν πλείω συμβαῖν καὶ γὰρ ἐκ
 γῆσθαι, ὅτε μὲν πηρωθῶσι τοῖς τὸ πᾶσι τοῖς πᾶσι τῆ
 μίξιν χρῆσιμοῖσι, ἀρρῆνοι γίνονται ἐκ γυναιχες καὶ
 ἀρρῆνοι. ὡς τε τὰ μὲν μὴ ἢ ὄσθον, τὰ δὲ μὴ γῆσθαι,
 ἀλλὰ ἀνιούσθαι ἀφ' αὐτοῦ ὄσθον. τοῖς δὲ πᾶσι τοῖς

A membranis & secundis obvolutus con-
 tinetur. Qui infantes ali in utero
 aiunt, sugentes carunculam quan-
 dam, non rectè dicunt: idem enim
 & cæteris animalibus eueniret, quod
 tamen nusquam videmus. Atqui fa-
 cilè per dissecciones videretur, si esset.
 Omnes etiam fœtus, tum volucres
 tum aquatiles & pedestres pari modo
 membranæ tenues ambiunt, separan-
 tes ab utero; & humoribus admixtis.
 Sed nec iis ipsis tale quicquam inesse
 videmus. Neque fieri potest ut per
 eorum aliquod alimentum hautiant.
 Iam quæ ouo nascuntur, omnia incre-
 mentum foris recipere abiuncta ab
 utero, apertum est. Itaque non re-
 ctè aiunt, qui ita dicunt, ut Demo-
 critus. Coeunt animalia generis eius-
 dem secundùm naturam, sed ea etiam,
 quorum genus diuersum quidem, sed
 natura non multùm distat, si modò
 par magnitudo sit, & tempora æ-
 quant grauiditatis. Rarò id fit, sed
 tamen fieri, & in canibus, & in vul-
 pibus, & in lupis certum est. Canes
 etiam Indici ex bellua quadam simili,
 & cane, generantur. Necnon in
 auibus salacioribus idem fieri visum
 est, ut perdicibus, & gallinis. Quin-
 etiam aduncorum accipitres specie di-
 uersi coire putantur. Idemque in non-
 nullis aliis auibus euenire animadu-
 ersum est. In marinis nihil adhuc ex-
 ploratum habemus dignum memoratu.
 Qui tamen rhinobati appellantur, gi-
 gni creduntur ex squatina & raia. Ad-
 hæc, quod de Africa in prouerbio est,
 Semper aliquid noui Africam afferre,
 propterea dicitur, quòd diuersa etiam
 genera coeant. Nam ob aquæ penu-
 riam terræ illius, vel alienigena libidi-
 ne copulantur, cum in loca paucissima
 rigua congregentur. Sed cum cætera
 sic orta, rursus ipsa inter se coeant, ge-
 neratæque possint, genus vnum mulo-
 rum sterile est: quippe quod neque se-
 cum, neque cum aliis iunctum gene-
 ret. Quæstio igitur in vniuersum,
 quam ob causam sterilis, aut mas, aut
 fœmina sit: sunt enim steriles, &
 mulieres, & viri. Atque etiam in
 cæterorum animalium genere, ut e-
 quorum, ut ouium, sunt quæ nul-
 lam faciunt prolem: sed mulorum
 genus totum sterile est. Causæ ve-
 rò sterilitatis in cæteris animalibus
 plures sunt. Nam & à primo ortu
 Naturæ locis ad coitum commodis ob-
 læsis, steriles & mulieres & viri red-
 duntur, ut alteræ non pubescant, alteri
 non barbescant, sed spadones quidè sint.
 Aliis

κ. φερύσις.
 sic Gaza.
 κ. μίγνουσάτω
 Qu. μίξιν